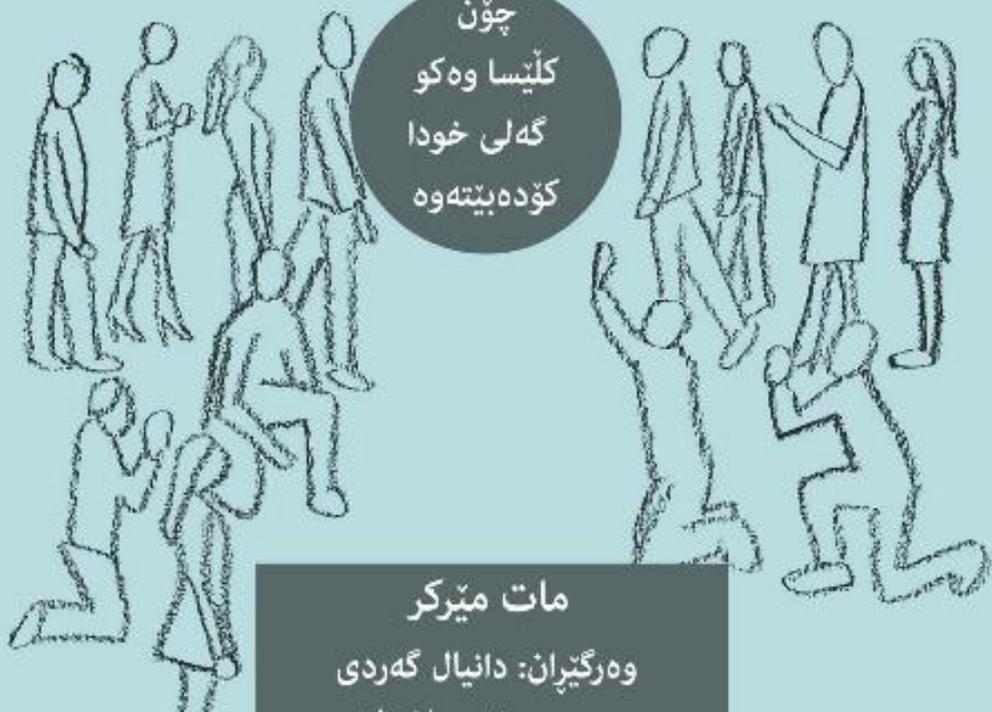

Corporate Worship

په رستنی به کومه ل

چون
کلیسا وه کو
گه لی خودا
کۆده بیته وه

مات میترک
وه رگتیران: دانیال گهردی
نه ریمان تاهیر

په رستنی به کۆمهڵ

چۆن کلێسا وه کو گهلی
خودا کۆ ده بنه وه

نووسینی:

مات میکر

وه رگیپانی:

دانیال گهردی و نه ریمان تاهیر

Email: jamala@worksmail.net

Email: contact@handofhelp.info

Skype: jamalabumajd

www.handofhelp.info

UK: +44 (0) 7966 610944

Iraq: +964 (0) 751 792 5515

iraq, erbil, Ankawa, PanckCity 16

ئەم كىتەبە ۋە رەگىپراڭىگە لە:

Corporate Worship: How the Church Gathers as God's People

Crossway

Wheaton, Illinois

Copyright© 2021

All rights reserved.

Kurdish Edition Copyright 2021 by Hand of Help, all rights reserved. Without prior permission of the publisher, no portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means-electronic, mechanical, photocopy, recording, or any other - except for brief quotations in printed reviews.

هەموو مافەكانى ۋە رەگىپراڭى چاپى كوردىيى ۲۰۲۱ى ئەم بەرھەمە لە لايەن رېكخراوى ”ھاند ئۆف ھېلپ” ۋە پارىزراۋە. ھىچ بەشىكى ئەم بۆلۈكرەۋە بەبى ئاگادار كەردنە ۋە پېشۋەختى نووسەر ناكەرتت چاپ بەكەرتت، يان بە شىۋە ۋە ئەلېكترونى، فۆتۆكۆپى، تۆمارى دەنگى بەخەشەرتت، مەگەر ئەۋەى كە تەنھا دەقى كورتى لى ۋە رەبگىردەرتت و ئاماژە بە ناۋى بەرھەم و نووسەر بەكەرتت.

● ناۋى كىتەب: پەرسەتنى بەكۆمەل

● نووسەر: مات مېرەر

● ۋە رەگىپراڭى: دانىال گەردى و نەرىمان تاهىر

● چاپى يەكەم، ۲۰۲۳

● چاپخانى:

● تىراژ: ۱۰۰۰ دانە

● ژمارەى سېاردن: لە بەرپۆە بەرايەتى گەشتى كىتەبخانى گەشتىيە كان ژمارەى سېاردنى (۱۴۷)ى سالى ۲۰۲۳ى پېدراۋە.

هەموو ئايەتەكانى لە چاپى كوردىيى سۆرانى ستاندرەۋە (KSS) ۋە رەگىراۋە. ھەموو مافەكانى پارىزراۋە.

ناوه پړۆک

لاپه پره

- ۱ پېشه کی
- ۷ پېشه کی زنجیره کتبه کان
- ۸ سوپاسی تایهت
- ۹ ناساندن
- ۱۵ به شی یه که م: کی کو ده بیته وه؟
- ۲۹ به شی دووه م: بو ده بیت کو بینه وه؟
- ۴۳ به شی سییه م: بوچی خودا کومان ده کاته وه؟
- ۵۶ به شی چواره م: له کاتی کو بوونه وه دا ده بیت چی بکه یین؟
- ۶۸ به شی پینجه م: چون ده بیت کو بوونه وه که ریک بکه یین؟
- ۸۶ به شی شه شه م: چون ته واوی کلپسا به شداری له کو بوونه وه دا ده که ن؟
- ۱۰۲ به شی هوه ته م: چون ته واوی کلپسا به شداری له ستايشدا ده که ن؟
- ۱۱۷ ده ره نجام

پیشکشه به تیریکا و لینا و ئیزایا

پیشہ کی

تہم کتیبہ باسی پهرستن دہکات، بہ تابیہ تی «پہرستنی بہ کۆمہ ل»، واتہ باوہ پداران بہ مہ بہستی شکۆمہ ندرکردنی خودا کۆ دہ بنہوہ. تہوہ بابہت و چالاکیبہ کی زۆر گرنگہ. مرۆفہ کان بہ دیہیتراون و باوہ پدارانی مہ سیح پرگار کراون تاکو خودا پہرستی بہکن. پۆلس لہ سپارہی تہفہ سۆس، بہشی یہ کہم تہوہ پروون دہ کاتہوہ. لہویدا دہ لیت کہ ہہ موو شتیک لہ پلانی پرگاریی خودا، ہەر لہ تہزہ لہوہ، مہ بہست لیتی تہوہ بووہ کہ بہرہو «ستایشکردنی شکۆمہ ندیی تہو» مان بہات. وہ لہ تہ گہری تہوہی درکمان بہ مہ نہ کردبیت، سی جار باسی دہکات (تہفہ سۆس ۱، ۶، ۱۲، ۱۴). «ہیوز ئولیفانت ٹۆلد» (کہ رہنگہ زیاتر لہ ہەر نووسہ ریکی دیکہی کلپسای ہاوچہرخی ئینجیلی لہبارہی میژووی پہرستنی مہ سیحیبہوہ بزانیٹ)، سہرنجمان دہ خاتہ سہر سپارہی زہبوورہ کان و پاشان دہ گہریتہوہ بو تہم دہقہی پۆلس و پروونی دہ کاتہوہ و دہ لیت:

تیمہ خودا دہ پہرستین، چونکہ خودا بو پہرستن دروستی کردوین. پہرستن لہ چہق و ناوہندی بووہ اندایہ و ہۆکاری سہرہ کی ہہ بووہانہ. خودا تیمہی دروست کردوہ بو تہوہی وینہی تہوہ بین - وینہیہ ک کہ رہنگدانہوہی شکۆمہ ندیی تہوہ بیت. لہ راستیدا ہہ موو دروستکراوہ کان بو رہنگدانہوہی شکۆمہ ندیی خودایی ہیتراونہ تہ بوون. زہبوورنووس پیمان دہ لیت کہ «ئاسمان باسی شکۆی خودا دہکات، گہردوون کارہکانی دہستی رادہ گہیہ نیت» (زہبووری ۱۹: ۱). پۆلسی نیردراوی خودا لہ نامیلکہ کہی بو تہفہ سۆس بہ نزایہک دہست پیدہکات و بہ پروونی باس لہوہ دہکات کہ خودا تیمہی دروست کردوہ بو تہوہی ستایشی بہکین: «ستایش بو خودا، باوکی عیسای مہ سیحی خاوہن شکۆمان، کہ تیمہی بہ یہ کبوون لہ گہل مہ سیحدا بہ ہہ موو بہرہ کہ تیکی رۆحی لہ شوینہکانی ئاسماندا بہرہ کہ تدار کردوہ، وہک پیش دامہ زرانندی جیہان بہ یہ کبووہان لہ گہل مہ سیحدا ہہ لیزاردین، تاکو لہ بہرہ دہمی پیروژ و بی گلہی بین. پیشتر بہ خوشہویستی تیمہی دیاری کرد، تاکو لہ ریگہی عیسای مہ سیحہوہ بہ گویرہی خواستی خوشحالانہی، وہکو مندالی خوئی لہ خویمان بگریتہوہ، تہمہش دہ بیتہ مایہی ستایشکردنی نیعمہ تہ شکۆدارہ کہی کہ بہ یہ کبوون لہ گہل مہ سیحی خوشہویستیہوہ بہ خویرایی پیداوین» (تہفہ سۆس ۱: ۳-۶).

ئەم نزاىە زۆر شت دەربارەى شىۋازى پەرستنى شوئىنكە وتووہ
رەسەنەكانى مەسىحەوہ دەئىت. ئەو ھۆشيارىيە نىشان دەدات كە
باوہ پردارە رەسەنەكان لەمەر بايەخ و بەھاي پەرستن ھەيانبووہ. ئەوان
خۆيان تىگەيشتوون كە دىارى كراون بۆ ئەوہى بىنە ماىەى ستايشكردن
بۆ شكۆى مەسىح (ئەفسۆس ۱: ۱۲).

پەرستن چىيە؟ زەبوورنووسە كە بە كورتى پىمان دەئىت. بەخشىنى شكۆمەندىيە بە
يەزدان و ناوہ كەى (زەبوورى ۲۹: ۱-۲). كەواتە دەبىت ئامانجمان چى بىت لە پەرستنى
بەكۆمەلدا؟ ئامانجى ئىمە ئەوہىيە كە كاتىك بەكۆمەل كۆ دەبىنەوہ بۆ كۆبوونەوہ
لەگەل خودا لە پەرستنى گشتىدا لە رۆژى يەزداندا، بۆ شكۆمەندكردن و چىژوہرگرتنە
لە خودا بە پىي وشە نوسراوہكانى. ئامانجى سەرەكى كۆبوونەوہ وەك گەلى خودا
لە پەرستنى بەكۆمەلدا، ستايشكردن شكۆمەندكردن يەزدانە و ستايشكردن ناوى
شكۆدارى يەزدانە، چىژوہرگرتنە لە نىعمەتى بەئىندراوى ئامادەبوونى تاييەتى ئەو
لەگەل گەل كەى خۆيدا، بە پابەندبوون بە رىئەمانىيەكانى كە لە كىيى پىرۆزدا
ھاتوون.

پەرستنى بەكۆمەل (واى پى دەگوترىت چونكە جەستەى مەسىح كە پىك ھاتووہ لە
گەلى خودا، كلىسا، بەكۆمەل بەشدارن لەم بەرىەككەوتنە لەگەل خودادا) ھەندىك
جار بە پەرستنى «كۆووہبوو»، «كۆمەل»، ياخود «گشتى» ناو دەبردرىت. ھەموو ئەم
ناوانە يارمەتيدەرن، وە رەھەندە جياوازەكانى ئەم لايەنە گرنگەى پەرستن بەپىي كىيى
پىرۆز دەردەخەن. ھەرچەندە كىيى پىرۆز ئاماژە بەوہ دەكات كە جگە لە پەرستنى
گشتى، لايەنە جياواز و گرنگەكانى دىكەى شىۋازى پەرستنى باوہردارانى مەسىح (وہك
پەرستنى خىزانى، پەرستنى تايبەت و پەرستن لە ھەموو ژياندا)، گرنگى پەرستنى
گشتى يان بەكۆمەل لە ھەردوو پەيمانى كۆن و نويدا ھاتووہ. كاتىك (زەبوورى
۱۰۰: ۲؛ عىبرانىيەكان ۱۰: ۲۵) باس لە «ھاتنە بەردەم يەزدان» و «كۆبوونەوہ» دەكەن،
ھەردوو كيان باس لە پەرستنى گشتى يان پەرستنى بەكۆمەل دەكەن.

وہك باوہردارانى مەسىح، پىمان وايە گرنگە كە بەكۆمەل پەرستش بكەين، چونكە
خودا ئىمەى كردووہ بە خىزانى خۆى و پەرستنى بەكۆمەلئىش كۆبوونەوہى خىزانىيە
لەگەل خودا. ئەوہ گەلى پەيمانە كە لەگەل خودادا پەيوەندى دەكات، لەگەل گەل كەيدا
كۆ دەبىتەوہ بۆ گەپان بەدواى رپووخسارىدا، بۆ شكۆمەندكردن و چىژوہرگرتن لىي،

بۆ گویگرتن له وته كانى، بۆ ده رپرینی خوڤى كه له گه لیدا يه كه مان گرتوو و بووینه ته هاوبه شى، بۆ وه لامدانه وهى وته كانى، بۆ ئه وهى ستایشى بکه ين و ناوه كه ی شکۆدار بکه ين .

په یمانى نوڤ پروونى ده کاته وه كه کۆبوونه وهى باوه ردارانى مه سیح، ئه م خیزانه، ئه م جهسته یه، ئه م کۆمه لگه یه، ئه و شوینیه یه كه خودا به تایبه تی له م جیهانه دا تیدا ئاماده یه. له سه رده مى په یمانى کۆن، ئه و شوینیه یه كه خودا ئاماده بوونى تایبه تی خوڤى تیدا ده رده خست، «چادری په رستن» یان «په رستگا» یان «ئۆرشه لیم» بوو. له په یمانى نوڤدا، ئه و «شوینیه» تایبه ته ئیستا له هه ر شوینیکه كه مالى په روه رداگار، كه گه له كه یه تی، کۆ بیته وه. عیسا جه خت له سه ر ئه مه ده کاته وه بۆ ئه سامریه كه (یۆحه نا ۴: ۲۱) و بۆ قوتابییه كانى به قسه كردن له سه ر شیوازی کۆبوونه وه (مه تا ۱۸: ۲۰)، به دنیاییه وه پیکهاته یه کی گرنگه له کۆبوونه وهى کلێسادا. شوینی په رستن له په یمانى نوڤدا چیت به شیوه یه کی دانه براو نه به ستراوه ته وه به پیکه یه کی جوگرافی و پیکهاته یه کی به رجه سته وه به لکو به گه لیکى کۆکراوه. هه ر له بهر ئه مه شه له نه ریتی کۆنى سکۆتله ندا، کاتیک خه لک کۆ ده بوونه وه بۆ چوونه ناو بینای کلێسایه ک، ده گوتریت كه «کلێساکه ده چپته ژوره وه» نه ک وه ک زۆر جار ئیمه ده لێین «ده چینه کلێسا». له په یمانى نوڤدا، شوینی ئاماده بوونى تایبه تی خودا له گه ل به رگریکارانى کلێسادا له م جهسته کۆکراوه دایه، له هه ر شوینیکدا بیت جا له گوڤستانی ژیر زه ویدا بیت، یان له به رده م فرۆشگایه ک، یان بینایه کی جوانى کلێسایه ک. ئه مه ش وا ده کات په رستنى به کۆمه ل له راده به ده ر گرنگ بیت.

ئه و جیاوازییه گه وره یه ی كه له م کتیبه دا بۆ شیوازی په رستنى گشتى له به رچاو گیراوه، ئه وه یه كه ئیمه ئامانجمانه شیوه و بنچینه ی په رستنى به کۆمه ل به پیتی کتیبی پیروژ بیت، به کتیبی پیروژ و ئایناسی کتیبی پیروژ پر بیته وه و رینمایى بکریت. دروشمیکى گونجاو بۆ ئه م رپاژه ئه وه یه كه «کتیبی پیروژ بخوینه ره وه، بانگه شه ی کتیبی پیروژ بکه، به کتیبی پیروژ نوڤژ بکه، سترانى کتیبی پیروژ بلن، کتیبی پیروژ بینه (به شیوه یه کی دیار له رپوره سمه كانى له ئاوه لکیشان و ئیواره خوانى په روه رداگارا وینا کراوه)».

من، وه ک شوانى کلێسا، هه میشه به دوای نووسه رى باوه ردارى به توانادا ده گه ریم كه بتوانن یارمه تیم بدن باشتر ئه م شته راست و باش و گرنگانه روون بکه مه وه - به

شیوه‌یک که له ده‌قی کتیبی پیروژه‌وه بیټ و ساده‌تر و پروونتر و سه‌رنجراکیشتر بیټ. (مات میټرک) یارمه‌تیم ده‌دات له‌م کتیبه‌دا به‌دروستی ئه‌وه بکه‌م. زۆر جار له‌دلی خوڤمدا گوتم، «ئه‌مه به‌پراستی به‌باشی نوسراوه. یارمه‌تی پوڤم ده‌دات و ده‌توانم سوود له‌و پراستییه وه‌ربگرم که به‌پیی کتیبی پیروژ نووسراوه، وه به‌و شیوه‌یه خراوه‌ته روو بو‌ئه‌وه‌ی پیروژه‌کان باشت بن له‌ستایشکردنی گشتی بو‌خودا». هه‌روه‌ها یارمه‌تیم ده‌دات هه‌ندی‌ک ئالنگاری بیه‌اوتا بو‌گه‌له‌که‌م له‌تیگه‌یشتن و پراکتیزه‌کردنی په‌رستنی به‌کوڤمه‌لدا ده‌ستنیشان بکه‌م. دوو (له‌نیو ئه‌وانی دیکه‌دا) سه‌رنجم راده‌کیشیت.

مات باسی ئه‌و شته ده‌کات که پیی ده‌گوتریټ «ناهه‌نگی په‌رستنی به‌کوڤمه‌ل»، واته‌ بریاریک بو‌ئه‌نجامدانی «هه‌رچی ریگه‌یه‌ک بیټ» بو‌ئه‌وه‌ی ده‌ست بگاته بی‌باوه‌ران و مزگینییان پی‌بگه‌یه‌نریټ. پیموایه ئه‌و ری‌بازه له‌ماوه‌ی ژیاغدا به‌شیوه‌یه‌کی کاریگه‌ر زۆریک له‌کلێساکانی له‌سه‌ر ریچکه لابردووه، وه به‌بو‌نه‌ی ئه‌مه‌وه چه‌ندین نه‌وه‌ی باوه‌ردارانی مه‌سیح له‌په‌رستنی به‌کوڤمه‌ل تیناگه‌ن. ئه‌م ئاسته‌نگه هه‌له‌ی خه‌لک نییه به‌لکو هه‌له‌ی شووان و رابه‌ره‌کانه که ده‌یانه‌ویټ ئینجیل بگه‌یه‌ننه بی‌باوه‌ران. ئه‌وان له‌دله‌وه ئاره‌زووی ئه‌وه ده‌که‌ن که «بی‌باوه‌ر» بکه‌نه «باوه‌ردار»، به‌لام له‌کو‌تاییدا «باوه‌ردار» ده‌که‌نه «بی‌باوه‌ر». به‌هو‌ی مزگینیی به‌رژه‌وه‌ندباوه‌رییه‌وه^a، خزمه‌ته‌کانیان په‌په‌روه‌یی له‌نه‌خش و بنه‌ماکانی کتیبی پیروژ ناکه‌ن و زۆر جار بی‌به‌شن له‌ناوه‌پوکی کتیبی پیروژ. سه‌یر نییه که فیرکردن و په‌رستنی به‌کوڤمه‌ل له‌م جو‌ره شوینانه‌دا زیانیان پی‌ده‌گات. پیموایه مات راست ده‌کات که په‌نجه‌ی خستوو‌ته سه‌ر ئه‌مه به‌کیشه‌یه‌کی سه‌ره‌کی له‌سه‌رده‌می ئیمه‌ی داده‌نیټ که به‌داخه‌وه هه‌تا ئیستاش به‌رده‌وامه. له‌ماوه‌ی حه‌قده سالی ژیاغدا له‌«کلێسای یه‌که‌م پیران»^b له‌شاری جاکسون، کوڤمه‌لیک گه‌نجی باوه‌ردارم هه‌بوو که په‌یوه‌ندیان به‌کوڤمه‌له‌که‌مانه‌وه کرد، چونکه به‌ره‌نگاری ئه‌و جو‌ره ئاسته‌نگه ببو‌نه‌وه. ئه‌وان به‌دوای روونکردنه‌وه‌ی دروست و په‌رستنی به‌کوڤمه‌لی توکمه‌دا ده‌گه‌ران که پشت به‌کتیبی پیروژ به‌ستیت.

کیشه‌یه‌کی دیکه‌ی به‌رچاو که مات باسی ده‌کات، کیشه‌ی چوارچێوه‌ی بیرکردنه‌وه‌ی به‌کاربه‌ره. ئه‌مه کیشه‌ی خه‌لکه (له‌لایه‌ن شووان و رابه‌رانه‌وه خراپتر ده‌بیټ که ده‌وریان

a Evangelistic pragmatism

b First Presbyterian Church

تیدا هه‌یه). ئە‌گەر ئێمه وه‌ک به‌کاربه‌ری ئایینی بێینه خزمه‌ته‌ گه‌شته‌کانی په‌رستن، ئە‌هوا هه‌لوێستی کڕیارێکمان ده‌بێت و وه‌ک خۆیان ده‌ئێن «کڕیار هه‌میشه راست ده‌کات و هه‌میشه حه‌ق به‌ کڕیاره». هه‌موو شته‌که له‌سه‌ر ئە‌وه‌یه که ئێمه چیمان ده‌وێت، بێر له‌ چی ده‌که‌ینه‌وه، چۆن له‌ بۆچوونه‌که‌مان ده‌روانین. بۆیه ده‌پرسین، ئایا حه‌زم له‌ مۆسیقاژهنه‌کان و مۆسیقاکه‌ بوو؟ نه‌ک، ئایا گۆرانییه‌کانی کۆبوونه‌وه‌که یارمه‌تی دام بۆ په‌رستنی خودا و ئایا پڕ بوو له‌ راستیه‌کانی کتییی پیرۆز؟ ده‌پرسین ئایا شوان و وتاره‌که‌یم به‌دڵ بوو؟ وه‌ک له‌وه‌ی پرسی، ئایا بانگه‌شه‌که پشتی به‌ کتییی پیرۆز ده‌به‌ست، وه‌ ئایا خودا و ئینجیل و خوداپه‌رستی له‌ وته‌کانیه‌وه‌ روون کرده‌وه، وه‌ ئایا من به‌ باوه‌ر و سه‌رسوپمان و خۆشه‌ویستی و ستایشکردنی خودا وه‌لام دایه‌وه؟ له‌ کتییی «نامه‌کانی سه‌کروته‌پ» ی «سی. ئیس. لويس» کاره‌کته‌ری (سه‌کروته‌پ) ئامۆژگاری رۆحه‌ پێسه‌که‌ی ده‌کات که جیگه‌ی (وۆرمود) بگرتنه‌وه‌ ئە‌گەر نه‌توانیت چاره‌سه‌ری که‌سێک بکات که ده‌رواته‌ کلێسا، ده‌بێت هه‌ول بدات بیانکاته تامکه‌ر یان شاره‌زای کلێسا: «گه‌ر پان به‌دوای کلێسایه‌کی «گونجاو» دا که سه‌کان ده‌کاته ره‌خه‌گرێک، له‌و شوێنه‌ی که دوژمن ده‌یه‌وێت بێته‌ قوتابی».

ئە‌گەر ئێمه وه‌ک به‌کاربه‌ر بێر له‌ خۆمان بکه‌ینه‌وه، وه‌ک بینه‌ر سه‌یری خۆمان ده‌که‌ین و بانگ‌خواز و ئە‌وانی دیکه‌ که هاوکاری ده‌که‌ن له‌ سه‌رکردایه‌تیکردنی خزمه‌ته‌که‌ (به‌تایه‌ت مۆسیقاژهنه‌کان) وه‌ک نمایشکار ته‌ماشای ده‌که‌ین، که له‌وێن بۆ ئیلهامبه‌خشین (وه‌ ره‌نگه‌ بۆ دڵخۆشکردن) مان، له‌بری ئە‌وه‌ی تێبگه‌ین که خودا به‌شدار و ئاماده‌بووه و ئێمه سوالکه‌ر و یاخیبوو و دوژمنین، له‌ رێگه‌ی خۆشه‌ویستی باوک و گوێرایه‌لیی کور و مردن و زیندوو بوونه‌وه‌ی کور و له‌دایکبوونی نوێی رۆحه‌وه‌ بووینه میراتگر؛ وه‌ که ئێمه ئێستا هاتوین، به‌ نېعمه‌تی ئە‌و، شتێک بده‌ین به‌ خودا که ته‌نها ئە‌و شایه‌نیه‌تی و ته‌نها له‌ رێگه‌ی عیسا مه‌سیحه‌وه‌ ده‌توانین بیده‌ین، بۆ ئە‌وه‌ی ئێمه بێن به‌ ئە‌و شته‌ی که ئە‌و ئێمه‌ی دروست کردوو بۆی، خوداپه‌رست، وه‌ چێژ له‌و شتانه‌ وه‌ر بگه‌ین که پێی به‌خشیوین: گه‌وره‌ترین و قوولترین و باشت‌ترین گه‌نجینه‌ی هه‌موو جیهان که ئە‌ویش خودی سێپانه‌ی پیرۆزی خۆی و هاوبه‌شیکردنه‌ له‌گه‌ڵیدا.

که‌واته، ئە‌مه هه‌مووی بۆ ئە‌وه‌یه‌ بلێین که مات مێرکەر یارمه‌تی هه‌م شوانه‌کان و هه‌م خه‌لک ده‌دات که به‌ پشتبه‌ستن به‌ کتییی پیرۆز بێر بکه‌نه‌وه‌ سه‌باره‌ت به‌ په‌رستنی

به کۆمه‌ل. داوامان لێ ده کات بێر له وه بکهینه وه که ئیمه بۆ په‌رستنی کۆ ده‌بینه وه، پێویستی ئه‌و کۆبوونه‌وه‌یه، ئامانجی کۆبوونه‌وه‌که‌مان (وه من زۆرم دلخۆش بووم که له‌م به‌شه‌دا ئه‌م سێ لایه‌نه‌ی په‌چاو کرد: ستایشکردن و هاندان و مزگینیدان)، ناوه‌پۆک یان بنه‌مای په‌رستنی به‌کۆمه‌لمان، پیکهاته‌ی کۆبوونه‌وه‌که‌مان و به‌شداریکردنمان له کۆبوونه‌وه‌که‌دا.

پێم وایه ئیوه‌ش وه‌ک من سوود له‌ خۆبندنه‌وه‌ی ئه‌م کتیبه‌ بچووکه وه‌رده‌گرن. په‌نگه‌ به‌ته‌واوی له‌ یه‌ک دانیشتندا هه‌مووی بخوینیته‌وه، به‌لام من باوه‌رم وایه که تۆش وه‌کو من، پشت به‌ خودا، جارێکی دیکه ده‌گه‌ریته‌وه سه‌ری.

لیگۆن ده‌نکن

راویژکار و به‌رپۆه‌به‌ری جیبه‌جیکاریی «ریفۆرمد تیۆلۆلیجیکال سیمینه‌ری»^a
جۆن ئی. ریچاردز، پرۆفیسۆری لاهوتناسیی پیکه‌را و میژوویی

پیشہ کی زنجیرہ کتبہ کان

ٹایا باوہرت بہوہ ہہیہ کہ ٹہوہ بہرپرسیاریہ تپی تویہ یارمہ تی بنیادنانی کلپسایہ کی تہندروست بدہیت؟ ٹہ گہر خوٹ بہ شوینکے وتووی مہسیح دہ زانیت، ٹہوا باوہرمان وایہ کہ بہلئی، ٹہوہ بہرپرسیاریہ تی تویہ.

عیسا فہرمانت پی دہدات کہ قوتابی دروست بکہیت (مہتا ۲۸: ۱۸ - ۲۰). یہ ہوزا دہ لیت لہ باوہرپدا خوٹ بنیاد بنی (یہ ہوزا ۲۰ - ۲۱). بہ ترؤس بانگہیشتت دہ کات کہ بہرہ کانت بو خزمہ تکرڈن بہ کاربہینیت (یہ کہم بہ ترؤس ۴: ۱۰). پؤلس پیٹ دہ لیت کہ بہ خوٹہ ویستییہ وہ راستی رابگہ یہ نہ تاکو کلپساکہ ت گہ شہ بکات و پیبگات (ٹہ فہ سؤس ۴: ۱، ۱). ٹایا دہ بینیت کہ ٹیمہ ٹہوہ لہ کوئی دہ ہیئین؟

ٹہ گہر تو ٹہندام یان رابہری کلپسای، زنجیرہ کتبہ کانی بنیادنانی کلپسای تہندروست ٹامانجی ٹہوہیہ کہ یارمہ تیت بدات تاکو ٹہم داواکاریہ کی کتیی پیروژ بہ جیبگہ یہ نیت، وہ رؤلی خوٹ لہ بنیادنانی کلپسایہ کی تہندروست بگپریٹ. بہ جوڑیکی دیکہ دہ توانین بلین کہ ٹومیدوارین ٹہم کتبیانہ یارمہ تیت بدہن لہ وہی کہ کلپساکہ ت خوٹ بویت بہو جوڑہی کہ عیسا کلپساکہ تی خوشدہ ویت.

لہم زنجیرہ یہ دہ، (۹ نیشانہ کان) کتیی کورت و روونی بہرہم ہیئاوہ لہ سہر ہہر یہ ک لہو نیشانانہ کی کہ مہرقوٹس بہ نو نیشانہ کانی کلپسایہ کی تہندروست ناوڑہ دی کردوہ، لہ گہل ہہندی کتیی دیکہ. ٹہو کتبیانہ لہ مانہ پیکدین: وتاردانی پروون و ٹاشکرا، یہ زداناسی بہ پی کتیی پیروژ، ٹینجیلی پیروژ، گوڑینی باوہر، مزگیندان، ٹہندام تپی کلپسا، تہ میکرڈنی کلپسای، بہ قوتابیوون و گہ شہ کردن، پیرانی کلپسا، خزمہ تکاران، نوٹز و نزا، ٹہرکی راگہ یاندنی باوہر، لہ گہل بہرستن بہ کوٹہ ل. کلپسا خوٹییہ کان ٹیشیان ٹہوہیہ کہ شکوی خودا بو گہ لان و نہ تہوہ کان نشان بدہن. ٹیمہ ٹہم کارہ دہ کہین لہ ریگہ کی چاوخستتہ سہر ٹینجیلی عیسا مہسیح، وہ بہ مہ بہستیہ پرزگاریہ متمانہ کی پی دہ کہین، ٹینجا بہ پیروژی و یہ کبوون و خوٹہ ویستیہ خودایی یہ کترمان خوٹ دہ ویت. نوٹز دہ کہین کہ ٹہم کتبہ ہاواکاری و یارمہ تیت بدات.

مارک دیقہر و جوٹاتان لیمہن

ہہ لہ چنی زنجیرہ کتبہ کان

سوپاسى تايەت

سەرەتا سوپاس بۆ كلىساي باپتىستى كاپىتول ھىل. سوپاس بۆ ھەموو ئەو شتانهى فېرت كىردم دەر بارەى پەرستى بەكۆمەل و كۆبونەو ھەموو پۈژەكانى پەرورەدگاردا. سوپاسى ھەموو پىران و ئەندامان دەكەم كە چۆن بۆ ماوہى دە سال من و خىزانەكەمتان خۆشويست، فېرتان كىردىن، پشتگىرىتان كىردىن و گىنگىتان پىداين. سوپاس بۆ (بۆبى جەيمىسۆن) كە ھانى دام بۆ بەدواداچوونى ئەم پۈژەيە، خستەى كارەكانى پىك خستەو ھە بۆ ئەوہى يارمەتىم بدات لە نووسىن و زانىارى لەسەر دەقەكە پىشكەش كىرد. ھە سوپاسىكى تايەت بۆ مارك دىقەر بۆ ئەو سەرمايە بەردەوامەى لە بە ژيامدا پىشكەش كىردو ھە. كارىگەرى ئىو ھەسەر ھەموو كىتتەكەيە.

سوپاس بۆ ستافى نايابى (۹ نىشانەكان) بۆ پابەندبووتان بە دروستكىردنى كلىساي تەندروست و بۆ پشتگىرى پىسپۇرئانەتان. (ئەلىكس دوک) بە پىداچوونەو نايابەكەى ئەم كىتتەى گۆرى. سوپاسىكى تايەت بۆ جۇناتان لىمەن بۆ رىنوئىكىردنى بىرۆكە سەرەتايەكە بۆ بەرگىكى تەواو، بە ئامۆزگارى و بردنەپىشەوہەكى زۆرى كارەكە.

سوپاس بۆ (كپۆسوہى) بۆ پابەندبووتان بە پىدانى سەرچاوى كىتتەى پىرۆز بە كلىسا و بۆ ئەوہى رىگەتان پىدام بەشدارى لەم زنجىرەى ۹ نىشانەكاندا بەكەم.

سوپاس بۆ ئەو ھاورپىئانەى كە بەشىك يان ھەموو دەستنووسەكەيان خويئندەو ھە پەخنە و پىشنىارى بەسووديان پىشكەش كىرد: (ئايزك ئادەمز، سام ئىمادى، ئەمۆس ئىفانس، سوزانا فارمەر، جىئىفەر گۆسىللىن، درو ھۆج، دەيف ھانت، جۆنى لىم، ماتياس لۆمان، تۆنى مېرىت، جۇناتان مۆرگن، لىاندرۆ پاسكىنى، شانيل فىلپ، جۆ سارقەر و شەين وىليامسن). بە تايەتى سوپاسگوزارى (دىقۆن كاوفلىن)م، كە چەندىن جار نانى نيوەرۆمان پىكەو ھەسەر برد بە قسەكىردن لەسەر بابەتگەلى جۇراوچۆر و پىدانى يارمەتى لە رىگەى دانايەكەيەو ھە.

لە كۆتايىدا سوپاس بۆ خىزانە مېھرەبان و بەنرخەكەم. خۆشم دەوئىن، ئەم كىتتەش بۆ ئىوہە. (ئىرىكا)، خۆشحاليت بە پەرستى مەسىح وزە بە منىش دەبەخشىت. (لىنا و ئايزەيا)، من داوا دەكەم كە مەسىح بۆ ئىو بەنرخ و بەھادار بىت، ھە ئىوہش بچنە ناو ئەو كۆرە پىرۆزەى كە ھەمىشە ستايشى ئەو بە گۆرانى دەلئەو ھە.

ناساندن

دایکم دهفه که ی لیده دا. خوشکه بچووکه کانم ماراکاسیان ده شه کاندوهه. دهسته کانم چهند ئاوازیکی ساده یان له سهر بیانویه کی بی تون دهژهند. پیکه وه گورانیمان گوت: «ناهنگ بگپرن بۆ عیسا، ناهنگ بگپرن!»

بهه شیویه هه موو روژیک له (ئه کادیمیای قوتابخانه ی ماله وه ی میکر)^a ده ستمان به «پهرستن» ده کرد.

من هه موو ژیانم له ده وری موسیقای کلیسا بووم. له کلیسای (فینیاردا) که تیدا گه وه بووم، کوژی ساده ی پهرستمان ده گوته وه. پاشان له (کلیسای کونسیرفنه تف باپتیست)^b له ته مه نی هه رزه کاریمدا، به بی ئه وه ی بزانه له «جهنگی پهرستن» دا ناوم تو مار کرابوو: گروهی موسیقاژه نان دژی تپی ستایشکردن. تپی ستایش سه رکه وتنی به دهسته تینا. ئه م گورانکارییه به ئازار بوو، وه له سالانی نه وه ده کاندئا ته واو باو بوو. له کولیز، من زور جه زم له سه رووده کوون و تازه کان بوو که راستیه قوله کانیا ن له گه ل ئاوازی گورانییه کان پیکه وه به ستبوو. دوا ی ته واو کردنی خویندن، گه پامه وه بۆ ئه وه کلیسایه ی که به گه نجی لپی بووم و خووم له تپی ستایشدا تو مار کرده وه.

بۆ ده یان سال له ماله وه و له نوژه کانی یه کشه مماندا گورانییم بۆ عیسا ده گوت. گویم له ئه لبوومه کانی «ستایش و پهرستن» ده گرت. من پابه رایه تپی خزمه ته کانی پهرستنم ده کرد له گروهی گه نجان، کو بوونه وه ی کولیز و ته نانه ت وه ک به شیک له پیشه له ناو کلیسادا.

وه له گه ل ئه وه شدا، له پهرستنی به کومه ل تینه ده گه یشتم.

پاشان له ته مه نی بیست و چوار سالی دا، ده ستم به مه شقی خزمه تکردن کرد. بۆ یه که م جار ئه و شتانه م خویند که کتبی پیرۆز ده رباره ی کلیسای ناو خوییه وه ده یلیت. ئه وه ی فی ری بووم بۆ هه تاهه تایه منی گوپی. ئیتر من کلیسام وه ک زیاد کراویک نه بی نی بۆ سه ر باوه ری مه سیح یان شوینیک که باوه ردارانی «راسته قینه» کو ده بنه وه بۆ ئه وه ی گه شه بکه ن، یان وه کو کو بوونه وه یه که نه مده بی نی که بۆ راکیشانی

a Merker Home School Academy

b Conservative Baptist church

کهسانی دهرهوه له ریځه یې نه زموونی هاندهرهوه به کاردههات. کلنسا ئه و بووکه یه که مه سیح له پیناویدا مردووه. بنکه یې شانشینې خوږه تی له سره زهوی. په رستگایه که بو پړوخی ئه و. جهسته یې ئه وه. من پیشتی هه ستم به م وینانه ده کرد. به لام ئیستا که پیکه وه دایان ده نیم، ده بینیم که کاریگری گرنگیان له سره ئه و شتانه هه یه که له کلنسا یه کدا پرووده دات کاتیک کو بوونه وه ی تیدا ده کریت.

له هه مان کاتدا هه موو یه کسه ممانیک به شداریم له کو بوونه وه کانی کلنسا دا ده کرد که به کو مه ل نه جام ده درا. ته و او ی نه دمانی کلنسا که ده یانویست له و ی بن. هه مووان به پړدییه وه به شداریان ده کرد. دواتر نه دمانی وا هه بوو بو ماوه ی کاتژمیریک ده مانه وه بو ئه وه ی خزمه تی یه کتر بکه ن. وه هه موو کلنسا که به ده نگیکی به رزتر و پر له سوژ گورانیان ده گوت که هه تا ئیستا بیستیتیم، هه رچه نده مؤسیقا که ش شتیکی ساده بوو.

تیغه یشتیم په یوه ندییه ک هه یه له نیوان ئه وه ی که چون کو مه له ی باوه پداران خو یان وه ک کلنسا ده بینن، له گه ل شیوازی په رستنی کلنسا که.

بنگومان ماوه یه ک مامه وه. بو ماوه ی ده سال (کلنسا ی باپتیستی کاپیتول هیل) له (واشنتن دی سی) م کرده مالی خو م. خودا په رستی به کو مه ل و ئه و خزمه تانه ی که تازه باسم کرد به کارهینا بو ئه وه ی باوه پرم گه شه بکات.

بوچی کتیبیک دی که له سره په رستن؟ چه ند جاریک ئه و پرسیاره م لی کراوه.

هه موو جاریک یه ک وه لامم هه بووه: ئه مه کتیبیک نییه له سره په رستن به گشتی، به لکو له سره په رستنی به کو مه له.

له راستیدا په رستن بو خو ی باه تیکی گرنغه. ئیمه بو ئه وه دروست کراوین که خودا په رستین. له په یمانی کوندا یه ک وشه ی عیبری، یان یه ک وشه ی یونانی له په یمانی نویدا نییه که ته نیا به «په رستن» وه ربگریت، چونکه چه مکه که زور به ر بلاوه. کتیبی پیروز بانگه واز بو هه موو مروقه کان ده کات که یه کیان خوشیان بویت، خزمه ت بکه ن، پابه ند بن، یه کدی شکومه ند و به هیز بکه ن، گورانی بو مه سیح بلین، به های بو دابنین و له به رده م یه ک خودای راسته قینه دا کرنوش به ن. به شیوه یه کی ساده، په رستن تامانجی ژیانه. «په یوه ندیکردنه له گه ل [خودا] له سره ئه و مه رجانیه که

پیشنیاری ده کات و بهو شیوه‌یه‌ی که به ته‌نیا خوئی ده‌توانیت بیگونجیئت^a. له‌به‌ر
ئه‌وه‌ی مه‌سیح خوئی له‌پیناو ئیمه‌دا به‌خشی، ئیستا ئیمه‌ی باوه‌رداران هه‌موو ژیاثمانی
پیشکەش ده‌که‌ین - هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی بیری لئ ده‌که‌ینه‌وه و ده‌یکه‌ین و ده‌یلین
- وه‌ک قوربانییه‌کی په‌رستن (رۆما ۱۲: ۱).

به‌لام ئه‌وه هه‌مووی نییه. ژیاثی په‌رستش بریتییه له‌ کۆبوونه‌وه له‌گه‌ل گه‌لی خودا.
په‌یمان‌ی نوئی فه‌رمان به‌ باوه‌رداران ده‌کات که پیکه‌وه کۆ ببنه‌وه (عیبرانییه‌کان ۱۰:
۲۴- ۲۵) و ته‌واوی رینماییه‌کانی په‌یوه‌ست به‌م کۆبوونه‌وانه ده‌دات (بۆ نمونه، یه‌که‌م
کۆرنسۆس ۱۱- ۱۴). خزمه‌تی کلێسا جیاوازه له‌وه‌ی که چه‌ند که‌سیک به‌رپیکه‌وت، که
هه‌موویان باوه‌رداری مه‌سیحین، کۆ ده‌بنه‌وه بۆ ئه‌وه‌ی وه‌رزش بکه‌ن یان سه‌یری
فیلمیک بکه‌ن. کتیبی پیروژ ده‌فه‌رموویت که کاتیک «وه‌ک کلێسا کۆده‌بنه‌وه» (یه‌که‌م
کۆرنسۆس ۱۱: ۱۸)، هه‌موو کۆبوونه‌وه‌که «په‌رستن»ه، نه‌ک ته‌نیا موسیقا و گۆرانی. له
بانگه‌وازکردن و نوێژکردن و هه‌موو شتیک له‌ نیاواندا، خودا خزمه‌ت به‌ هه‌موو
کۆمه‌له‌که ده‌کات بۆ شکۆمه‌ندیی خوئی. ئه‌م کتیبه‌ له‌باره‌ی «کۆبوونه‌وه وه‌ک کلێسا»یه.

ئامانج‌ی من ساده‌یه. ئومیدوارم ئه‌وه نیشان بده‌م نه‌ک بۆ ئه‌وه‌ی له‌ په‌رستنی
به‌کۆمه‌ل تیبگه‌ین، ده‌بیت له‌ کلێسای ناوخوئی تیبگه‌ین. کاتیک له‌ کاتی نوێژ و نزا
پۆژانی یه‌کشه‌مه به‌ دیدیکی پشتبه‌ستراو به‌ کتیبی پیروژ له‌ جه‌سته‌ی کلێسا نزیک
ده‌بینه‌وه، ئه‌و شیوازه ده‌گۆریت که چۆن به‌شداری له‌ په‌رستنی به‌کۆمه‌لدا ده‌که‌ین.
ئامانج‌م ئه‌وه‌یه که «به‌کۆمه‌ل» بخه‌مه ناو په‌رستنه به‌کۆمه‌له‌کاڤانه‌وه.

بۆچی ئه‌م بابته‌ گرنگه‌؟ بیهینه‌ به‌رچاوت کۆمه‌لیک له‌ باوه‌ردارانی مه‌سیح که
کلێسایه‌ک دروست ده‌که‌ن. گفتوگۆکانیان ده‌چپته سه‌ر هیوا و خه‌ونه‌کانیان بۆ
کۆبوونه‌وه‌ی په‌رستنی یه‌کشه‌مان.

(براد) ده‌لیت ئه‌وه‌ی که کلێساکه‌یان پێوستی پێه‌تی په‌رستنی گه‌رموگوری
به‌کۆمه‌له‌. ئه‌و تیشک ده‌خاته سه‌ر په‌یوه‌ندیی به‌تینی له‌گه‌ل عیسا‌دا. ده‌لیت:
«په‌رستنی ره‌سه‌ن ئه‌وه‌یه که کاتیک رۆج به‌ سه‌رسامی و په‌رستشه‌وه ده‌مانباته
به‌رده‌م ته‌ختی خودا».

a David Peterson, *Engaging with God: A Biblical Theology of Worship* (Downers Grove,
IL: IVP Academic, 1992), 20.

ئەلیسا) بە براد دەلیت ئاگاداری زۆر گرنگیدان بە ئەزموونی کەسی بێت. ئاخر کتیبی پیرۆز بانگمان دەکات کە پەرستنی میژوویی و بیروباوەری بەکۆمەڵ پەیرەو بکەین. «پۆیستە مژدە پراستیەکان بەدەین لە هەمان کاتدا هاو دەنگی خۆمان لەگەڵ باوەردارانی ئەوەکانی پابردوو لە پێگەی بیروباوەری کۆن و سروودە کلاسیکەکانەوه نیشان بەدەین».

(پێچ) تا رادەیک لەگەڵ ئەلیسا هاوڕایە، بەلام داوا لە هاوڕێکانی دەکات کە سەرنجیان لەسەر رپۆرەسمی پەرستنی بەکۆمەڵ بێت. بەلێ، نزیکوون و راستی هەردووکیان گرنگن، بەلام، کاتیک ئیمە خوداپەرستی دەکەین، خودا لە پێگەی کردارە بەرجەستەکراوەکانەوه باوەرداران پێکدەهێنێت. ئیمە بوونەوه‌ری بەرجەستەین، بۆیە دەبێت ئەوه بەرز بنرخینین کە چۆن حەزمان لە رپۆرەسم و مەراسیمە، چۆن رپۆرەسمەکانی جەستە راھێنان بە دۆخی دل دەکات».

(دانیل) لە بێزاریدا دەستەکانی بەرز دەکاتەوه. «هاوڕێیان! هەموو ئەو شتانەی باسی دەکەن زۆر نامۆیە بۆ بیاوهران!» ئەو بانگەشە بۆ پەرستنی بەکۆمەڵی یارمەتی دەکات. «واز لە بۆن و زەنگ و رپازی ئاینی بەین. با ئەو گۆرانیانە لێدەین کە دراوسێکامان دەیزانن، کارسانی بکەین کە هەمووان دەستیان بە شتەکان بگات تا ئەو جیگایە کە دەتوانین و لە سەرۆوی هەمووشیانەوه خەمەتەکە لە ژێر کاتۆمێرێکدا بەهێڵینەوه».

کاتیک بێر لەوه دەکەینەوه کە چۆن کلێسایەک دەبێت پەرستش بکات، هەمیشە بە تەواوی روون نییە کە کام لەم دیدگایانە سەرەوه دەبێت پلە بەرزترینان هەبێت. سەیر نییە باوەرداران بەدریژایی سەرەوه‌مەکان لەسەر پەرستنی بەکۆمەڵ مشتومریان کردوو. باوەرداران لەپێشینەی جیاوازیان هەیه و پاشخانە ئاینییە جیاوازه‌کامان و دابونەرتی کلێساکامان بە چەندین ئاراستە جیاواز دەمانبەن.

بەلام زۆرێک لەم ناروونە دەکرێت روون بکریته‌وه ئەگەر بە سادەیی لە کلێسای ناوخوایەوه دەست پێ بکەین. کلێسای چیه؟ خودا بانگی کلێساکان دەکات کە چی بکەن کاتیک کۆ دەبنەوه؟ ئەوانە پرسیارە سەرەکیەکانی ئەم کتیبەن. لەگەڵ وەلامدانەوه‌یان، بۆمان دەردەکەوت کە ئەو چوار لێدانە سەرەوه‌ی هەریەکیان پراستیەکیان تێدایە. پەرستنی بەکۆمەڵ لە پێگەی رۆحی پیرۆزە پەيوەندی لەگەڵ مەسیح دەکات، بیروباوەری دروست پەرە پێ دەدات لەکاتیکدا رەگ و ریشەیه‌کی

مېژووی ههیه، له پړوپرسم پیکدیت و وهک شایه تحالییک بۆ ونبوووه کان کار دهکات. مهبهستی من ئەوه نییه که هیچ کام لهو بۆچوونانه وهک بۆچوونیکى «دروست» دەستنیشان بکه، بهلکو بۆ نیشاندانى ئەوهیه که چۆن تیگه یشتتیکى باش له کلێسا، ئەم گفتوگۆیه روون دهکاتهوه.

بهم شیوهیه روون دهبیتهوه. یهکه م: روانگه ی کتیبی پیرۆز بۆ کلێسا پیمان دهئیت کى کۆ دهبیتهوه. سروشتی کلێسای ناوخویى ئەوه دەستنیشان دهکات کاتیک کۆ دهبیتهوه چى دهکات (بهشى یهکه م). ههروهها تیگه یشتن له کلێسا بهپى کتیبی پیرۆز یارمه تیمان دهکات که تیگه ین که کلێساکان دهبیته کۆ ببنهوه، وه خودا ئەو کهسهیه که ئیمه کۆ دهکاتهوه (بهشى دووهم). پاشان فیرمان دهکات بۆچى کۆ دهبنهوه: بۆ شکۆمه ندیى خودا، بۆ چاکه ی هاوبه شى یه کتر، له بهرده م جیهان (بهشى سییه م).

پاشان، روانگه ی کتیبی پیرۆز بۆ کلێسای ناوخویى یارمه تیده ره بۆ ئەوه ی له هه موو لایه نه کان ریکه ستنى خزمه تى په رستق ئاگادارمان بکاتهوه. بیروباوه رى ئیمه له باره ی کلێساوه هاوکاریمان دهکات که وه لامى ئەو په رسیاره بدهینه وه که کاتیک کۆ دهبنه وه دهبیته چى بکه ین (بهشى چواره م)، چۆن دهبیته کۆبوونه وه که ریک بخره ین (بهشى پینجه م)، وه چۆنه کاتیک ته واوى ئەندامانى کلێساکه به شدارى له هه موو توخمیکى په رستنى به کۆمه لدا دهکهن (بهشى شه شه م و حه وته م).

تیبنی ئەوه دهکهیت که من له م کتیبه دا زۆر ئاهاژه به کلێساکه م دهکه م. ئەمه ش له به ره ئەوهیه که له کۆبوونه وه کانى رۆژى په روه ردگار له کلێسای باپتیسى کاپیتۆل هیل، هه ولیان داوه دیدگای کتیبی پیرۆز بۆ په رستنى به کۆمه ل به دى به یتن. کلێساکه بى که موکوړى نییه، به لام ئەوه ئەو شوینه یه که زۆر شتم بینوه ده رباره ی په رستن که به دلسوژى فیر کراوه و جیبه جى کراوه.

من هانتان ناده م که هه مان شیوازی په رستنى به کۆمه لى کلێساکه ی ئیمه بکه ن. په رستنى به کۆمه ل له هه ر شوینیکدا بیته، جیاواز دهرده که ویت. به لام کتیبی پیرۆز باس له بابته که دهکات. بۆیه من هه ول دده م باس له تابه تمه ندیه سه ره کیه کانى په رستنى به کۆمه ل به پى کتیبی پیرۆز بکه م که ده بى له هه موو شوینیکدا ئاماده بن، ته نانه ت باس لهو جوړه تابه تمه ندیانه دهکه م که له کلێسا کاپیتۆل هیلدا هه ن. هیواى من ئەوهیه که تۆ له نمونه ی کلێساکه ی ئیمه سوود وه ربگریت کاتیک

ههول دهدهیت تاییه تمه ندییه کانی په رستنی به کۆمه ل به دلسۆزی جییه جی بکهیت، بهو شکل و شیوازه ی که به باشترین شیوه له گه ل بارودوخی تۆدا ده گونجیت. شکل و شیوازه کان ئاسان؛ هیوادارم ئەم کتیبه یارمه تیت بدات وه لامی پرسیاره راسته قینه که به دیته وه ئه ویش ئه وه یه که چۆن تیگه یشتنمان له کلێسا کار ده کاته سه ر چۆنیه تیی هه ولدائمان بۆ جییه جیکردنی توخمه کانی کتیبی پیروژ له مه ر په رستنی به کۆمه ل؟

پیش ئه وه ی ئەم کتیبه ته واو بکه م، په روه ردگار به گونجاوی زانی من و خیزانه که م بگوازیته وه بۆ شاری (ناشقیل) له ویلایه تی (تییسی)، که ئیستا له وی کار بۆ پیکراویکی مه سیحی ده که م که سروود و بابه تی په روه رده یی له سه ر په رستن بلاو ده کاته وه. ئیمه په یوه ندیمان به کۆمه له یه کی ناوخوایه وه کردوه، له کلێسای (ئیجفیلد)، که بۆ خزمه تی په رستنی به کۆمه لی نیاب و جوان کۆ ده بنه وه. به لام زۆربه ی کتیبه م ته واو کردبوو کاتیک ئیمه گواستمانه وه. بۆیه کاتیک له م کتیبه دا ئاماژه به «کلێساکه م» ده که م، مه به ستم کلێسای کاپیتۆل هیله. له پیکه ی خوشک و برا خوشه ویسته کانی ئه و کۆبوونه وه یه بوو که په روه ردگار زۆر وانیه به نرخی سه باره ت به په رستنی به کۆمه ل فیر کردم. کاری ده ست و په نجه یان له م به ره مه دا دیاره.

له کۆتاییدا، ئەم کتیبه بۆ کتیه؟ بۆ باوه ردارانی مه سیحه. ئەم بابه ته ده بیت گرنگ بیت به تاییه تی بۆ ئه وانیه به شدارن له پلاندانان و رابه رایه تیکردنی کۆبوونه وه کانی کلێسا، له شوان و رابه رانی په رستشه وه هه تا به رپوه به رانی کۆر و خۆبه خسانی ده سته ی مؤسیقاژه نان. به لام له کۆتاییدا، هه ز ده که م جه خت له وه بکه مه وه که په رستنی به کۆمه ل به رپرسیاریه تیی هه موو ئه ندامیکی کلێسایه. باوه رداربوون واته کۆبوونه وه له گه ل گه لی خودا، بۆ ستایشکردنی خودا.

بۆیه هه ر که سیک بیت و رۆلت هه رچییه ک بیت له خزمه تکردنی هه فتانه دا، نزا ده که م و له یه زدان ده پارێمه وه که ئەم په رتووکه بچووکه یارمه تیت بدات بتوانیت شوناسی کلێسا به سیتته وه به و کاره ی له کاتی په رستنی به کۆمه لدا ده یکات.

به شی یه کهم: کی کو ده بیته وه؟

خیزانی ئیمه بایه خیکی زور به خوانی ئیواره ده دات. ته نها کاته که هه موومان پیکه وه کو ده بینه وه و له کاره کانی رۆژانه مان ده وه ستین و سه رنج ده خهینه سه ر یه کتر. ره نکه له رووکه شدا ژمه کا ئمان له و ژمه بچیت که ملیونان خیزانی دیکه چیژی لی وهرده گرن. به لام ئه گهر سه یری ئیمه ت کردبیت، سه رنجی چه ند شتیکی جیاواز له ئیمه دا ده دیت که ئیمه ی کردوو ته خیزانی میکر) - ئه و شتانه ی که گوزارشت له «میگر بون» مان ده کهن. بو نمونه، ئیمه باوه رمان به عیسا هه یه، بو یه نزا ده که یین و سوپاسی خودا ده که یین بو خواردنه که. هاوسه ره که م ئیتالی - ئه مریکیه، بو یه زور جار به تامترین ماکه روونی ده خوین که هه تا ئیستا تام کرابیت. سه رنجی گالته و گه په کا ئمان ده دیت و یاسا نه گوتراوه کان و نه ریته خیزانییه کا ئمان و ئه و یارییه ساویلکانه ی که پیناسه ی ئیمه ده کهن.

ئیمه، ئه و کارانه ی که وه ک خیزانییک ده یکه یین، پیناسه مان ده کات. پاشان ئه وه ی ده یکه یین کاتییک له ده وری میزه خیزانییه که کو ده بینه وه، ئیمه پیناسه ده کات. ژمه کا ئمان له ناسنامه ی خیزانه که مانه وه سه رچاوه ده گریت و به هیزی ده کات.

کاتییک به ته نیا ژمه ی ئیواره ده خووم، جیاوازه. ئه گهر باقی خیزانه که م نه خووش بن یان له گه شتدا بن و دوور بن لیم، ده توانم هه مان ماده خو راکیه کان بخوم له کاتی سه یرکردنی ته له فزیوون و گو یگرتن له گورانیی رۆک. قاپ و خو اردنی رژاو که مته بو پاککردنه وه. به لام - و ئه وه «به لام» یکی گرنکه - من به هه مان دره وشاوه یی و دلخووشی نانه که ته واو ناکه م. ره نکه ژمه که خو راک به سکم بدات، به لام نامه ستیتته وه به و که سانه ی که زورم خو شده ویت.

هیوا ی من له م کتیبه دا ئه وه یه که نیشانی بده م پیکه وه په رستنی خودا وه ک کلێسایه ک وه کو ئیواره خوانیکی خیزانییه. له بنه ره تدا شتیکی به کومه له. باوه ردارانی مه سیح بانگ کراون بو ئه وه ی هه موو ژبانی تایبه تیان وه ک قوربانیی په رستن پیشکesh به خودا بکه ن (رۆما ۱۲: ۱). به لام کاتییک که به کومه ل کو ده بینه وه، شتیکی ناوازه رووده دات: چیژ له مه سیح وهرده گرین، خودا شکو دار ده که یین و وه ک گه لی په یمان پیکه وه یه کتر بنیاد ده ئین.

ته واو و کاملی زیاتره له کو ی به شه کان.

سروشتی کلیسا کاریگه‌ری له‌سه‌ر په‌رستنی به‌کۆمه‌ل هه‌یه. له به‌رامبه‌ردا، په‌رستنی کلیسا ناسنامه‌ی کۆمه‌له‌که‌مان پیک ده‌هینیت و به‌هیزی ده‌کات. که‌واته، بو‌ئوه‌ی له په‌رستش تیبگه‌ین، پێویسته له کلیسای ناو‌خو‌یی تیبگه‌ین.

زۆریک له‌گفتو‌گۆ‌کان سه‌باره‌ت به‌ په‌رستن به‌ پرسیا‌ری (چۆن) ده‌ست پێ ده‌کات. چۆن ده‌قه‌کان دیا‌ری بکه‌ین؟ چ شێوازیکی مۆسیقا به‌کاربه‌نین؟ ئۆرگ یا‌ن تیبی پۆک؟ بلن‌دگۆ‌کان چه‌نده ده‌نگیا‌ن به‌رز بیت؟ ئه‌مانه پرسیا‌ری بی بایه‌خ نین، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌مانه سه‌رنجی سه‌ره‌کی بن، ئه‌وا شتیکی گرن‌گ له‌ده‌ست ده‌دین. پرسیا‌ری بنچینه‌یی دیکه، پرسیا‌ری (کێ)یه: کێ په‌رستش ده‌کات؟ کلیساناسیی ئیمه (باوه‌پری کلیسامان) و پێوره‌سمی په‌رستن (باوه‌پری په‌رستمان) یه‌کتر پیناسه و به‌هیز ده‌کهن. وه‌ک چۆن له‌ ژمه‌کانی خیزانه‌که‌مدا، ئه‌وه‌ی که ئیمه وه‌ک کلیسا کین، کۆبوونه‌وه‌که‌مان دیا‌ری ده‌کات، وه‌ کۆبوونه‌وه‌کانیشمان ئه‌وه دیا‌ری ده‌کهن که ئیمه کین.

سروشتی به‌کۆمه‌لی رزگاری

خودا هه‌میشه په‌یوه‌ندی به‌ گه‌له‌که‌یه‌وه هه‌بووه نه‌ک ته‌نها وه‌ک تاک به‌لکو وه‌ک جه‌سته‌یه‌کی به‌کۆمه‌ل. له په‌یدا‌بووندا، خودا هه‌م ئیبراهیم و هه‌م خیزانه‌که‌ی بان‌گ ده‌کات. له ده‌رچووندا، ئه‌م خیزانه و ئیسرائیل، رزگار ده‌کات و ده‌یانکاته «پاشایه‌تی کاهینان و نه‌ته‌وه‌یه‌کی پیرۆز» (ده‌رچوون ۱۹: ۶). کاهینان چی ده‌کهن؟ ئه‌وان خودا په‌رستی ده‌کهن. نێوه‌ندگه‌ری ئاماده‌بوونی خودا ده‌کهن و ئه‌وه‌ی ده‌ستنیشان کراوه، پیرۆزی ده‌کهن. خودا به‌ ناوه‌ینانی هه‌موو گه‌له‌که به «پاشایه‌تی کاهینه‌کان»، ئه‌رکیکی کاهینی پێ به‌خشیون - که گه‌لێک بن خودا په‌رستی بکه‌ن و نێوه‌ندگه‌ری و پیرۆز بن.

باقی په‌یمانی کۆن میژووی ئه‌م نه‌ته‌وه‌یه ده‌گه‌رێته‌وه که بو‌شکۆمه‌ندی خودا جیا کراوه‌ته‌وه. هه‌رچه‌نده خودا له‌ کۆتاییدا هه‌ر ئیسرائیلییه‌ک به‌رپرسیا‌ر ده‌کات له‌ گونا‌هه‌که‌ی خو‌ی (حزقییل ۱۸: ۱-۲۰)، به‌لام وه‌ک گه‌لێک مامه‌له‌ی له‌گه‌لدا ده‌کردن که له‌ رینگه‌ی په‌یمان‌ه‌که‌یه‌وه پیکه‌وه گه‌ری درا‌ون.

که‌واته سه‌ه‌ر نییه که کاتیک عیسا ده‌گاته شوینی رووداوه‌که، تیشک ده‌خاته

سەر سروشتی کۆبوونهوهی ئەو کەسانە ی که هاتووە بۆ پرگارکردنیان. دەفهرمویت: « کلّیسای خۆم بنیاد دەنیم» (مهتا ۱۸: ۱۶). به شوینکه وتووای ده لیت «به ناوی منه وه کۆ ببنه وه» (مهتا ۱۸: ۲۰). پۆلس دووپاتی ده کاته وه که عیسا «له پیناو ئیمه دا مرد» (رۆما ۵: ۸؛ یه کهم سالۆنیک ی ۵: ۱۰). مه سیح «کلّیسای خۆشویست و له پیناویدا خۆی به خت کرد» (ئه فه سۆس ۵: ۲۵).

(ئه فه سۆس ۲) یه کیکه له و شوینانه ی که کتیبی پیروژ به روونی جه خت له سەر سروشتی کۆبوونهوه ی پرگاربوومان ده کاته وه. ئایه ته کانی یه ک تا ده، به ناشکرا باس له وه ده که ن که چون خودا به نیعمه تی خۆی ژیا ئیک ی نووی ده به خشیت به و که سانه ی متمانه یان به عیسا هه یه. به شیوه یه کی ستوونی، ئیمه له گه ل خۆیدا ناشت ده کاته وه. به لام ئایه ته کانی یازده هه تا بیست و دوو نیوه ی دووه می چیرۆکه که ده گیرنه وه که ناشته واییه کی ناسۆی له خۆده گریت. ئیمه نه ک هه ر له گونا هدا خنکابووین و شایه نی سزای راستودروستی خودا بووین، به لکو بیگانه بووین و له په یمانه کانی به لاین نامۆ بوون (ئایه ته کانی ۱۲- ۱۳). ئەدی مژده خۆشه که؟ «به لام ئیوه ئیستا له گه ل عیسا ی مه سیحدا یه کن، هه رچه نده پیشتر دوور بوون، به خوینی مه سیح نزیک بوونه وه». وه ئەنجامه که ی له ئایه تی نۆزده دا کۆبووه ته وه: «بۆیه ئیتر نامۆ و بیگانه نین، به لکو ده بنه هاو لاتی له گه ل گه لی پیروزی خودا و بنه ماله ی خودا».

گونا هباریک که په شیمان بیته وه و متمانه ی به مه سیح هه بیت، ته نها له دایک نایته وه، به لکو ئەو له خیزانیکی نویدا له دایک بووه. ناسۆی به دوا ی ستونیدا دیت. په ترۆس هه مان شتمان فیر ده کات. وه رگرتی نیعمه تی خودا هاوته ریب ده کات له گه ل بوون به گه لی خودا، وه ک ده بیتریت کاتیک ئایه ته که به شیوه ی شاعر ریک ده خه ینه وه:

پیشتر گه ل نه بوون، به لام ئیستا گه لی خودان،

پیشتر به زه بیتان وه رنه گرتبوو، به لام ئیستا به زه بیتان وه رگرتوو

(یه کهم په ترۆش ۲: ۱۰).

ئهو دوو شته پیکه وه رووده ده ن.

ئەم گەلە، ئەم خیزانە، ئەمپرۆ لە کلێسا ناوخوایەکاندا دەردەکەون. ھەرچەندە ھەموو باوەرداران لە ھەموو کاتیکدا سەر بە «کۆمەلە» ئاسمانییەکی کلێسای گشتگیر (عیبرانییەکان ۱۲: ۲۳)، بەلام عیسا کلێسای ناوخوای دامەزراند بۆ ئەوێ نیشانی جیھان بدات کە ئەو کەسانە دەپەرستت کین.

ئەو ھەش دەبیت واما ئیبات پەرسین: کلێسا چییە؟ چاکسازخوازانی سەرەتایی (پروٹستانت) وەلامیان دایەو و ئاماژەیان بە کۆمەلەیک کرد کە بۆ بانگەشەیی دروستی مزگینیی پەیمانی خودا و بەرپۆبەردنی دروستی لەئاوھەلکیشان و ئیوارەخوانی پەرورەدگار، کۆبوونەو. یەکەم باوەردارانی باپتیست جەختیان لەسەر ئەو دەکردەو کە دەبیت «پێکەوتنی ھاوبەش» یان پەیمان لەتیوان ئەوانەدا ھەبیت کە کۆ دەبنەو. لێرەدا بەم شێوھە کورتی دەکەمەو: کلێسایەکی ناوخوای بریتیە لە کۆبوونەوێ خوی و پۆخی خوداپەرستان کە بە وشەیی خودا یەکتەر بنیاد دەنن و لە پێگەیی پۆرپۆسمەکانەو وەک ھاوالاتیی شانشینیی مەسیح دان بە یەکتەدا دەنن.

ئەمەش بەو واتایە دیت کە بوون بە باوەرداری مەسیح - خوداپەرست - بریتیە لە خۆناساندن لەگەل گەلی خوداپەرستدا. تۆ لە خیزانەکیدا وەرگیراویت. بۆیە کاتیک لەسەر مێزی ناخواردنی پەرستنی بەکۆمەل دادەنیشیت، بە ئەنیا ئەو کارە ناکەیت. بەو پێھە پزگارکردن بەکۆمەلە، پەرستنیش بەکۆمەلە.

وینەکانی کلێسا

کەواتە دیدگای کتیبی پیروژ بۆ کلێسا چییە و چۆن تێگەشتنمان لەسەر پەرستنی بەکۆمەل زیاد دەکات؟ با بە پشتبەستن بە کتیبی پیروژ سێ وینە بۆ کلێسا لەبەرچاوی بگرین.

بنکەھەکی شانشینیی ئاسمان

یەکەم: کلێسای ناوخوای بنکەھەکی شانشینیی ئاسمانە. ئەم بیروکەھە فییری ئەو ھەمان دەکات کە پەرستنی بەکۆمەل دەبیت ئەو نیشان بدات کە ئیمە چۆن جیاوازی لە جیھان.

جاریک لە نزیک یاریگای (ئار. ئیف. کە). لە واشنتن دی سی لە کاتی یاری تۆپی

پیدا پاسکیله کهم لئ دەخوری. یه کیک له تیمه کان خه لکی هندوراس بوون و سه دان کهس له هاندهره کانیان شوینی وه ستانی ئوتومبیله کانیان پر کرده وه. ئالاکان ده شه کانه وه. موسیفاکان ده نگیان بهرز بوو. تکه و که بابیان ده خوارد. بنکه یه کی پرسمی هندوراس نه بوو، به لام وا ده رده کهوت: کومه لیک کهسی جوان و جیاواز له سه ر خاکیکی بیانی. منیش هه ستم کرد که که سیکی بیگانه م و کوبوونه وه که یان سه رنجی پراکشام. من ویستم زانیاری زیاتر ده رباره ی کلتور و خواردنه کانیان بزنام. به هه مان شیوه، خزمه تکردنی کلئسا بریتیه له کوبوونه وهی «په راگه نده کان» که سه ر به هه مان ناوچه ی ئاسمان (یه کهم په ترۆس ۱: ۱). کومه له که ی من له خه لکی ئەمریکا، به رازیل، چین، کوماری دو مینیکان، ئەسیوپیا و هتد پیکهاتووه. به لام په یمانی نوئی ده لیت تیمه، له بنه رهدا، ده بینه «هاولاتی» (ئه فه سۆس ۲: ۱۹)، «نه ته وه ی پیرۆز» ی مه سیح (یه کهم په ترۆس ۲: ۹).

ئیسراییل له په یمانی کوندا وه ک بنکه یه کی حوکمرانی خودا کاری ده کرد. ئیستا کلئسا ئه و رۆله ده گیریت. تیمه بالیۆزی مه سیحین (دووم کورنسوۆس ۵: ۲۰). ئه و خوی له گه ل تیمه ده بیته یه ک، کاتیک تیمه به ناوی ئه وه وه کو ده بینه وه (مه تا ۱۸: ۲۰). کومه له ی باوه ردارانی ناو خویی بریتیه له کومه لئ کهس که بیشت په راگه نده بوون که پاشا په وایه تی پیداون و خستوو نیته ته ژیر فه رمان په وای خویه وه و ده سه لاتی پیداون که یاسای داد په روه ری و خو شه ویستیه که ی په پیره و بکه ن.

ئه مه ش به و واتایه دیت که کلئسا پیشینییه که بو دروستبوونی داها توویه کی نوئی، «ئامیری کاته له داها تووه وه». ئەگه ر ده ته ویت بزانیته کومه لگه ی رزگار کراوه کان له ئاسمان و زه وی نویدا چون ده بیت، ته نها سه یری کلئسایه کی راسته قینه بکه. بو نموونه، سه ردانی کلئسای مالی (جاشوا) ی هاو ریم بکه له چین. یان (کلئسای فه یت باپتیست) له شاری (کیتوئی) له ولاتی زامبیا، یان (سه ینت هیلین بیشوپگه یت) که کلئسایه کی (ئه نگلیکان) ه له له نده ن. کلئسا وه ک کورته ی فیلمه - که موکوری هه یه و ناته واوه - له به رامبه ر ئه وه ی شانشین خودا له سه ر زه وی له رۆژی کو تایدیا چون ده بیت.

ئه مه چون به سه ر په رستنی به کومه لدا جیه جئ ده بیت؟ لیره دا چه ند ده ره نجامیک ده خه یه روو:

- ئېمە ۋەك باليۆز كۆ دەبېنە ۋە نەك بەكاربەر. ئامانجى خزمەتى پەرستىن بۆ كات بەسەربردن يان پېشكەشكردنى ئەزموونىكى ھاندەر نىيە. بەلكو رېزگرتتە لە پاشاكەمان و ناساندنيەتى.
- ئېمە «ناچىنە كلىسا» بۆ پەرستىن؛ ئېمە خوداپەرستى دەكەين چونكە كلىساين. ئەگەر ئېمە تەنھا ۋەك بۇنەيەك مامەلە لەگەل سەردانكردنى كلىسادا بگەين، ئەگەرى ئەۋە زياترە كە بگەوينە ئىۋ شىۋازىكى بېرکردنەۋەى خۇپەرستانەۋە. ئېمە ھەلسەنگاندن بۆ خزمەتەكان دەكەين بەپىي ئەۋەى كە چۆن خزمەتمانى كردوۋە. بەلام كىتېبى پىرۆز ئەۋەمان نىشان دەدات كە سەربە كلىساي ناوخۆيى بوون بەشىكى دانەبپراۋە لە ژيانى باۋەر. ئېمە بەشدارى دەكەين و كۆ دەبېنەۋە چونكە ئېمە ئەۋەين. كاتىك ئېمە خوداپەرستى دەكەين، ناسنامەى كۆمەلە جياۋازەكەمان بەرجەستە دەكەين - لە ھەموو كات و شۋىنكىدا ديارى دەكەين.
- ھەموو شىتېك كە لە پەرستندا ئەنجامى دەدەين، پىۋىستە ملگەچى كىتېبى پىرۆز بىت. باليۆزەكان سىياسەتى حكومەت دانارپىژن، بەلكو بە دىلسۆزىيەۋە جىبەجىي دەكەن. بە ھەمان شېۋە، ئېمە سىنارىپۇ ئەۋە نانوسىن كە لە كۆبوونەۋەى كلىسادا چى بگەين، بەلكو گوپراپەلى ئەۋ فەرمانانە دەبېن كە پاشامان لە وشەكانىدا پىي داوين.
- كۆبوونەۋەى پەرستش و ستايش ئەۋ شۋىنەيە كە ئېمە حوكمەكانى بەھەشت رادەگەيەين. ھەرۋەك چۆن باليۆزىك بەناۋى ۋلاتەكەيەۋە قسە دەكات، كلىساش ۋەكو زمانحالى شانشىنى خودا كار دەكات. ئەمە تەنھا وتار ناگرېتەۋە. كاتىك لە نوپۇزى بەكۆمەلدا دان بە گوناھەكەماندا دەئىين، بە جىھان دەئىين كە ئېمە رەزامەندى دەردەپرىن لەسەر پىرارى خودا لە دژى ئېمە. كاتىك گۆرانىيەكى ستايش دەئىين، بە جىھان دەئىين كە ئېمە لەگەل دلخۆشى باوكداين بۆ كورەكەى.
- كاتىك ئېمە خودا دەپەرستىن، كەلتوورى شانشىنى خودا دەكەينە ھوونە. كلىسا دژە كەلتوورىيە. خزمەتى پەرستشەكانىشى دەبىت ھەروا بن. ئاخر كۆبوونەۋەكامان ۋەك كۆبوونەۋەى دەربەدەرەكان

وايه له سهر خاکی بېگانه. ټيمه به ټينی پشتیوانی و دلسوژیمان بو
 فه زمانه که ی راده گه یه نین. له سرووده پړوحيه کاند، سروودی نه ته وه یی
 خو مان ده ټيننه وه. له بانگه وازی په یامه کاند، ده ستورره که مان فیږ
 ده که یین. پاسپورت ده رد ټینین (واته باوه دراران وه ک سهر به شانشین
 مه سیح ده ناسیټین) کاتیک خو مان له ئاو هه لده کیشین. وه چیژ له
 تامیکی پېشو هخته ی جه ژنی نیشتمانی داهاتوومان وه رده گرین کاتیک
 ئیواره خوانی په روه ردگار ده خوین. ټيمه به هه موو ئه م پړگایانه،
 که لتووری باوی سهرده می خو مان «تیک ده ده یین». وه له که لتووری
 پاشادا باوه پر به قوتابی ده که یین.

• خزمه تی په رستنه کامان ده بیټ پشت به کتیبی پیروژ به ستیت.
 هه رچنده نایټ کو بوونه وه کامان به ئاره زووی بیباوه پان جیبه جی
 بکه یین، به لام پیویسته نویژ و نزا بکه یین که ئه وانیش ناماده بن
 (یه که م کورنسوس ۱۴: ۲۴). کو بوونه وه که پیویسته ئامازه - ته نانه ت
 فه زمان به هاو لاتیانی ناوچه ی تاریکی بکات که پروو له شانشین
 پرووناکي بکه ن: «خوداش له پړگه ی ټيمه وه جیهان بانگه ټشت
 ده کات، له بری مه سیح لیتان ده پار ټیننه وه: له گه ل خودا ئاشت بنه وه»
 (دووه م کورنسوس ۵: ۲۰).

به کورتی: به و پییه ی کلیسا نموننه ی ئورشه لیمی نوییه، پیویسته په رستنه که مان
 شوناسی تایه ت و بوئی خو شی به هه شتمان نیشان بدات. ده بیټ زیاتر سهرنجی
 له سهر عیسا، پاشای ئاسمان بیټ. پیویسته له پیشینه کانی شانشین به رجه سته بکات.
 پاشان کاتیک به م شیوه یه خودا په رستی ده که یین، خودا زیاتر له ژیر ده سه لاتی خویدا
 ده مانکاته باوه دراریکی دلسوژتر.

په رستگایه کی پیروژ

دووه م: کلیسای ناوخیی په رستگایه کی پیروژه. وانه که چییه؟ له په رستنه کاماندا
 چیژ له هاو به شیی راسته و خو له گه ل خودا و یه کتر وه رده گرین.

بېگومان خودا له هه موو شوینیکدا هه یه. ئه و له هه موو شوینیکه (یه که م پاشایان
 ۸: ۲۷؛ زه بووری ۱۳۹: ۷-۱۰).

به لام خودا له هه موو قوناغیکی چیرۆکی کتیبی پیرۆزدا، بوونی خوئی به شیوهیه کی تایبته له نیو گهله کهیدا دهرده خات. ئەو یه کهم جار ئەمه ی له باخچه دا کرد - په رستگای په سه نی زهوی. پاشان له چادری په رستن له بیابان. پاشان له په رستگای ئیسراییل. دواتر له باشتین په رستگادا، کوره که ی. و هله کۆتاییدا، له هه موو ئەوانه ی که له گه ل کوره کهیدا یه کیان گرتوو. پۆلس دووپاتی ده کاته وه که هه ر یه کیک له جهسته تا که سیه کا مان په رستگایه کی رۆحه (یه کهم کۆرنسۆس ۶: ۱۹)، به لام فییری ئەوه شمان ده کات که تیمه به کۆمه ل ئەو په رستگایه یین: «نایا نازانن ئیوه په رستگای خودان و رۆحی خودانان تیدا نیشته جییه؟» (یه کهم کۆرنسۆس ۶: ۱۹)

بیر له وه بکه ره وه. خودا زۆر خۆش حال بوو که په یمانی تایبته ی خوئی له کلێسا شیواو و نارێکه کانی په یمانی نویدا دهر بخات. ئەوه ی سه رسوره یینه ره ئەوه یه که ئەمڕۆش له نیو تیمه دا هه مان شت ده کات. له کۆلێزدا پسپۆری مۆسیقا بووم. رۆژیک، ئیداره ئیمه یلێکی نارد و گوئی «پروقه یه کی کراوه» ده بیته، وه خۆپندکارانی به شی مۆسیقا ده توانن به شداری بکه ن. کئ پروقه ی ده کرد؟ ئای، شتیکی هینده گه وره نییه - (بیلا فلیک) (یه کیک له باشتین ژه نیاری بانجو له جیهاندا) و (ئیدگار مییه ر) (یه کیک له باشتین ژه نیاری گیتار باس له جیهاندا).

هه موومان په له مان کرد بو چونه نیو هۆلی پروقه بو گوینگرتن له م مۆسیقا ژه نه مه زانه. که شوه وه ای هۆله که به ته وای جیاواز بوو له رۆژانی ئاسایی. له بری تیکه له یه ک له ئامیر و نووت و جانتای کۆلی، ریزی ک کورسی رینکوپیکمان دۆزیه وه. له بری ئەوه ی ژاوه ژاو بنیینه وه و قسه بکه یین، له بیده نگدا چاوه ریمان ده کرد. بۆچی؟ به هۆی ئاماده بوونی که سانی مه زن.

بوونی ئەوان کاریگه ری له سه ر په یوه ندییه کانی تیمه ش هه بوو. خۆپندکاران له یه کتریان ده پرسى: «تۆش هانده ری ئەوانیته؟» له گه ل خۆشبوونی ژینگه که دا، رکا به ریه بچوو که کان له ناوچوون. بۆ ماوه ی دوو کاتژمیر، هه موومان باشتین هاوړی بووین- یه کگرتوو بووین به هۆی بوونی دوو که سایه تی که ریزمان لی ده گرتن.

کاتی ک کلێسا کۆ ده بیته وه، رووبه رووی که سیک ده بینه وه که زۆر له هه ر مۆسیقا ژه نیک گه وره تره. وه ک ئەو پروقه یه ی که به شداریم کرد، بوونی که سایه تیه کی مه زن په یوه ندییه کانی ئەو که سانه ده گۆریت که له ویدان. مرۆقه پر له رۆحه کان جیاوازییه دنیا یه کانیان وه لا ده نین بۆ ئەوه ی وه ک خیزان پیکه وه «به یه ک ده نگ» په رستش بکه ن (رۆما ۱۵: ۶).

ئەمە بۇ پەرستىنى بەكۆمەل واتاي چىيە؟ دەتوانىن فىرى چەند وانەيەك بىن:

- شويىنى نىشتەجىبوونى خودا شىكل و شىوئەيەكى بەكۆمەلى ھەيە. ئەگەر ھىوامان وايە كاتىك دىننە كلىسا رووبەرووى ئامادەيى خودا بىننەو، دەبى چاوپرېئ ئەو ھە بىن كە لە ناو يەكتەر و لەگەل يەكتەردا بىدۆزىنەو، نەك بە پلەي يەكەم لە ھەست و تىگەيشتى تايبەتى خۇماندا. خزمەتى كلىسا بە شىوئەيەكى سەرەكى ئەو نىيە كە من «كاتىكى بىدەنگ»ى تايبەتى تىدا بەسەر بىم. بەلكو ئەو شويىنەيە كە من لەگەل خودا كو دەمەو بە كۆبوونەو لەگەل گەلەكەي.
- ھەرگىز نابىت پەرستىنى بەكۆمەل نەيىنى بىت. ئەگەر ئىمە پەرستگاي خودا بىن، ئەو خزمەتى مەسىحى، بە ماناي وشە، كاريكى كۆمەلایەتییە. بە پىچەوانەي چوون بۇ سىنەما، كە ھەول دەدەيت تىبىنى ئەو نەكەيت كى لە تەنىشتەو دانىشتەو، لە كلىسادا بە گەرمى سلاو لە يەكتەر دەكەين چونكە ھەمان رۇحمان ھەيە. گوپمان لە دەنگى ئەو خوشك و برايانە دەبىت كە بە ناو دەياناسىن، كاتىك گۆرانى و نوپۇز و نزا و كىبى پىرۇز لە دەوروبەرمان دەلئەو. لەبرى ئەو ھەي لە كاتى گۆرانى كۆتايىدا لە كورسىيە كاغان ھەستىن بۇ ئەو ھى برۆين، بۇ قسە و گەتوگو دەمىنەو. ئەوانەي جىھان بەپى نەتەو، چىنى كۆمەلەياتى، يان نەتەو دابەشيان دەكات، بە ماچىكى پىرۇز پىكەو يەك دەگرن (رۇما ۱۶: ۱۶) - يان لان يەكەم باوئىكى پىرۇز!
- پەرستىنى بەكۆمەل خزمەتكر دىكى كاهىنىيە بۇ باوئەدارانى دىكە. پەترۇس دەنووسىت: «ئىوئەش وەك بەردى زىندوو لە خانوويكى رۇحى بنىادنراون، بۇ كاهىنىيىتى پىرۇز، بۇ كەردنى قوربانىيە رۇحىيە قبولكراوكان بۇ خودا لە رىگەي عىساي مەسىحەو» (يەكەم پەترۇس ۲: ۵). كاتىك بۇ پەرستىن كۆ دەبىنەو، ھەموومان رۇلئىكى كاهىنى دەبىنن. ئىمە دوو جوور قوربانى پىشكەش دەكەين: ستايش بۇ خودا (عىرانييەكان ۱۳: ۱۵)؛ وە كارە باشەكان بۇ بەرەكەتداركەردنى گەلى خودا (عىرانييەكان ۱۳: ۱۶). كاتىك لە كلىسا كۆ دەبىنەو،

ههم به شیوهیه کی ستونی خزمهت به پهروهردگار ده کهین و ههم به شیوهی ئاسویی خزمهت به یه کتر ده کهین.

• «کردهوه» ی راسته قینه له هوئی دانیشتنی کلیسادیه نهک له سهر سه کوئی وتاردان. پپوئیسته سوپاسگوزار بین بو ههموو ئه وه که سانهی که خودا یارمه تی داوون تاکو په رستنی گشتی دهسته بهر بکهن و ئاسانکاری بو بکهن. ئه وانیش وه کو ئیمه کاهینیکی پر له روحن. نیگه رانم که زور جار باوه پدارانی ئینجیلی، کلیسا وهک شوئی نیک سهیر ده کهن که په رستنی سهر سه کو و سته یج له هه ست و سوژدا نووقممان ده کات. وهک ئه وه وایه بهمانه ویت کونسیرتیک ساز بکهین، یان بهمانه ویت کو بوونه وهی به کوملهی مه زه بی کاتولیکی تاقی بکهینه وه، که نیعمه تی قوربانی له قوربانگا که وه ده پرژیته خواره وه بو خه لکه که، له ریگه ی کاهینه کانه وه. به لام له گه ل ئه وه شدا ناییت به و شیوهیه سهیری خزمه تی په رستنی کلیسا بکهین. به و پییه ی ئیمه په رستگای خوداین، ئه ندامانی کلیسا له ئیستاوه چیژ له یه کیتی له گه ل مه سیح و یه کتر به روچی ئه وه وه رده گرن. هوئی کلیسا سه کو و سته یجه. ئیمه شانشین کاهینه کانین که ستایشی خودا که مان ده کهین، له ریگه ی تا که ئیوه ندگیری مه سیحه وه.

ئیمه له په رستنی به کومه لدا، چیژ له هاوبه شی له گه ل خودا و یه کتر وه رده گرین. وه کاتیک خودا ده په رستین، روچی خودا زیاتر ئیمه وهک کاهین لی ده کات که به خو شیه وه خزمهت به ئه و و یه کتر ده کهین.

جهسته ی مه سیح

چه ندین جار به روچ و چاوی ماندووه وه په نام بردووه ته بهر کلیسا! یه کشه مه یه ک سه رم به رز کرده وه کاتیک سرود و گورانی روچی دهستی پیکرد. له مبه ری ژووره که وه (جیریمی) ی هاوپی مم بینی. هه رچه نده گورانی بو خودا ده گوت، به لام به شیوهیه ک ده یگوت وا ده رده کهوت که گورانی بو من ده لیت. په نگه بو ههموو که سه کانی دیکه ش. ساخته و زوره ملئ نه بوو. به شیوهیه ک گورانی ده گوت که بانگه یشتی که سانی دیکه ی ده کرد بو ئه وهی به شداری بکهن:

کاتیک شہیتان فریوم دەدات کہ بېھيوا بم
وہ باسی تاوانی ناخم بۆ دەکات
بەرہو سەرہوہ دەروانم و لەوئ دەیینم
کہ کۆتایی بہ ہەموو گوناھەکانم ھینا.

پەرہوردگار بہ شپۆھەکی سەرسوڤھینەر و پەنھان، دەرپرینی روخساری جێریمی
بەکارھینا بۆ ئەوہی راستیہەکانی ئەو گۆرائییہ بخاتە ناو دلمەوہ. دەستم کرد بە
گۆرائی گۆتن لەگەڵیدا.

ئەوہش دەمانباتە سەر وینەہی سێھەمان. کلێسای ناوڤۆیی جەستەہی مەسیحہ.
وانەہی ئەم وینەہی ئەوہیہ کہ لە پەرستشە کہماندا، پێویستە ئامانجمان بنیادنانی یەکتەر
بیت کہ لە ئەنجامدا یە کگرتوویی لئ دە کہ ویتەوہ.

بە جۆرێک، «جەستە» ی مەسیح کلێسایەکی جیھانیہ کہ بۆشایی و کات سنوورداری
ناکات (بۆ نمونە، ئەفەسۆس ۱: ۲۲-۲۳). بەلام ھەستیکی دیکە ھەہیہ، کہ ھەر
کلێسایەکی ناوڤۆیی مەسیح لەسەر زەوی بەرجەستە دەکات. کلێسا لەو کہ سانە
پیکدیت کہ بە باوہر لەگەڵ مەسیحدا یەکیان گرتووە و بەم شپۆھەش یە کگرتوون
لەگەڵ یەکتەرا، کہ مەسیح لە سەریان پیکھاتووە. وەک پۆلس بە کلێسای کۆرنسۆس
دەلێت: «ئێوہ لەشی مەسیح، ھەریہ کہتان ئەندامی ئەون» (یە کہم کۆرنسۆس ۱۲:
۲۷).

جەستە چی دەکات؟ گەشە دەکات. خۆراک وەر دەگریت. بەرگری لە نەخۆشی دەکات.
ھەر ئەندامێک بە شپۆکی بئ نرخە بەبئ ئەوانی دیکە (بروانە یە کہم کۆرنسۆس ۱۲).
وہ ھەموو بە شپۆک یارمەتیدەرہ بۆ «بنیادنانی» ھەموو بە شەکانی دیکە (ئەفەسۆس
۴: ۱۲).

دەستەواژەہی «بنیادنان» چەند جارێک لە (یە کہم کۆرنسۆس ۱۴) دا ھاتووە، کہ
درێژترین باسە لە کتییی پیرۆزدا سەبارەت بەوہی کہ کلێسا دەبیت چی بکات
کاتیک کۆ دەبیتەوہ:

- ئایەتی پینجەم: «حەز دە کہم ھەمووتان بە زمانەکان بدوین، بەلام
باشترە پەيامی خودا رابگە یەنن. ئەوہی پەيامی خودا رادەگە یەنیت

گه وره تره له وهی به زمانه کان ده دویت، مه گهر لیکی بداته وه، تاكو
كلیسا بنیادنانی ده سته كه ویت.»

• نایه تی ۱۲: «ئیوهش به هه مان شیوهن. له بهر ئه وهی به په روژشن
بو به هره کانی پوچی پیروژ، كه واته هه ول بدن له و به هره انه زیاد
بکه ن که له پیناوی بنیادنانی کلیسایه.»

• نایه تی ۲۶: «ئه ی خوشک و بریایان، ئیتر چی بلین؟ کاتیک کوډه بنه وه
هه ره یه کیک له ئیوه زه بوو رییک، فیرکردنیک ئاشکرا کردنیک، زمانیک
یان لیکنده وه یه کی هه یه. با هه موو شتیک بو بنیادنان بیت.»

به کورتی، به و پینه ی کلیسا جه سته ی مه سیحه، بنیادنانی ده بی له ناوه ندی
کو بوونه وه ی کلیسادا بیت.

ئه مه بو په رستنی به کو مه ل واتای چیه؟

• ئیمه بو بنیادنانه وه و بو ئه وه ی بنیاد بزین، کو ده بینه وه.
باوه پرداری ته نیا وه ک ئه ندامیکی ده سته کردی داپراو وایه. پیویسته
په رستنی به کو مه ل خو په رستی لادات. ئیمه دین بو ئه وه ی بنیاد
بزین چونکه زور پیویستمان پینه - ههروهک چون من پیویستم
به هاندانی جیریمی بوو له و روژدها. له گه ل ئه وه شدا، خودا ئه وه
ده ره خستینت که ئه ندامانی دیکه پیویستیان به ئیمه بیت که
بین و هانیان بدهین. ئیمه له یه ک کاتدا پزیشک و نه خوشین له
نه خو شخانه ی خودا، برینه کانی ئه وانی دیکه ده به ستینه وه و ئه
ده رمانه وهرده گرین که پوچی خو مان پیویستی پینه تی.

• په رستنی به کو مه ل به قوتا بیکردنه. خودا ئه ندامانی کلیسا بانگ
ده کات بو ئه وه ی به گوتی راستیه کان به خو شه ویستیه وه خزمهت
به یه کتر بکه ن (ئه فه سو س ۴: ۱۲-۱۵). زور جار وا بیر ده که یه وه
کاتیک که به شداری له خویندنی کتیی پیروژ له گروپ و کو مه له ی
بچوو کدا ده که یین، به قوتا بیکردنی روو به رووی یه ک که سی و په یوه ندی
نافه رمیمان ده بیت. وه بیگومان به و جو ره یه، به لام خزمه تی کلیسا

یه کیکه لهو شوینه سهره تایانهی که باوه پداران راستی به یه کتر ده لئین. کاتیک ئیمه فرمانیکی خودا ده خوینینه وه، پیکه وه کیتی پیروژ به دهنگی بهرز ده خوینینه وه، زه بووریک ده لئینه وه، یان دوای نوژییک به دهنگی بهرز ده لئین «ئامین»، ته نها پینماییه کانی رپه ری خزمه ته که جیبه جی ناکهین، ئیمه یه کتر به قوتابی ده کهین و جهسته پیده گه یه نین.

• په رستنی به کومه ل ده بی هم ره نگدانه وهی یه کیتی کلئسا بی ت و هم به شداری تیدا بکات. پۆلس له (یه که م کورنسۆس ۱۲)، فی ری ئه وه مان ده کات که هه موو ئه ندامیکی کلئسا گرنگه. نه ک هه ر خودا به هره ی جیاوازی به هه ریه که مان به خشیوه. به لکو مه به سته تی هیزی ئه و له ریگه ی ئه و یه کیتی به هه زه وه نیشان بدهین که پی به خشیوین: «چونکه هه موومان به یه ک رۆح بو یه ک جهسته له ئا و هه لکیشراین، جوله که یان ناجوله که، کۆیله یان ئازاد، هه موومان یه ک رۆحمان پیدرا تا کو بیخوینه وه» (یه که م کورنسۆس. ۱۲: ۱۳). ئه م یه کگرتوو ییه به رۆحی میوانداری خو ی نیشان ده دات: ئه وان ه ی له م دنیا به دا ده سه لات یان ئیمتیا زیان زیاتره به دوای ده رفه تدا ده گه رین بو خزمه تکردن و پینشوازیکردن له و که سانه ی که چه وسپنزاونه ته وه یان ئازار درا ون. ئه م یه کیتی به کاتیک ده رده که ویت که ئه ندامان به خو شحالییه وه گۆرانی ده لئین له گه ل گۆرانییه کاندا که ره نگه به شیوازی دلخوازی خو یان نه بن، چونکه ده زانن گۆرانییه کان ئاسووده یی ده دهنه ئه و خوشک و برابانه ی که له خو یان گه وره تر یان بچوو کترن یان له پیشینه یه کی که لتوو ری جیاوازه وه هاتو ون.

به و پییه ی کلئسا جهسته ی مه سیحه، ئیمه وه ک کومه لئیکی یه کگرتوو خودا په رستی ده کهین. وه په رستنه که مان له به رامبه ردا زیاتر وا ده کات بیینه ئه و که سه پیگه یشتوو و یه کگرتوو ه ی که مه سیح بانگمان ده کات بو ئه وه ی بین.

دهره نجام

زۆر پيم باشتره كه له گه ل خيزانه كه م ژهمى تيواره بخوم نهك به ته نيا. كو بوونه وه كه مان له سه ر ميژه كه يه كيكه له و شوينانه ي كه ناسنامه ي كومهل جياوازه كه مانى تيدا نيشان ده ده ين. نه وه نه و شوينه يه كه پيكه وه په يوه ندى دروست ده كه ين و كو ده بينه وه. نه و شوينه يه كه تيمه گه شه ده ده ين به يه كترى و يه كتر بنياد ده تين به نامانجى يه كبوونيكى زياتر.

وهك بينيمان، بو كلپساي ناوخويش هه مان شته. په رستنى به كومهل جه ژنيكه. مه سيح خو ي له سه ر ميژى ئاهه نكه كه ي ميوانداريمان ده كات. تيمه له شه ره فى نه ودا كو ده بينه وه بو نه وه ي به ده وله مه ندرين خوراكي خوشحال بين. وه چاوه رپى نه وه ده كات كه تيمه پيكه وه وهك يه ك خيزان كو بينه وه. تيمه بنكه ي نه وين، په رستگاي روحي نه وين، نه وه جه سته يه ي كه نه و به ره و پينگه يشتن په روه رده ي ده كات.

به شی دووهم: بۆ ده بیټ کۆ ببینهوه؟

بۆچی خه لک ده چنه کلّیسا؟

به یانی یه کشه ممان بژاردی زۆرت له بهردهسته. ده توانیت بخواهیت و چیژ له نانی نیوه پۆ وه بگریت. سهیری بهرنامه ته له فزیوئییه دلخوازه کانت بکهیت. مندا له کان بهیته بۆ مه شقی تۆپی پی.

له گه ل ئه وه شدا، ده یان ملیۆن کهس له سه رانسه ری جیهاندا بهردهوام له جیگا که یان هه لدهستن - یه کشه مه دوای یه کشه مه - بۆ ئه وه ی بچنه کلّیسا.

هه ندیکیان له بهر ئه وه ی که ئه رکه ئه نجامی ده دن. ئه وان وای لیکده ده نه وه که به م کاره خودا خۆشی ده وین. هه ندیککی دیکه بۆ دروستکردنی په یوه ندی کۆمه لایه تی ده پۆن، یان په وشته و ئاکاری بهرزه فیتری مندا له کان یان ده کهن. هه ندیکیان پیویستیان به هه ست و سۆزه بۆ ئه وه ی بتوانن هه فته که یان تیبه ریئن. هه ندیککی دیکه به دوای هاندانی فیکری یان ریئمایی په وشته یان ده گه ریئن.

ئهی ئه و باوه ردارانه ی که له دایکبونه ته وه؟ به هیوای ئه وه ی وه لایمی جیاواز بیستیت: «ده چمه کلّیسا بۆ ستایشکردنی خودا»، یان «بۆ ئه وه ی فیتری کئیپی پیروژ بم»، یان «بۆ ئه وه ی له ریگه ی کۆبونه وه ی باوه ردارانه وه هان بدریم». به لام به بی گۆیدانه ئه وه ی که بۆچی پیمان وایه ده پۆین، هۆکاریکی ئاینی قوولتر له پشت هه موو، ئه مانه دایه: خودا گه له که ی کۆ ده کاته وه. ئه گه ر خودا تۆی له خیزانه که یدا وه رگرتووه، ئه و ئه و که سه یه که ده تباته سه ر میزی نانخواردنی خیزانیی په رستنی به کۆمه ل.

بیر له وه بکه ره وه که له به شی یه که مدا باسمان کرد. وه ک باوه رداریکی مه سیح، تۆ به شیکیته له کۆمه له ی مه سیح، که کلّیسا یه. تۆ نوینه رایه تی شانشینی ئه و ده که یته. کاهینیکی پر له رۆحیت له په رستگا که یدا. تۆ سه ر به جهسته ی ئه ویت. بۆیه کاتیک ده چیه ناو کۆبونه وه ی کلّیسا که ته وه، خودا له تۆ و هه موو که سیککی دیکه دا کار ده کات - بۆ ئه وه ی بتگه یه نیتته ئه وئ. به سه ره ریبه وه گه لی رزگارکراوی خۆی کۆ ده کاته وه.

باوه ردارانی مه سیح ده چنه کلّیسا بۆ په رستن، چونکه ئیمه کلّیسا یین. کلّیساناسی سرود و گۆرانیی ستایش پیکدی نیت. بۆ ئه وه ی باشت له په رستنی به کۆمه ل تیبه گه یین،

دهبیت ئەو ھەستە سەنگین و سەرسورھێنەرە ی کۆبوونەوہی کلێسا بەھیننەوہ.

لەم بابەتەدا، ئیمە لیکۆلینەوہ لەوہ دەکەین کە کۆبوونەوہی ئیمە ی گەلی خودا، سوودی بۆ ستایش و پەرستنی نیو کلێسا چییە. سەرەتا پۆیستە ئەوہ لەبەرچاو بگرین کە چۆن پیکەوہ کۆبوونەوہ لایەتیکى سەرەکی ژيانى کلێسایە. پاشان، ڕوو لە راستی ئایینی قوولتر دەکەین کە بنەمای کۆبوونەوہی کلێسایە: ئەو راستییە کە خودا لە خۆشەویستیدا دەستپیشخەری دەکات بۆ ئەوہی گەلەکە ی بۆ مەبەستە باشەکانی کۆ بکاتەوہ.

کۆ بوونەوہ بۆ ئەوہی بیته کۆبوونەوہ

کلێسای ناوخوای واتە کۆبوونەوہ. ئەگەر کلێسایەک ھەرگیز کۆ نەبیتهوہ، ئەوا بە ھیچ شیوەیەک کلێسا نییە.

ئیمە ئەم راستییە بە شتیکى ئاسای دەزانین. زۆر جار کاتی کۆبوونەوہی پەرستن یەکەم زانیارییە کە کلێسایەک لە مابەرەکەیدا دایدەنیت: «ئەم یەکشەمە یە کاتژمێر ۱۰: ۳۰ لەگەڵمان بن! ھاتن بۆ ھەمووانە».

بەلام کۆبوونەوہ تەنھا شتیک نییە کە کلێساکان ئەنجامی دەدەن. کۆبوونەوہ، تەنھا بەشتیکى کلێسایە. خودا وەک تاک ڕزگاری کردووین بۆ ئەوہی بین بە کۆمەلێکی کۆبوووەوہ.

ئیمە ئەمە لە سەرانسەری کتیبی پیرۆزدا دەبینین. بێر لە نەتەوہی ئیسرائیل بکەرەوہ کە لە میسر ڕزگاریان بوو و لە چیاى سینا کۆبوونەوہ بۆ گوێگرتن لە یاسای خودا. دواتر موسا ئەو ساتەوہختە سەرەکییە بە «ڕۆژی کۆبوونەوہکە» ناو برد (دواوتار ۹: ۱۰). لە ساتەوہختە گرنگەکانی دیکە ی میژووی ئیسرائیلدا، نەتەوہکە بە ھەمان شیوە وەک «کۆمەلێک» لەبەردەم پەرورەدگاری پەیمانەکەیان کۆ دەبوونەوہ (رابەران ۲۰: ۲؛ یەکەم پاشایان ۸: ۱۴؛ یەکەم کۆرنسۆس ۲۸: ۸).

وشە ی «کۆبوونەوہ» لە وەرگێڕانی یۆنانی پەیمانى کۆن بریتیە لە (ئیکلێسیا)، ھەمان وشە یە کە نووسەرانی پەیمانى نوێ بۆ ئاماژەکردن بە کلێسای ناوخوای بەکاریدەھێنن. تەنھا زاراوہیە کە بۆ کۆبوونەوہ. بەلام کاتیک بۆ کلێسا بەکاردەھێنریت، ھەلگری واتا دەولەمەندەکانی پەیمانى کۆنە کە واتای کۆبوونەوہی گەلی ھەلژێردراوی خودا دەدات.

کهواته، په یمانی نوی چیمان دهرباره ی کۆبوونه وهی کلّیسیای ناوخیوی فیر دهکات؟

۱. یه کهم، ده بینین که کلّیساکان به بهرده وامی کۆ ده بنه وه. پۆلس دهسته واژه ی وهک «کاتیک وهک کلّیسا کۆده بنه وه» و «کلّیسا هه موو به یه که وه کۆ بوونه وه» به کارده هیئت (یه کهم کۆرنسۆس ۱۱: ۱۸؛ ۱۴: ۲۳).

۲. دووهم: کۆبوونه وهی کلّیسا پړپوره سمیکی تاییهت و جیاوازه. ده زانین جیاوازه، چونکه ئه وه تا پۆلس به تاییهتی پړنمایمی کردووین که باوه پداران ده بی «له کلّیسادا» چی بکن - واته له کۆبوونه وهی کلّیسادا. «به لّام له کلّیسادا، ئه و پینچ وشه روونه ی که ده بیته هوی فیرکردنی خه لکی، باشته له ده هه زار وشه ی به زمانیک» (یه کهم کۆرنسۆس ۱۴: ۱۹)؛ «به لّام ئه گهر لیکده ره وه نه بوو، با له کلّیسا بیدهنگ بیت، بو خوی و بو خودا بدویت» (ئایه تی ۲۸).

۳. سییه م: ته نانهت کلّیسا گه وره کان وهک یه ک جهسته له سه رده می په یمانی نویدا کۆ ده بوونه وه. هه زاران باوه پدار سهر به کۆمه له ی ئۆرشه لیم بوون، به لّام له گه لّ ئه وه شدا «هه موو باوه پداران به یه ک دلّ له پړپوهه که ی سلیمان له په رستگادا کۆده بوونه وه» (کردار ۵: ۱۲).

۴. چواره م: نووسه رانی په یمانی نوی پړنمایمی کلّیساکان ده کهن که ئه و چالاکیانه ئه نجام بدن که ته نیا به پیکه وه کۆبوونه وه ده توانریت ئه نجام بدرین: فیرکردن و نامۆزگاریکردنی یه کتر؛ خویندنه وهی زه بووره کان و سرود و گۆرانی رۆحی (کۆلۆسی ۳: ۱۶)؛ خویندنه وهی کتیبی پیروز له به رده م باوه پداران (یه کهم تیمۆسوس ۴: ۱۳)؛ و هاندانی یه کتر (عیبرانییه کان ۱۰: ۲۴ - ۲۵). هیچ کام له م کارانه ناتوانریت به ته نها بکریت. له کاتیکدا راسته که زۆریک له م شتانه ده کریت له یتوان کۆمه له بچووکه کانی کلّیسادا ئه نجام بدرین، پیویسته وا دابنیین که ئه وان پیش هه موو شتیک سهر به کۆبوونه وهی سهره کی کۆمه له ی باوه پداران، به له بهرچاوگرتنی جه ختکردنه وهی کتیبی پیروز له سهر کۆبوونه وهی هه موو کلّیسا که پیکه وه.

۵. پینجهم: تهمبیکردنی کلئیسای کۆبونهوهی کۆمهلهکیه. عیسا وای دادهنیت که «کلئیسا» قسه له گهل گوناهباری تۆبهنه کردوو دهکات. بو ئهوهی ئهم کاره بکریت، دهبيت بهناوی ئهوهوه «کۆ بنهوه» (مهتا ۱۸: ۱۷، ۲۰). پۆلس ههمان شت ده لیت کاتیک رینمای خه لکی کورنسۆس دهکات که تهمبیکردنی کلئیسای جینه جی بکن «کاتیک به ناوی عیسا یه زدانهوه کۆ ده بنهوه [ههمان وشه ی یونانییه که له مهتادا به کارهاتوووه. ۱۸: ۲۰]» (یه که م کورنسۆس ۵: ۴).

ئامانجه که چیه؟ کلئیسا گه لیکه به خوین کردراوهن، که خویان بو پهرستنی خودایه کی راسته قینه ته رخان کردوووه. ئهوان له جیهان جیا کراونه ته وه و پابهندن به خزمه تکردنی یه کتر و خۆشویستنی دراوسیکانیان. وه هه موو ئه مانه به کۆبونهوه له هه موو کات و شوینیکدا ده کهن.

بینگومان کلئیسا زیاتره له کۆبونهوه. کۆده بیته وه، پاشان پهرشوبلاو ده بیته وه، دواتر جاریکه دیکه کۆ ده بیته وه. ئه ندامه کانی به رده وامن له بوون به به شیک له کلئیساکه به درێژی هه فته، له کاتیکدا خزمهت و نوینه رایه تیی مه سیح ده کهن له ماله کانیان، شوینی کاره کانیان، گه ره که کانیان. به لام کلئیسا له کۆبونهوه یه ک زیاتره.

پیشتر ماله که مان چهن کۆلاتیک له دادگای بالای ئه مریکاوه دوور بوو. ئه و نۆ دادوه ره ی که له بالاترین ده سته ی دادوه ریی گه له که م خزمهت ده کهن، که سانی ئاسایی وه ک من و تۆن. به شه قامه کاندا ده پۆن و له به قالییه ناو خۆییه کان که لوپه ل ده کپن. له وانیه به ریکه وت له کاتی ته ماشا کردنی یاری هوکی یان گوینگرتن له ئۆپیرا له لایان دابنیشیت. بینگومان هه موویان تاکیکی کاریگهرن به ته نیا، به لام به قوولترین مانا، ئه وان ئه وهن که ئیستا ههن چونکه کۆمه لیکن پیکه وه.

کاتیک دادوه ره کانی دادگای بالا وه ک دادگا بو بریاردانی فه رمی کۆ ده بنه وه، ئه وا ناسنامه یه کی هاوبه شی ناوازه وه رده گرن. پیکه وه ده سه لاتیکه زۆر گه وره تریان هه یه وه ک له وه ی به ته نها کار بکن. بویه پاریزه ران تیبینییه کانیان به و شیوه یه ده رنا بپن که بلین «ئه گهر دادوه ره کان پینان خۆش بیت»، به لکو له بری ئه وه ده لین «ئه گهر دادگا پیی خۆش بیت». دادگای بالا دامه زراوه یه کی به کۆمه له، دامه زراوه یه ک که به شیوه یه کی ئاسایی پشت به نۆ ئه ندامه که ی ده به ستیت که له هه موو کات و شوینیکدا کۆ ده بنه وه.

بهه مان شیوه، خودا کلیسای ناوخیوی وه ک گه لیک دارشتووه که کو ده بنه وه. هیچ جوړه ریگه یه کی دیکه نییه.

چی وای کردووو کو بوونه وه به شیکی گرنگی ناسنامه ی کلیسایه ک بیت؟

یه که م: کو بوونه وه که وا ده کات کلیسا بو خوی ده ربکه ویئت. بیر له خیزانیکی گه وره ی فراوان بکه ره وه که له کوتایی کو بوونه وه ی سالانه ی خویاندا بو وینه گرتن کو ده بنه وه. وینه که ده گرن بو نه وه ی بتوانن خویان بینن و نه و په یوه ندییه یان له بیر بیت که هه یانه.

به هه مان شیوه، کاتیک کلیسایه ک بو پرستنی به کومه ل کو ده بیته وه، وه ک بلیی کو بوونه وه که پیشکه ش به خویان ده کریت. لیره دا (ئیثیرت فیژیگسون) ی لاهوتناس به م شیوه یه باسی ده کات: « کاتیک کلیسا کو ده بیته وه، هو شیار ده بیت، دان به خویدا ده نیت که بو نیکی جیاوازه، خوی به و جوړه نیشان ده دات که هه یه - کومه لگه یه ک (گه لیک) که به نیعمه تی خودا کو کراونه ته وه، وابسته ی نه ون و ریزی لئ ده گرن. کو بوونه وه که ریگه به کلیسا ده دات سروشتی راسته قینه ی خویدا ده ربخات».

هه ر کاتیک که کومه له که کو ده بیته وه، نه مه رووده دات. له روژانی یه کشه مه کاتزمیر ده و نیوی به یانی، کلیساکه م، کاپیتول هیل باپتیس، له بینا زور کونه که مان له شه قامی شه شه م «ده رده که ویئت». تیمه هه موومان پیکه وه کو ده بینه وه - ته نها یه ک خزمه ته، هیچ شوینیکی جیاوازی دیکه نییه.

نایا ده زانی چی ده بینم له کاتیکدا نه مه رووده دات؟ (مارتینا) ده بینم که هاوسه ره که ی به م دوا یه کوچی دوا یی کرد. نه و فرمیسک ده ریژیئت له کاتیکدا تیمه گورانی «پوحم باشه» ده لین. (جارید) ده بینم، نه و بانکداره سه رکه وتوو هی له ریزی دوا وه دایه که له لایه ن (بین)، کابرایه کی بیکاره وه، که له بالکونه که دا دانیش تووه، به قوتابی ده کریت. من (جان) ده بینم، پیاویکی جوله که یه که چنه د سالیک له مه و به ر له کاتی گو یگرتن له یه کیک له وتاره کانی تیمه ده رباره ی نمونه ی کوره ده سته بلا وه که، باوهری هیئا. باوکی دژی باوهره که یه تی، به لام له گه ل نه وه شدا هه موو روژیکی په روه ردگار له گه ل خیزانه رو حیه نو یه که ی لیره کو ده بیته وه.

نایا نه م که سانه هه رگیز به هو ی نه خو شی یان پشو و گه شت و سه فهر له ماله وهن؟ بیگومان. به لام، ده توانم چاوه ریی نه وه بکه م که هه موو هه فته یه ک لیره بیابینم.

له کاتیکدا سهیری کۆبوونه وه که ده کهم، باوه پداره کان ده بینم که یارمه تی یه کتر ده ده ن له کاتی چه وسانه وه، شیرپه نجه، له بارچوون، ئالو ده بوون، خه مۆکی و زۆر شتی دیکه دا شوپن مه سیح بکه ون. وه به کۆبوونه وه لیتره پابه ند بوون به ئەنجامدانی به شیکی ئەوه. ئەوان هه مان گۆرانی ده ئینه وه، دان به هه مان باوه پدا ده نین به هه مان پریاز، گوپیان له خویندنه وه ی هه مان کتییی پیروز ده بییت و هه مان وتار که راده گه یه نریت، هه مان نان و ئاو هاوبه ش ده که ن.

هه ره وک چۆن بینینی بووک، دلای زاوا پر له خۆشه ویستی ده کات، ئەندامانی کلێشاش کاتیک کۆده بنه وه ده بییت پر بن له سۆز و خۆشه ویستی بو یه کتر. ئەمه ئەو که سانه ن که عیسا به خوینی خۆی هیناونی. ئەمه ئەو که سانه ن که پابه ند بوون به گرنگیدان به من، به رگه ی هه له کانم بگرن و دووباره و سیباره به ره و مه سیح ئاراسته م بکه ن.

دووهم، کۆبوونه وه نه ک هه ر کلێسا بو خۆی به دیار ده خات، به لکو کلێشاش بو گه ردوون به دیار ده خات. بوچی خودا جوله که و نه ته وه کانی به یه که وه به یه ک جه سته وه گری دا؟ ئەمه ی کرد «بو ئەوه ی ئیستا له ریگه ی کلێساوه، دانایی هه مه جوړه ی خودا بو فه رمان په وا و ده سه لاتداران له شوپنه کانی ئاسمان زانراو بییت» (ئه فه سووس ۳: ۱۰).

بیر له وه بکه ره وه که ئەمه چۆن له کۆبوونه وه ی کلێسایه کی ناو خۆبیدا پرووده دات. هانده ریکی مۆسیقای رۆکی ته مه ن نۆزده سال که جلوبه رگی سه رتاپا ره شی له به ردایه، گۆرانی «مه زنه، دل سوژی تو» ده لییت، که پیا نۆژنه که مان به شیوازیکی ته واو دژه رۆک یارمه تی ده دات؛ ئەو له گه ل داپیره کۆلۆمبیه که ی ته نیشتی باش ده گونجیت. پیاویک که تازه تووشی شیرپه نجه ی کوشنده بووه، رابه رایه تی کۆبوونه وه که ده کات له نزای ستایش کردندا، پاشان زاوا که ی به ئه رکی ئاماده کردنی کۆبوونه وه کان راده سپێردییت. له کۆتایی خزمه ته که دا، خویندکارێکی کۆریایی - ئەمیریکی باس له وه ده کات که چۆن به م دواییانه باوه ری به مه سیح هیناوه، چونکه چه ندین ئەندامی کلێسا مزگینی پیداون، وه هه موومان سهیری ده که ین که له ئاو هه لده کیشریت. کاتیک کۆبوونه وه که کۆتایی دیت، خه لک بو ماوه ی چل و پینج خوله ک یان زیاتر ده میننه وه و زۆر به یان پیکه وه باس له وتاره که ده که ن یان نوێژ ده که ن.

ئهم جوړه کۆبوونه وه یه که به نیعمه تی خودا یه که شه مه یه کی زۆر ئاساییه بو ئیمه،

دەبئى جېھان سەرسام بکات. لە کوپى دیکەدا کۆمەلەیکى سەیر و سەمەرەى وا لە مروفەکان دەدۆزیتەو، کە ھەموویان ستایشى یەک خودای سێیانە دەکەن؟ لە کوپى دیکەدا ئەو کەسانەى کە زۆر کەم خالى ھاوبەشیان ھەيە کۆ دەبنەو ھەو ئەو ھەو بارگرانییەکانى یەکتەر ھەلبگرن؟ ئەمە شایەتھالییەى مزگینى مەسیح پروودەدات چونکە کلێسا کۆ دەبیتەو.

تەنانەت ئەگەر ئەندامە کۆبوونەوکان خاوەنى یەک کەلتوور بن، ھێچ لە بەھاکەى کەم ناکاتەو. تەنانەت ئەگەر ھەموو کەسێک لە کلێساکەدا ھاوشیو ھەو (چونکە ھەموو کەسێک لە دوورى پەنجەمیلەو لەیەک دەچیت!) ھیشتا کۆمەلەى باوھەرداران دەبئى خۆشەووستى و پابەندبوون و گرنگیدان بە یەکتەرى دوویات بکەنەو - کە لە پێگەى کۆبوونەو ھەردەوام نیشانى دەدەن.

ھیوادارم لە بیروکە کە تیبگەیت. ھەتا باشتەر لە گرنگی کۆبوونەو ھەو کلێسا تیبگەین، پەرستنى بەکۆمەلمان شیرینتر و قوولتر دەبیت. بێر لەو بەکەرەو کە چوون پروانگەیکى بەھیز بۆ کۆبوونەو کەمان دەمانپارێزیت لە ھەندیک لەو ھیزانەى کە ئەمپرو دەیانەوویت پەرستنەکەمان لاواز بکەن:

- لاھووتیکى بەھیزی کۆبوونەو بەرەنگاریی پەرستنى شیوگەرى دەبیتەو. بەو پێیەى کۆبوونەو کە پروداویکی بەھیزە لە پروانگەى ئاسمانەو (ئەفەسووس ۳: ۱۰)، واتای ئەو نییە کە تەنھا لە ھەستکردن بە ئەرک یان نەریتیکەو کەرەکان بکەین و ھەو زۆریک لە باوھەردارە ناراستەقینەکان دەیکەن.

- لاھووتیکى بەھیزی کۆبوونەو بەرەنگاریی پەرستنى تاکگەرایى دەبیتەو. خزمەتە کۆبوونەو ھەو کەسانەى کە پابەند بوون بە یارمەتیدانى یەکتەر بۆ ئەو ھەو ھەتا کۆتایى بەرگە بگرن. ئەمەش وامان لێدەکات سەرنجمان لەسەر چاکەى ئەوانى دیکە بیت و پێگریمان لێ دەکات کە کلێسا و ھەو «بەرنامەیکە» ببینن کە تەنھا بۆ ھاندانى کەسێى خۆمان پێشکەش دەکریت.

- لاھووتیکى بەھیزی کۆبوونەو شەرى پەرستنى بەکاربەر دەکات. چاکەى ھەموو کلێساکە گرنگترە لەو ھەو کە ئاسوودە بم یان

ئارەزوو ۋە كانىم بە جېبھېئىت. ھەر باۋەردارىك تامى خوشىي ئازادىي
ئەو دەكات كە سەرنج لەسەر خوئى لادەبات و دەيخاتە سەر
خودا و ئەوانى دىكە.

لە كۆتايىدا، ئەگەر بە ئەرىنى باسى بكەين، لاهووتىكى بەھىزى كۆمەلە كە ئەو ھەمان
بىر دەخاتەو كە خودا زۆر خوشحالە بە بلاوكردەو ھى بوونى خوئى لەنيو گەلە كەيدا.
بەپىي شوان (دەيشد كلاركسن)، ھۆكارىكى سادە ھەيە كە بوچى كۆبوونەو ھەل گەل
گەلى خودا خوشىيەكى وامان بو دەھىئىت، چونكە خودا بە پوچى خوئى گەلە
كۆبوو كەي بەرە كە تدار دەكات:

پەرەردگار دەستبەرگار دەپىت بو ئەو ھى ۋەك بلىي جوگەيەك لە
ئاسوودەي و ئامادەي خىراي خوئى بو ھەر كەسىك كە لىي دەترسىت،
دەربخات، بەلام كاتىك زۆرىك لەم كەسانە يەك دەگرەو ھە بو
پەرستىنى خودا، ئەو ئەم چەند جوگەيە يەك دەگرن و دەبنە يەك. بو
ئەو ھى ئامادەي خودا كە بە تەنھايى چىزى لى ۋەردەگىردىت، تەنھا
جوگەيەكە، لەبەردەم خەلكدا دەپىتە پووبارىك، پووبارىك كە شارى
خودا دلخوش دەكات.^۳

بە دەستپىشخەرى نىعمەتى خودا كۆ بوونەو تەو ھە

كەواتە كلپساي ناوخوئى كۆبوونەو ھە. بەلام ئىمە بە دەستپىشخەرى و ھىزى
خۆمان كۆ نايىنەو ھە. تەنھا لەبەر ئەو ھى خودا كۆمان دەكاتەو ھە. كۆ دەبىنەو ھە. خودا
ئەو كەسەيە كە ئىمە دەكاتە يەك جەستە، ھەر ۋەھا ئەو كەسەيە كە جەستەكە لە
ھەر پوژىكى پەرەردگاردا كۆ دەكاتەو ھە.

ئىمە بە نىعمەتى خودا كۆ دەبىنەو ھە.

كاتىك ئىمە ھەست بە دەستپىشخەرى خودا لە كۆكردەو ھى گەلە كەيدا دەكەين،
ئەو ھە دووبارە چوارچۆپەيەك بو چۆنەتەي بىر كوردەو ھەمان لە پەرستىنى بە كۆمەل
دادەپژىتەو ھە. لىرەدا مەبەستەم ئەمەيە: باو و ئاسايە گويىستى ئەو ھە بىن كە خەلك

a David Clarkson, The Works of David Clarkson, Vol. 3 (Carlisle, PA: Banner of Truth,
1988; originally published 1696), 190.

په‌رستن به «وه‌لامدانه‌وه‌مان بو‌خودا» وه‌س‌ف ده‌کەن. له‌کاتیکدا ئه‌وه‌ راستیه‌کی سه‌ره‌کی نیشان ده‌دات، به‌لام ئه‌وه‌ ته‌واوی وینه‌که‌ نییه. پێش ئه‌وه‌ی وه‌لامی خودا بده‌ینه‌وه‌، خودا سه‌ره‌تا له‌ ئیمه‌دا کار ده‌کات.

بیر له‌ (رۆما ۱۲: ۱) بکه‌ره‌وه‌، که‌ یه‌کێکه‌ له‌ به‌ناوبانگترین ئایه‌ته‌کانی په‌یمانی نوێ له‌سه‌ر په‌رستن. بابه‌ته‌که‌ خزمه‌تکردنی خودایه‌ له‌ ته‌واوی ژیا‌ماندا، نه‌ک ته‌نها له‌ رۆژانی یه‌کشه‌مه‌دا. به‌لام ئه‌م خاله‌ گرنکه‌ ده‌رده‌خات: پۆلس ده‌لێت: «بۆیه‌ ئه‌ی خوشک و برایان، له‌به‌ر میه‌ره‌بانی خودا لێتان ده‌پاری‌مه‌وه‌ له‌شتان وه‌ک قوربانییه‌کی زیندوو پێشکه‌ش بکه‌ن، پیرۆز و په‌سه‌ندکراو له‌لای خودا، که‌ په‌رستنی هۆش‌مه‌ندانه‌تانه‌». ئه‌مه‌ ئه‌و شته‌یه‌ که‌ ئیمه‌ بانگ کراوین بیکه‌ین، ته‌واوی هه‌فته‌، هه‌موو ساتیک. ئیمه‌ خۆمان به‌ ته‌واوی پێشکه‌ش به‌ شکۆمه‌ندی خودا ده‌که‌ین.

به‌لام ئیمه‌ی گونا‌ه‌بار چۆن ده‌توانین ئه‌م کاره‌ بکه‌ین؟ ته‌نها به‌هۆی میه‌ره‌بانی خودا و ده‌سه‌لاته‌که‌یه‌وه‌ ده‌توانین. نابێت له‌بیرمان بچێت که‌ پۆلس ده‌لێت: «له‌به‌ر میه‌ره‌بانی خودا» (رۆما ۱۲: ۱). ئیمه‌ ده‌توانین خۆمان پێشکه‌ش به‌ خودا بکه‌ین ته‌نها له‌به‌ر ئه‌وه‌ی مه‌سیح سه‌ره‌تا خۆی پێشکه‌ش به‌ ئیمه‌ کردووه‌. پاشان خودا که‌ رزگاری کردین، به‌ سه‌ره‌ریه‌وه‌ ئه‌و شته‌مان پێ ده‌به‌خشیت که‌ داوامان لێ ده‌کات. پۆلس له‌ ئایه‌ته‌که‌ی پێش ئه‌وه‌دا روونی ده‌کاته‌وه‌ و ده‌لێت: «چونکه‌ هه‌موو شته‌کان له‌ ئه‌وه‌ و به‌هۆی ئه‌وه‌ و بو‌ئه‌وه‌. هه‌تاهه‌تایه‌ شکۆمه‌ندی بو‌ئه‌وه‌!» (رۆما ۱۱: ۳۶). هه‌موو شتیک هی ئه‌وه‌، به‌لێ. به‌لام هه‌موو شته‌کان له‌ ئه‌وه‌ و به‌هۆی ئه‌وه‌ وه‌ن. ئه‌وه‌ش ئه‌و جه‌سته‌ و ژیا‌نه‌ ده‌گرێته‌وه‌ که‌ پێشکه‌شی ده‌که‌ینه‌وه‌. په‌رستنه‌کا‌مان ده‌گرێته‌وه‌، چ به‌ تاک و چ به‌ شیوه‌یه‌کی به‌کۆمه‌ل. که‌واته‌، کاتیک ئیمه‌ خودا ده‌په‌رستین، ئه‌وه‌ خودا خۆیه‌تی که‌ له‌ ئیمه‌دا کار ده‌کات، «چونکه‌ خودا خۆی له‌ ئیوه‌دا کار ده‌کات تا‌کو‌ بتانه‌وی‌ت و کار بکه‌ن بو‌ په‌زنامه‌ندی ئه‌و» (فیلیپی ۲: ۱۳).

با بیر له‌وه‌ بکه‌ینه‌وه‌ که‌ ئه‌م راستیه‌ چۆن کۆبوونه‌وه‌ به‌کۆمه‌له‌کا‌مان رێبه‌ری ده‌کات. خودا ده‌ستپێش‌خه‌ری ده‌کات کاتیک کلێسا کۆ ده‌بێته‌وه‌. بو‌ئه‌وه‌ی به‌ روونتر باسی بکه‌ین، په‌رستن یه‌که‌مجار کاری خودایه‌، پێش ئه‌وه‌ی کاری ئیمه‌ بێت. خودای باوک رێگه‌مان پێ ده‌دات که‌ ریزی لێ بگرین، له‌ رێگه‌ی ئیوه‌‌ندگیره‌که‌مانه‌وه‌، خودای کور، به‌ هیزی خودای رۆح. په‌رستنی ئیمه‌ له‌ خودای سی‌یا‌نه‌وه‌ سه‌رچاوه‌ ده‌گرێت و بو‌ شکۆمه‌ندی هه‌میشه‌یه‌که‌ی ده‌نگ ده‌داته‌وه‌.

بیهینه پیش چاوت که خیزانیک له گه‌ل مند‌آله بچووکه کانیان له به یانی جه ژنی له دایکبونی مه سیح (کریسمه‌س) دیاری ده‌گۆرنه‌وه. (جۆناتان)ی ته‌مه‌ن پینج سال و (هانا)ی سی سالن هیچ پاره‌یه‌کی تایه‌ت به خۆیان نییه. به‌لام به‌په‌روشن بو‌ئوه‌ی گۆره‌وییه‌کی زپړینی جوان بدن به دایکیان و بوکسیکی بریقه‌دار له که‌لوپه‌لی وه‌کو پلایز و سپانه بدن به باوکیان. چۆن ئه‌م دیاریانه‌یان کریوه؟ بېگومان دایک و باوکیان کریویانه. به‌لام ئه‌وه نابیتته هۆی ئه‌وه‌ی له دلسۆزی جۆناتان و هانا که‌م بکاته‌وه له پیدانی دیارییه‌کان پینان. وه ئه‌وه نابیتته هۆی ئه‌وه‌ی دایک و باوکه‌که که‌متر دلخۆش بن به وه‌رگرتیان.

به هه‌مان شیوه، په‌رستنی به‌کۆمه‌ل دیارییه‌که که وه‌ریده‌گرین و ده‌یده‌ینه‌وه به خودای به‌خشه‌ری هه‌موو شتییک. وه‌ک لاهوتناسه‌کان ده‌لین، خودای سییانه هه‌م «بابه‌ت»ی سه‌ره‌کی و هه‌م «ئامانج»ی سه‌ره‌کی په‌رستنه‌که‌مانه.

باو و ئاساییه باس له‌وه بکریت که کلێسایه‌ک به یانیانی یه‌کشه‌مه وه‌ک «خزمه‌تی په‌رستن» چی ده‌کات؟ ئه‌وه راسته، به‌لام ده‌بیت ئه‌مه بخه‌ینه شوپینیکی گونجاو: خودا پیش ئه‌وه‌ی خزمه‌تی بکه‌ین، خزمه‌تمان ده‌کات. ئه‌و خزمه‌تمان ده‌کات. به‌ره‌که‌تمان پی‌ده‌به‌خشیت. خۆی بو‌مان ئاشکرا ده‌کات. نیعمه‌ت به‌سه‌ر نیعمه‌تم به‌سه‌رماندا ده‌رپژیت هه‌رچه‌نده شایانی نین. ته‌نها ئه‌و کاته خزمه‌تی ده‌که‌ین که ئه‌و خزمه‌تمان ده‌کات. وه ته‌نانه‌ت ئه‌و کاته‌ش، ئیمه به‌و هیزه خزمه‌تی ده‌که‌ین که به ته‌نیا ئه‌و دایینی ده‌کات.

بیر له‌وه بکه‌ره‌وه که خودا چۆن ئاسانکاریمان بو‌ده‌کات تا‌کو بتوانین ئه‌و به‌رستین.

خودای باوک پیش‌وه‌خته له‌سه‌ر بنه‌مای ویست و خواستی خۆشه‌ویستی خۆی که‌له‌که‌ی ده‌ناسیت و دیاری ده‌کات (رۆما ۸: ۲۹؛ ئه‌فه‌سۆس ۱: ۴-۵؛ یه‌که‌م په‌ترۆس ۱: ۲). گونا‌ه‌باران بانگ ده‌کات بو‌ئوه‌ی متمانه‌ی پی‌بکه‌ن، تاوان‌باران بیتاوان ده‌کات، وه له‌بته‌رسته‌وه ده‌مانگۆریت بو‌خودا‌په‌رست (رۆما ۸: ۳۰؛ یه‌که‌م کۆرنسۆس ۶: ۱۱؛ ئه‌فه‌سۆس ۲: ۵؛ یه‌که‌م سالۆنیکي ۱: ۹).

خودای کور خودا‌په‌رستیکی ته‌واو و بی‌که‌موکۆرییه. ژیانیک ده‌ژی که به ته‌واوی به دلی باوکه. پاشان خۆی وه‌ک قوربانییه‌ک له شوینی ئیمه پیشکه‌ش ده‌کات، ناو‌بژیوانی

پهیمانیکى نویمان بو ده کات و ته نانه ت ئیستاش تکامان بو ده کات (مه تا ۲۶: ۲۸؛
عبرانییه کان ۷: ۲۵؛ ۹: ۱۵؛ ۱۰: ۱۲)، پریگامان بو نزیك بوونه وه له خودا ده کاته وه
(عبرانییه کان ۱۰: ۲۲).

خودای پوچ دلیمان پرووناک ده کاته وه بو ناسینی باوک له پریگه ی کوره وه، توانامان پئ
ده دات عیسا به پهروه ردگار ناو به یین، له مردنه وه ده مانگوازیته وه بو ژیان و نزامان
بو ده کات (یوحنا ۳: ۶-۸؛ یه کهم کورنسو س ۲: ۱۰-۱۲؛ ۳: ۱۲؛ ۸: ۲۶-۲۷).

به لام نه ک ههر خودا پریگه به په رستمان ده دات، به لکو ههر جاریک کو ده بینه وه
خزمه تمان ده کات:

• خودا خو ی له ناو ئیمه دا ده رده خات: «من له نیوانیاندانم» (مه تا
۱۸: ۲۰)؛ «پرایده گه یه نیت: «به پراستی خودا له نیوتاندا یه!» (یه کهم
کورنسو س ۱۴: ۲۵).

• خودا خو ی بو مان ئاشکرا ده کات و پینماییمان ده کات و دلنه واییمان
ده دات له پریگه ی په یامه که یه وه که ده خویندریته وه و به گورانی
ده گوتریته وه و بانگه شه ی بو ده کریت (کولوسی ۳: ۱۶؛ دووهم تیموساوس
۳: ۱۶-۱۷؛ ۴: ۲؛ عبرانییه کان ۴: ۱۲؛ دووهم په ترو س ۳: ۱۶؛ ۱: ۲۱).

• خودا له پریگه ی ئیواره خوانی پهروه ردگاره وه «به شدار» مان ده کات له
جهسته و خوینی مه سیح (یه کهم کورنسو س ۱۰: ۱۶-۱۷).

• خودا له پریگه ی فی رکارییه کانی کلپساوه بیباوه پان حوکم
ده دات و ده یانگورپت (یه کهم کورنسو س ۱۴: ۲۴-۲۵). وه ک چون له
خه یالی حزقییلا که ئیسکی مردوو له کاتی بانگه شه ی په یامی
خودادا زیندوو ده بنه وه (حزقییل ۳۷)، خودا باوه پمان پئ ده به خشیت:
«باوه پ به بیستنه، بیستنیش به وشه ی مه سیحه» (پروما ۱۰: ۱۷).

• خودا جهسته بنیاد ده نیت کاتیک باوه پداران به هره کانیان بو
به هیزکردنی یه کتر به کارده هیئن (ئه فه سو س ۴: ۱۱-۱۶؛ یه کهم
کورنسو س ۱۲: ۷؛ ۱۴: ۲۶).

(برایان چاپل)^a کورت و پوخت ده لیت: «خودا ته نیا ناماده بووی سهره کی په رسته که مان نییه؛ به وشه و پوچی خوئی له گه لماندایه، ههروه ها وتارده ر و گوران بیژ و نوژ که ری راسته قینه یه».

له بهر ئه م هوکارانه ئه مه گرنکه:

یه که م، گرنگیدانیکى دروست به ده ستپیشخه ری خودا تیشک ده خاته سهر په ههنده سیپانه که ی په رستنی به کومه ل. خودای باوک ئه وانیه ی که له گه ل مه سیحدا یه کگرتوون له ناماده بوونی پوچی پیروزیدا کو ده کاته وه. له ریگه ی نیشته جیوونی پوچه وه، ئیمه ده بینه هاوه لی باوک له مه سیحی نیوندگیرمان به بیستنی وته که ی و به شداریکردن له ئیواره خوانه که ی.

دووه م، به رزرخاندنی ده ستپیشخه ری خودا یارمه تیده ره بو پاراستمان له ری بازیکى خو په رستی مروف له په رستندا. به گویره ی لاهوتناس (نیکولاس وولته رستورف)، یه کیک له کیشه سهره کییه کانی کو بوونه وه ی جه ماوه ری کاتولیکى پومانیه سده ی ناوه راست ئه وه بوو که کرداری خودا «له به رچاوان ون بوو. کرداره کان هه مووی مروف بوون». پرؤتیتستانته ری فورمخوازه کان له هه ولی گه رانه وه یان بو گرنگیدان به ده ستپیشخه ری به خشنده یی خودا به پیی کتیبی پیروز، واتای کو بوونه وه یان دووباره چاک کرده وه که به واتای «کرداری خودا و پیشوازی ئیمه ی باوه ردارن دیت له و کاره»^b.

سیپه م، کاتیک په رستنی به کومه لمان وه ک سهرچاوه یه ک له خودا وه ده بینین، ئیمه له گه ل مه به سته کانی خودا بو کلیسا وه ک جه سته یه کی ته واو ده گونجیت. له (یه که م کورنسوس ۱۲: ۴- ۱۱) دا هاتووه که خودا به هره ی جوړاوجوړ ده دات به باوه رداران بو ئه وه ی له کاتی کو بوونه وه ی کلیسادا به کاریبه یین، به لام ئه م «ده رکه وتانه ی

a Bryan Chapell, *Christ-Centered Worship: Letting the Gospel Shape Our Practice* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2009), 119.

b Nicholas Wolterstorff, "The Reformed Liturgy," in *Major Themes in the Reformed Tradition*, ed. Donald K. McKim (Eugene, OR: Wipf & Stock, 1998), 287, 290.

رۆح» هه‌موویان یه‌ک ئامانجیان هه‌یه: «سوودی گشتیی» کلێسا (۷: ۱۲). کاتیک خودا بۆ په‌رستنی به‌کۆمه‌ڵ «هێزمان پێ ده‌دات»، به‌یه‌گرتوویی به‌یه‌که‌وه ده‌مانبه‌ستیته‌وه (۱۲: ۱۱).

چوارهم، ئه‌و راستییی که خودا به‌رپرسه له کۆبوونه‌وه‌ی په‌رستن، فێرمان ده‌کات که نرخ و به‌های ئه‌ندامانی دیکه‌ی کلێسه‌که‌مان بزاین. ئه‌وه رووداوێکی هه‌رهمه‌کی نییه که کۆمه‌له‌که‌ت که‌سی جو‌راوجو‌ری تایبه‌تی خو‌ی هه‌بێت: «به‌لام ئیستا خودا ئه‌ندامانی دانا، هه‌ر یه‌کیک له له‌شدا، وه‌ک ویستی» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۱۸). خواست و ویستی سه‌روه‌ری خودا ئه‌وه‌یه که من له‌گه‌ڵ هه‌ندیک باوه‌رداری تایبه‌ت له کلێساکه‌ی خو‌م کۆ بيمه‌وه، ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر هه‌ست به ئاسووده‌بیش نه‌که‌ین. به‌و پێیه‌ی ئه‌وه راسته، باشتره‌ واز له‌گه‌ڵیکردن له هه‌له‌کانیان به‌ینم و به‌خۆشویستیان ده‌ست به کار بکه‌م. ئاخ‌ر ئه‌وان هه‌مان شتیان بۆ من کردووه.

پینجه‌م، به‌و پێیه‌ی خودا داوای کۆبوونه‌وه‌که ده‌کات، ئه‌وه‌ی ئیمه ده‌یکه‌ین کاتیک یه‌که‌تر ده‌بینین، به‌ده‌ست ئه‌وه. (هیوز ئۆلیفانت ئۆلد) به‌م شیوه‌یه باسی ده‌کات: «په‌رستنی کلێسا چالاکی خوداییه نه‌ک مرۆف». ^۹ ئه‌م راستییه نه‌ته‌نها بابته‌که سه‌نوردار و چه‌قه‌ستوو ناکات، له راستیدا له کۆت و به‌نده‌کانی داهینانی مرۆف له په‌رستندا رزگارمان ده‌کات. من دواتر دا باسی ئه‌م بیروکه‌یه ده‌که‌م که زۆر جار پێی ده‌گوتریت «به‌های ریکخراوه‌یی» په‌رستنی به‌کۆمه‌ڵ.

شه‌شه‌م و کۆتایی، گرنگی ده‌ستپێشخه‌ری خودا واته پێویسته بۆ وه‌رگرتنی نیعمه‌ته‌که‌ی کۆ بینه‌وه. له کاتیکدا راسته که په‌رستن قوربانیدان و گوێزایه‌لی خودایی له‌خۆ ده‌گریت، به‌لام به «بیستن و وه‌رگرتن» ده‌ست پێ ده‌کات. ئیمه وه‌ک مندالی چاوله‌ده‌ست و برسی کۆ بینه‌وه، به‌وابه‌سته‌یی ته‌واو به

a Hughes Oliphant Old, "John Calvin and the Prophetic Criticism of Worship," in John Calvin and the Church: A Prism of Reform, ed. Timothy George (Louisville: Westminster John Knox, 1990), 234.

باوکمان. له گه ل کۆبوونه وه مان، خودا دلنه وایى ده دات، حوکم ده کات، ده به خشیت، گه شه مان پیده دات، پیرۆ زمان ده کات، قسه ده کات و جیگیر و پایه دارمان ده کات. له کاتیکدا یه کشمه نه نزیك ده بیته وه و ههفته کهت کۆتایی دیت، ئایا هه رگیز تینوو ی ئاوه تینوشکینه کانی چاکه ی خودا له خزمه تی په رسته نی به کۆمه ل ده بیت؟ ده بیت به و شیوه یه بیت. خودا کۆمان ده کاته وه بۆ ئه وه ی ئه و شته مان پی بدات که زۆر پیویستمانه: مه سیحی کورپی.

چ خوشی و به خته وه ریبه که له گه ل گه لی خودا کۆ بیته وه، که به نیعمه تی خودا کۆ کراونه ته وه. ئیستا که ئه م راستیه بنه ره تیه مان له به رچاو گرتوه، ئاماده یین باس له وه بکه یین که خودا به نیازه چی له نیوان گه له کۆبووه کانیدا بکات کاتیک کۆ ده بنه وه. ئامانجه کانی کۆبوونه وه ی په رسته نی چین؟ ئه مه ئه و شته یه که له باه تی داها توودا لپی ده کۆلینه وه.

به شی سییه م: بۆچی خودا کۆمان ده کاته وه؟

خودا سه روهر و ده سه لاتداره. خزمه تی په رستن بیرۆکه ی ئه وه. ئه و کۆمان ده کاته وه و دواتر پیشه نگ ده بیّت له خزمه تکرده مان، ئه مه ش وامان لیّ ده کات بتوانین خزمه تی بکه یین.

که واته بۆچی خودا کۆمان ده کاته وه؟ ئامانج و له پیشینه کانی بۆ کلّیسیای کۆبووه وه چین؟ کاتیکیه کتر ده بینین، داوامان لیّ ده کات که چی بکه یین؟

ئه مه وه لّامی منه: خودا ئیمه کوّ ده کاته وه (۱) بۆ شکۆمه ندبوونی خوئی، (۲) بۆ چاکه ی یه کترمان، (۳) له به رده م جیهاندا.

خودا بۆ شکۆمه ندبوونی خوئی کۆمان ده کاته وه: ستایشکردن

ده توانیت له دووری سی و دوو کیلۆمه تره وه گویت له ده نگی شه پۆلی تافگه کانی نیاگارا بیّت. له لوتکه کهیدا، له ههر چرکه یه کدا ۲۳۸۲ مێتریک ته ن ئاو به درپژئی ۵۷ مه تر ده رپژئته خواره وه.

تیگه یشتن له م جوّره شکۆمه ندییه، سه رسورپه ینه ر و سه رسامکه ره. به لّام ههر چه نده نزیک بوونه وه له تافگه کان قه ده غه یه، به لّام زورپیک له سه ردانکه ران چه ز ده کهن زیاتر نزیک ببنه وه. ئه وان گوئیان له ده نگی شه پۆلی تافگه که ده بیّت و به پرژهی ئاوه که ته ر ده بن.

کلّیسا بۆ گوئیگرتن و بینینی ئه و شکۆمه نده کوّ ده بیته وه، ئه و که سه ی که له سه رووی هه موو گه ردوونه وه وه ستاوه. ئه و دروستکه ر و دارپژهری تافگه کانی نیاگارا و سه مه ره کانی دیکه یه. به ترسیکی پر له رپزه وه، له خودا نزیک ده بینه وه بۆ ئه وه ی جوانییه بیّ هاوتایه ی بپه رستین.

خودا کۆمان ده کاته وه بۆ ئه وه ی شکۆداری بکه یین.

ستايشکردن وه لّامی سروشتی به دپه ینه راوه رزگارکراوه کانه. باوه رداره دپه رینه کانی مه سیح کاتیکی له په رستگادا کوّ ده بوونه وه، ستایشی خودایان ده کرد (کردار ۲: ۴۷). ئیمه چیتر قوربانی ئاژه لّ پیشکه ش ناکه بن که په یمانی کوّ داوامان لیّ ده کات به لّکو «قوربانی ستایشکردن» پیشکه ش ده که یین (عیبرانییه کان ۱۳: ۱۵). ئیمه «هه موو

شیتیک ده کهین بو شکوی خودا» (یه کهم کورنسوس ۱۰: ۳۱)، چ له کاتی چوون بو کلّیسا و چ له ته وای ههفته که دا. له کاتی کدا «گورانی و سرود بو یه زدان» ده لّیین (ئه فه سوس ۵: ۱۹).

(دی. ئه ی. کارسون) به جوانی باسی ده کات: په رستن بریتیه له «به خوشحالییه وه پیدانی هه موو ریژ و به هایه ک به خودای به دیه پنه رمان چونکه شایسته یه»^a.

وه ئیمه پیکه وه ئه مه ده کهین، وه ک کلّیسیایه کی کوبو وه وه. سه رنجی زه بووره کان بده: «شاد بن به یه زدان و دلخوش بن!» (زه بووری ۳۲: ۱۱). «با پیکه وه یه زدان به گه وره بزاین، با به یه که وه ناوی به رز بکهینه وه» (۳: ۳۴).

«هه له له لیدن بو خودا ئه وه ی هیزمانه، به خوشییه وه هاوار بکه ن بو خودای یاقوب» (۱: ۸۱). «به ستایشه وه بچینه به رده می، به موسیقاوه هاواری شادی بو بکهین» (۲: ۹۵). «با ئه وانیه یه زدان کرپینه وه به سه رهاتی خویان بگپنه وه» (۲: ۱۰۷). چه ندین نموونه ی دیکه شمان هه یه. مه به سته که روونه: ستایشکردن لیدانی دلی گه لی کوبو وه وه ی خودایه.

ده بی تایبه تمه ندی خزمه تی به کومه ل له ستایشکردنی خودا چی بیت؟

یه کهم، ریژ. «له بهر ئه وه با سوپاسگوزار بین، چونکه شانشینیک وه رده گرین که ناهه ژیت، به هوییه وه به شیوازیکی په سهند به ترس و ریژه وه خودا په رستین، چونکه خودامان ئاگریکی بی ئامانه.» (عیبرانییه کان ۱۲: ۲۸-۲۹). خزمه تیک که سه رنجی سه ره کی له سه ر خودایه، نابیت هه ستمان له روحنیه تی سوژدارانه دا سه رقال بکات. راسته وخو نزیکبوونه وه له خودا وه ک ئه وه وایه به ترس و سامه وه سه یری به رزایی چیا ی ئیغیر بّست بکهیت، وه له نّیو کومه لّیک یاری فیدیوی هه مه چه شندا بیت. پّیویسته گورانییه ک بلّیین که ئامازه به دلّمان بکات بو ئه وه ی به تایبه تمه ندیه کان و کرداره کانی خودا دلخوش بین. شوانه کان ده بی رابه رایه تیسی نوژی ستایش و دانپیدانان بکه ن، چونکه خودا ریژی لی ده گیردیت کاتیک راسته وخو له نوژدا ده پیه رستین، هه روه ها کاتیک ئیمه دان به گونا هه کامان ده نّیین و داوی میهره بانسی ئه وه ده کهین (یه کهم یوحنا ۱: ۷-۹).

a D. A. Carson, "Worship under the Word," in *Worship By the Book*, ed. D. A. Carson (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2002), 26.

دووهم، شادبوون. پۆلس پینمایى کۆمهلهی باوهردارانى سالۆنىكى کرد و گوتى: «همیشه شاد بن» (یه کهم سالۆنىكى ۵: ۱۶، ۲۷). پيوسته خزمهته کامان په نگدانه وهى ئه و راستیه گرنه بئیت که مه سیح زیندوو بوو ته وه. کاتیک کوپ و کچه ده سته بلاوه کان له سه ر میزی ئاههنگی باوک له په رستنی به کۆمه ل کۆ ده بنه وه، «پيوسته دلخۆش و شاد بین» (لوقا ۱۵: ۳۲)

سییه م: سوپاسگوزاری. (بۆب کاوفلین) ده ئیت: «پیزانینی گه ره یی خودا له پاگه یاندنی راستیه بابته یی و ئینجیلییه کانه وه ده ست پی ده کات سه باره ت به خودا، به لام به ده برپینی سۆز و خۆشه ویستی قوول و پیروژ به رامبه ر به خودا کۆتایی دیت». ^۳ له بهر ئه وه ی ده توانین ته نها له پێگه ی کاری رزگارکه ری مه سیحه وه له خودا نزیك ببینه وه، بۆنی خۆشی سوپاسگوزاری ده بئیت به سه ر په رستنه که ماندا برژئیت (ئه فه سۆس ۵: ۲۰).

بینگومان رێژه یه کی دروست له ریز و شادی و سوپاسگوزاری له که لتوو یکه وه بۆ که لتوو یکی دیکه جیاوازه. به لام ئه م رێژانه هه موویان ده بی له پۆژانی یه کشه مه دا ده ربه که ون. هه ندیک له کلێساکان له نیشاندانی پێژدا سه رکه وتوون، به لام نیگه رانی له دروستبوونی «سۆزداریه کی زۆر» وایان لیده کات که خۆیان به ته واوی له هه ست و سۆز به دوور بگرن. کلێساکانی دیکه له پراکتیزه کردنی شادی و سوپاسگوزاریدا سه رکه وتوون. مۆسیقا که لیده درئیت و گوروتین به خیرایی بلاو ده بئته وه. به لام خزمه ته که قوول و جدی نییه. زیاتر له گروپێکی گه نجان ده چئیت که بۆ گه وره کان دروستکرایت.

به له بهرچا و گرتنی ئه وه، سه رنجی په یوه ندی نیوان ته ندروستی کلێسا و توانای کلێسا بۆ به رزکردنه وه ی شکۆی خودا بده. کلێسایه ک که پر بووه له قسه و باس و دابه شبوون، قورسه بۆی که به یانیانی یه کشه مه سه رنجی بخاته راستیه کانی خودا. کلێسایه ک که سه رکر دایه تیه کی که مته رخه م و لاوازی هه بیته، قورسه بۆی که ملکه چی ده سه لاتی باشی خودا بئیت. کلێسایه ک که نه رمه به رامبه ر گوناھی قورس و ئاشکرا و تۆبه نه کراو، مه ترسیی ئه وه ی له سه ره که پیروزیی خودا پشتگۆی بخات وه ک له وه ی پیروزی بکات (پروانه یه که م کۆرنسۆس ۵). پێچه وانه ی هه موو ئه مانه ش راسته. ئه و کلێسیایانه ی که

a Bob Kauflin, *Worship Matters: Leading Others to Encounter the Greatness of God* (Wheaton, IL: Crossway, 2008), 65.

له ږيگه ی فیرکردن و ته مېکړدنه وه بهرهنگاری ناپيروزی ده بنه وه، په يامېکیان دهرباره ی خوشه ویستی پيروزی خودا هه یه. به کورتی، هه تا کلنسا تهنروستر بیت، زیاتر خودا ده پهرستیت. په یوه ندی نیوان تهنروستی و شکوی خوداش به ناراسته یه کی دیکه دا دهروات. پهرستنی به کومه له ده بی کومه لیه ک دروست بکات که بیته گه لیک که زیاتر و زیاتر به جوانی خودا سهوداسه ر ده بن. هه ر کوبوونه وه یه کی یه کشه مه، قیبه نمای پوچی کومه له که ده خاته وه سه ر ناراسته یه کی دروست. تیمه کو ده بینه وه و خودا ږیره ومان ده گه ږینته وه بو ئه و شوینه ی که پویسته بروین بو ی که ئه ویش به ره و لای خو یه تی.

به واتایه کی دیکه، وه ک ئه وه مان لئ دیت که ده پهرستین. ئه گه ر خزمه ت به بته کان بکه ین، له کو تاییدا وه ک ئه وان ده بین: بی ده سلات، بی ئامانچ و بی به ها (زه بووری ۱۱۵: ۸). به لام کاتیک کومه له ی باوه ږداران له ږيگه ی پهرستنی به کومه له وه ده ست به خودای راسته قینه وه ده گرن، تایبه تمه ندی ږیز و شادی و سواسگوزاری تیدا به دی ده کړیت و زیاتر و زیاتر وه ک ئه ویان لیدیت.

خودا بو چاکه ی هاوبه ش کومان ده کاته وه: بنیادنان

ستايشکردنی خودا په هه ندیکي ستوونیه وه ک وه لامی به کومه لمان بو نیعمه تی ده ستپنځه ری خودا. بنیادنان په هه نده ئاسوییه که یه. هه ردووکیان له یه ک کاتدا رووده ده ن. له گه ل ستایشکردنی خودا، یه کتر هان ده ده ین.

سه دان سروود و گورانی روچی، وشه مان بو ستایشکردنی خودا و هاوکات هاندانی جه سته ی مه سیح پی ده به خشن. وه ک: « خودای تیمه، قه لایه کی به هیزه ». «خوشه ویستی باوک بو تیمه چهنده قووله». «به یه کبوون له گه ل عیسا، چ هاوړپیه تیه کمان هه یه»^a.

ئهم گورانیان په ننگدانه وه ی ئه و فیرکاریه ی کتبی پيروزن که ئه وان هه ی پرن له پوچی پيروز «له گه ل یه کتر» گورانی بو په روه ردگار ده لین (ئه فه سوس ۵: ۱۹). یه کتتی و ستایشکردنمان په یوه ندیان به یه که وه هه یه: «با خودای دانه خودا گرتن و هاندان له نپو خوتان ږنکه وتنی بیروپراتان بداتی به گویره ی بیری

a ئه مانه ناویشانی کومه لیک سروود و گورانی روچین به زمانی ئینگلیزی که به ربلاو و به ناوبانگن

عیسای مەسیح، تاكو به یهك دَل و به یهك دەنگ ستایشی خودا بکهن که باوکی عیسای مەسیحی پهروهردگارمانه» (پۆما ۱۵: ۵- ۶).

کاتیک بیری لێدهکه یتهوه، ئیمه ئاشنایه تیمان له گه‌ل ئه‌وه‌دا هه‌یه که ده‌توانین به یه‌کجار قسه له‌گه‌ل کۆمه‌لێک که‌سی زۆردا بکه‌ین. له‌ کاتی خه‌وتندا، کاتیک هه‌موو خێزانه‌که له‌ ده‌ورمن، په‌نگه‌ شتێکی له‌م شێوه‌یه به‌ هاوسه‌ره‌که‌م بلیم و چاو له‌ کچه‌که‌مان دا‌بگرم: « کاتیک ئه‌م‌پۆ له‌ پارکه‌که‌دا بووین، که‌سیک زۆر ئاقلانه‌ گوێپرایه‌لی پێنمایه‌کانم بوو!» هاوسه‌ره‌که‌م ئا‌گادار ده‌که‌مه‌وه، به‌لام کچه‌که‌م ده‌زانیت که مه‌به‌ستی من هاندانی ئه‌وه.

په‌رستنی به‌کۆمه‌لێش وه‌کو ئه‌وه وایه. له‌ کاتیکدا ئیمه په‌رستنه‌که‌مان ئاراسته‌ی خودا ده‌که‌ین، له‌ هه‌مان کاتدا یه‌کتر هان ده‌ده‌ین بۆ ئه‌وه‌ی: گوێ له‌م ستایشانه‌ بگه‌ره! رۆحت به‌ په‌روه‌ردگار د‌ل‌خۆش بکه‌! د‌ل‌خۆش به‌ به‌لێنه‌کانی!

ئه‌مه‌ یه‌کیکه‌ له‌و هۆکارانه‌ی که‌ پۆلس پێداگری له‌سه‌ر ئه‌وه‌ ده‌کات که‌ ده‌بیت هه‌موو وتار و گۆرانییه‌کی خزمه‌تی کلێسا به‌لای ئاماده‌بووانه‌وه‌ روون و ئاشکرا بیت (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۴: ۲- ۵). پێویسته‌ هه‌موو کلێسا له‌ رووی رۆحیه‌وه‌ سوود له‌ هه‌موو وشه‌یه‌ک، هه‌موو گۆرانییه‌ک و هه‌موو نوێژیک وه‌ربگریت.

هه‌روه‌ها ئه‌مه‌ش هۆکاریکه‌ بۆ ئه‌وه‌ی پۆلس به‌ کلێسای کۆرنسۆس ده‌لێت که‌ به‌هره‌کانیان بۆ بنیادنانی هه‌موو جه‌سته‌که‌ به‌کاربه‌ێنن. پێده‌چیت هه‌ندیک له‌و کۆمه‌له‌یه‌ ئاره‌زووی به‌هره‌ی جه‌سته‌بیان کردبیت. پۆلس راستیان ده‌کاته‌وه. ئه‌و له‌ (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۴) پیمان ده‌لێت که‌ ئه‌و به‌هرانه‌ی که‌ له‌ په‌رستنی به‌کۆمه‌لدا به‌کاری ده‌هێنیت ته‌نها بۆ تۆ نین، به‌لکو بۆ هه‌مووانه‌.

لێره‌دا پۆلس به‌شیک پێش ئه‌وه‌ هه‌مان شت ده‌لێت: «گه‌وره‌ترینیان خۆشه‌ویسته‌یه» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۳: ۱۳). ئایا ده‌کریت به‌شدار ی له‌ ئیواره‌خوانی په‌روه‌ردگارا بکه‌یت پێش ئه‌وه‌ی هه‌مووان کۆ ببنه‌وه (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۱: ۲۱)? نه‌خێر، چونکه‌ خۆشه‌ویستی پشوو‌دیژییه (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۳: ۴). ئایا ده‌کریت به‌ چاوی سووک سه‌یری ئه‌و که‌سه‌نه‌ بکه‌یت که‌ به‌رواله‌ت به‌هره‌یان که‌متره (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۲: ۲۱- ۲۵)? نه‌خێر، چونکه‌ خۆشه‌ویستی ئیره‌یی نییه، شانازی نییه، لووتبه‌رزنی نییه (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۳: ۴). ئایا ده‌کریت ئه‌و که‌سه‌نه‌ پش‌تگویی بخه‌یت که‌ ئازار

دەچىژن (يەكەم كۆرنسۆس ۱۲: ۲۶)؟ نەخىر، چونكى خۇشەويستى بەرگەي ھەموو شىتېك دەگرېت، ھىوا بە ھەموو شىتېك دەخوازىت (يەكەم كۆرنسۆس ۱۳: ۷). ئايا پېويستە شانازى بە خۇتەو بەكەيت كە بە زمانەكان قسە دەكەيت (يەكەم كۆرنسۆس ۱۴: ۲)؟ نەخىر، چونكى خۇشەويستى ھەرگىز نافەوتىت، بەلام قسە كەردن بە زمانە پۇچىيەكانىش كۇتايى پىدېت (يەكەم كۆرنسۆس ۱۳: ۸).

ئىمە كۆ دەبىنەو بە بۆ ئەوھى يەكترمان خۇشبوپت وەك چۆن مەسىح ئىمەي خۇشويستوو. ئەم راستىيە گۇرپانكارىيەكى رىشەيى لە مامەلە كەردنمان بەرامبەر خزمەتى يەكشەمان دەھىنئىتە ئاراوھ:

- گۇرانى و سرودى ستايشى خودا، ئامرازن بۆ فېركردنى يەكترى لەسەر پەيامى خودا (كۆلۆسى ۳: ۱۶-۱۷). كاتىك دەبىتە ئەندامى كلىسا، ھاوكات دەبىتە مامۇستاي قوتابخانەي يەكشەمان - بە كەردنەوھى دەمت بۆ گۇرانىگوتنى بەكۆمەل.

- ئىمە دەچىنە كلىسا بۆ ئەوھى بەرەكەت لە خودا وەر بىرگىن (بروانە بەشى دووھم)، بەلام بۆ ئەوھى خزمەت بە كەسانى دىكە بەكەين. ئەندامانى كلىسا دەبى بەو چاوەروانىيەو نوپۇز بەكەن كە خودا بەنيازە بەكارىان بەھىنئىت بۆ بەرەكەتدار كەردنى كەسانى دىكە.

- ئىمە لە كاتى نوپۇزى بەكۆمەلدا تەنھا بىر لە ژيانى خۇمان ناكەينەو، بەلكو نزا بۆ ئەو خوشك و برايانە دەكەين كە خۇشمان دەوېن. لە كاتىكدا شوانەكە نوپۇز و نزا دەكات كە ئىمە مزگىنىي مەسىح بە كەسانى دىكە بەدەين، من لە خودا دەپارېمەو كە ئەو شتە بەتايەتى بۆ (ئىمىلى) بېت، كە بەم دوایيە باسى ھاوكارىكى بۆ كەردم كە باوپردار نىيە و بە ھىواي ئەو بەو بەسە باسى عىساي لەگەل بىكات. لە كاتىكدا نزا دەكات كە خىزانەكان و ئەندامە سەلتەكان پەيوەندىيەكى گەشەسەندوو پىكەو دەروست بەكەن، من دەپارېمەو كە ئەمەش لە ئىوان (تۆنى) و (خىزانى سىمس) دا رووبدات.

- ھەموو كەسىك كارىكى بۆ ئەنجامدان ھەيە. كلىسا يەك كە ئەندامەكانى دادەنىشن و بە شىوہەيەكى ناچالاک سەيرى ھەر شىتېك

ده‌که‌ن که «له‌سه‌ر سه‌کۆکه» پرووده‌دات، کلێسایه‌که که به شیوه‌یه‌کی ته‌واو ئه‌وله‌ویه‌تی بنیادنانی یه‌کتر ده‌خاته ژێر پرسیاره‌وه. به‌ دلناییه‌وه پێویسته ئه‌و پیرانه‌ی که خودا بانگی کردوون بو‌ پاره‌رایه‌تیکردنی کۆمه‌له‌که‌ی، ده‌ستپێشخه‌ری بکه‌ن بو‌ ئاماده‌کردنی خوانی په‌روه‌ردگار. به‌لام هه‌موومان پێکه‌وه پێشکه‌شی یه‌کدی ده‌که‌ین - ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر ده‌ور و رو‌لمان به‌ رواله‌ت بایه‌خیکی ئه‌وتۆی نه‌بیت وه‌ک به‌شداریکردن له‌ خویندنه‌وه‌ی کتیبی پیرۆزی به‌کۆمه‌ل، له‌به‌ر خۆته‌وه‌ گۆرانی گوتنه‌وه‌ و گواستنه‌وه‌ی نان و جامه‌کان بو‌ که‌سی ته‌نیشتمان.

• کاتیک کلێسا کۆ ده‌بیته‌وه، ئیتر نه‌ناسراوی نامانیت. (ده‌یقد پیته‌رسن)، که له‌ (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۴) قوول ده‌بیته‌وه، ده‌لێت که ناکریت و دروست نییه‌ کۆبوونه‌وه‌ کا‌مان «زۆتر بو‌ ئاسانکاری په‌یوه‌ندی تایه‌ت له‌گه‌ل خودا» داب‌رێژین.^۹ هی ئه‌وه‌یه‌ که من زۆر خو‌شحال ده‌بم که بیه‌ به‌شیک له‌ کلێسایه‌ک که گلۆپه‌کانی به‌ داگیرسای ده‌میننه‌وه. هه‌روه‌ها دلخۆشم به‌ چۆنیه‌تی رێکخستنی کورسییه‌کان به‌ شیوه‌ی نیمچه‌ بازنه‌یی. ده‌توانین ده‌موچاوی یه‌کتر بینین و ده‌نگی یه‌کتر بیستین. بێگومان کتیبی پیرۆز پێویستی به‌م بریاره‌ کردیه‌ی و ته‌لارسازیانه‌ نییه‌. به‌لام ئه‌م ورده‌کاریانه‌ شتیک به‌ ده‌نگیکی به‌رز و روون ده‌لێن: «ئه‌مه کلێسایه‌که که ئیمه‌ خزمه‌ت به‌ یه‌کتر ده‌که‌ین».

ستايشکردن و بنیادنانی یه‌کتر هه‌ردوولامان به‌هێز ده‌که‌ن. ناتوانین جیا‌ن بکه‌ینه‌وه. شکۆمه‌ندکردنی خودا هانی که‌سانی دیکه‌ ده‌دات و خو‌شویستنی خو‌شک و برا‌کا‌مان دلخۆشی بو‌ خودا ده‌هینیت. هه‌موو یه‌کشه‌مه‌یه‌ک ستوونی و ئاسۆیی سه‌ربه‌یه‌کن.

خودا له‌به‌رده‌م جیهان کۆمان ده‌کاته‌وه: مزگیندان

له‌ کاتیکدا له‌ کاتی کۆبوونه‌وه‌ی کلێسادا خودا شکۆمه‌ند ده‌که‌ین و چاکه‌ له‌گه‌ل یه‌کتر ده‌که‌ین، خوداش ده‌یه‌و‌یت په‌رسته‌که‌مان له‌به‌رده‌م چاوی جیهاندا ئه‌نجام بدریت. به‌ واتایه‌کی دیکه‌، ده‌بی کۆبوونه‌وه‌ کا‌مان مزگینده‌رانه‌ بیت.

a David Peterson, *Engaging with God: A Biblical Theology of Worship* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 1992), 214.

له په یمانی کوندا، ستایشکردنی خودا شتیکی گشتی بوو و له بهردهم گهلانی بتهپرستی دهووروبهري ئیسرائیلدا نهجام دهه درا. «له بهر نهوه نهی یه زدان، له نیو نه ته وه کاندای ستایشته ده که م، گورانی ستایش بو ناوت ده لیم» (زه بووری ۱۸: ۴۹). «له نیو نه ته وه کان شکومندی نه و پابگه یه نن، له نیو هه موو گهلان کاره سه رسوپهینه ره کانی» (زه بووری ۹۶: ۳). «با خودا له گهلان میهره بان بیت و بهر که تدارمان بکات، پرخساری خویمان به سهردا بدره وشینیتته وه، تاکو پښتگات له سهر زهوی زانراو بیت، پزگاریت له ناو هه موو نه ته وه کان» (زه بووری ۶۷: ۱-۲).

وهک پښتر بینیمان، په یمانی نوئی پښبینی نهوه ده کات که بیباوه پان به شداری کوپوونه وهی باوه پدارانی مه سیح ده که ن و مزدهی عیسا ده بیستق و ده بنه باوه پدار. پولس ده نووسیت: «به لام نه گهر هه موو په یامی خودا پابگه یه نن و یه کینکی بیباوه پ یا خود که سیکی ناشاره زا بیتته ژووره وه، له بهردهم هه مووان ویزدانی تاوانباری ده کات، له لایه ن هه مووانه وه هوکم ده دریت، نه پنییه کانی دلی ئاشکرا ده بیت، کړنوش ده بات و خودا ده په رستیت، رایده گه یه بیت: به پراستی خودا له تیوتاندا یه!» (یه که م کورنسوس ۱۴: ۲۴-۲۵).

که واته تیمه به و چاوه پروانییه وه کو ده بینه وه که خودا خو شحاله ژیانتیکی نوئی به و ونبووانه بدات که له پښگه ی راگه یاندنی مزگینیی عیسا ی مه سیحه وه به شداری خزمه ته کامان ده که ن. هه تا تښتتا باشه، وایه؟

په له مه که. له سهردهمی تیمه دا، پښیسته به وردی بیر له وه بکه یه وه که چو ن مزگینیدان له خزمه ته کاماندا ده گونجیت. له چند ده یه پابردوودا، فه لسه فه یه کی باوی خزمه تکردن داوای له کلپساکان کردوه که له کوپوونه وهی کلپسا بیر له بیباوه پرایش بکریته وه. هه ر چهنده بزوتنه وه یه کی فراوانه، به لام کلپساکانی نه م سهردهمه به گشتی له پښینه یان داوه به راکیشانی «که سانیک که سهر به کلپسا نین» به دارشتنی خزمه ته کانی په رستن که هاندر و ئاسایی بن و سهرنجیان له سهر پرسه کانی ژیان بیت که جیگه ی سهرنجی بیباوه پان بیت.

سالانیتی زور له مه وه، له ده سته ی به پښوه به ریی کلپسایه کی له و جوړه دا خزمه تم ده کرد. کومه له که عیسا و ونبووه کانی خو شده ویت. پر بوو له که سانی مه زن که نیه تی باشیان هه بوو. به لام نه و کاته ی که له وئی بووم، پلانم دانا و سهر کردایه تی نه و په رستشانهم ده کرد که نه م په و ته یان نشان ده دا. له کاتی هه لپژاردنی گورانیدا،

به دواى مؤسقىايه كدا ده گه پراين كه پيمان وابوو بيباوه پان چيژى لى وه رده گرن. له كاتى پلاندانان بو وتار، سه رنجهان به ره و نهو زنجيره بابه تانه دا ده پوشت كه وامان ده زانى دراوسى كانمان گرنگى پى ده دن، له جيگه ي نه وهى كه له ريگه ي كتيى پيروژه وه مزگيى بده ين. ئيمه خو مان له بابه ته ئاينيه قورسه كان به دوور ده گرت. كاتيكي زورمان له ناماده كردنى گرافيك، سلايده كانى پاوه رپوينت، فيديو كليپ به سه ر ده برد؛ هه موو نه مانه بو نه وهى خزمه تگوزار بيه كان كه متر رووكه شى «كلئسا» يان پپوه بيت و زياتر به ده ست تازه هاتوو ان بگات. ئيمه به روونى به باوه ردارانمان ده گوت كه نوپيژى يه كشه مه به شيويه كى سه ره كى شوپيكيه بو ناساندنى هاوپي و دراوسى كان به باوه رى مه سيحييه ت، له كاتيكا شوپى قووبوونه وه له باوه ركه ي خو ياندا خو يندنه وهى كتيى پيروژه به گروهى بچووك له روژانى ديكه ي هه فته دا.

ئىستا دواى سالاتيك له بير كردنه وه، پيموايه نهو رپيازه به لاپيدا رويشتبوو. بىگومان وانه ي گرنگ هه يه كه ده توانين له و كلئسايه و هاوشيوه كانى فير بين. نه وان فيرمان ده كه ن گرنگى به ونبووه كان بده ين و نهو به ربه سه ته ناپيوستانه لابه ين كه ره نكه بيباوه پان له بيستنى مژده ي خو ش دوور بخه نه وه. به لام به گشتى، «هه ستيار بوون» به رامبه ر به ونبووه كان، واى كردوو كه خزمه ته كانى كلئسا پيش هه موو شتيك ئاراسته ي بيباوه پان بيت نه مه ش وا ده كات كه كو مه له ي باوه رداران كه متر گه شه بكن.

ترسم هه يه كه نه م ره ته له مزگييدان، به شيويه كى ناديار نه وه يه ك له شوان و رابه رى په رستنى راهيناوه بو نه وهى كه مژده و مزگيى مه سيح بكه نه شتيك كه پي ده ئين «بنه ماي ريكخستنى» كو بوونه وهى كلئسا. ده ره نجامه كه نه وه يه كه زوريك له ريكخه رانى خزمه تى كلئسا، ده كري ت به ئاسانى بكه ونه دوخيكي كه مه تر خه مه وه چونكه كو بوونه وه كه به چاو نكه وه داده رپيژن كه گرنگى زياتر بو بيباوه پان بدات.

منيش له گه ل نه وه دام كه خزمه ته كانمان ده بيت مزگييده رانه بيت. به لام، به شيويه كى پيچه وانه، نهو شيوازه ي كه خودا بانگمان ده كات بو نه وهى مزگيى بده ين كاتيكا كو ده بينه وه، نه وه يه كه سه ردانكه رى بيباوه ر به ناماده بووى سه ره كي مان نه زانين. به لكو خزمه ته كه كو بوونه وه يه كى خيزانى گه لى خودا بيت، كه له ده ورى ته خته كه ي كو بوونه ته وه بو شته گرنگه كانى وه ك ستايش كردن و بنياد نانه وه كه پيشتر باسمان كرد. به لام له نيعمه ته سه رسوره ي نه ره كه ي خودادا، نه مه ريك نهو ريگايه يه

که خودا دهیه ویت خزمه تی په رسته کاتمان به کار بهیئت بو راکتشانى خه لک بو لای مه سیح.

بو بینینی ئەمه، با له نزیکه وه سه یری (یه کهم کورنسوس ۱۴: ۲۴-۲۵) بکه ین. مه به ستی پوئس له م بابته دا ئەوه یه که باوه پدارانی کورنسوس قایل بکات که پیشینی کردن زیاتر له قسه کردن به زمانه کان باوه پداران بنیاد ده نیت، چونکه هه مووان ده توانن لئی تیگه ن. ئەو دهیه ویت هه موو کلێسا بنیاد بنی. ههروه ها پیشینی ده کات که «بیاوه رپک یان که سیکی نه شاره زا» ده چپته ناو کوپونه وه که وه (۱۴: ۲۴). ئەوه ی ئەم که سه ده بیستیت - ره نگه باشتر بیت بلین گوئی لئ ده بیت - له کوپونه وه که دا ده نگى نایابى باوه پدارانى مه سیحه که پیشینی ده که ن بو ئەوه ی یه کتر بنیاد بنین. که سه نه شاره زا که گوئی ده گریت و تیده گات و متمانه به مه سیح ده کات و به شداری په رستنی خودا ده کات.

ستایش کردن و بنیادنان له گه ل مزگینیداندا نا کوک نین. رپک ئەوانه ن که پهروه ردگار به کاری ده هیئت بو گوپینی بیاوه ران له ناو تیمه دا.

چون؟ با کرده یی له بابته که برواین. ئەو خزمه تی ستایشه به راستی چونه که سه رنجی له سه ر شکومه ند کردنی خودا و چاکه کردنه له گه ل پیروژه کان و هه ر بویه شایه تحالیکى به هیزی مزگینیدانه؟

یه کهم، خزمه تیکى له و جوړه پره له مزگینى مه سیح. ئاخه مرژده دان به هه والى سه رسوره یه نهرى عیساى مه سیح هه م ستایش بو خودا ده هیئت و هه م هانى کلێسا ده دات. تیمه که سیئتی خودا شکومه ند ده که ین کاتیک رایده گه یه نین که ئەو به دیه یه نهر و دادوه ریکى پیروژه که له هه موو مروفايه تی بهر پرسیاره. تیمه راستودروستی ئەو ستایش ده که ین، کاتیک رایده گه یه نین که هه موو مروفه کان گونا هیان کردوو و له شکوی ئەو دابراون و شایه نی تووره یی دادپهروه رانه ی ئەون. تیمه په رجوو و کاره سه رسوره یه نهره بیکوتاکانی نیعمه ته که ی گه وره ده که ین کاتیک رایده گه یه نین که کورپی خودا، عیساى مه سیح، له کچیکه وه له دایک بووه، ژیاتیکى ته واو و بیکه ردی به سه ر بردوو، خوئی وه ک قوربانیه ک بو گونا هباران پیشکه ش کردوو، له گوړه ستاوه ته وه، به ره و ئاسمان به رز بووه ته وه، له لای ده سته راستی باوک دانیشتوو، وه به سه رکه وتن به سه ر گونا ه و مردندا ده گه رپته وه بو ئەوه ی سه رکردایه تی ئاسمانیکى نوئی و زهوییه کی نوئی بکات. تیمه ستایشی میهره بانى و هیزی

ئەو دەكەين كاتىك پرايدەگە يەنين كە خودا بە پۇخى خۇي بە ھەرى تۆبە كەردن و باوەر دەبە خشىت بۇ ئەو ھى تاوانباران بىئاوان بىكەين و پىسە كان پاك بىكەين ھە و مردو ھە كان لە مەسىحدا زىندو بىكەين ھە. ھەلئوليا، ستاشىسى يەزدان بىكە!

ئەم جورە پراستىيە سەرسورھىتەرانە دلى باوەر داران گەرم دەكەن ھە. ئىمە ھەرگىز لە مزگىنىدان دەرناسىن. پىويستە دووبارە و سىبارە بىيىستىن. لە رىگەى خزمەتى پىر لە مزگىنىيە ھە دەتوانىن گەلى خودا بىناد بىيىن. بۇيە سەير نىيە كە كەسىكى بى باوەر لە كاتى سەردان كەردنى كلىسادا مژدەى عىسا بىيىستىت.

با ھىندەى دىكە ورد بىمە ھە. نەك ھەر دەبىت خزمەتە كاھان سەرىژىن لە مزگىنى مەسىح، بەلكو دەبىت بىپارىژن. ھەول بەدە «وردىنى مزگىنى» لە خزمەتە كانت ئەنجام بەدەيت بە پشكىنى گۇرانىيە كان، نوپۇز و نزاكان، خويىندە ھەى كىتىسى پىرۇز و وتارى كلىساكەت، بە تايەت چاوت لە و لايەنانەى مزگىنى بىت كە دەكەرىت ناكوكى بىنئە ھە. ئايا بەردەوام باسى گوناھ و ھوكم و توورەىى خودا دەكەن بەرامبەر بە خراپە كارى؟ ئايا لە وتارە كانىندا باسى ئەو دەكەن كە عىسا پەرورەدگار و رزگار كەرىشە؟ ئايا باوەر داران بانگ دەكەن كە تۆبە بىكەن و خاچە كە نىان ھەلبىگرن؟ مەن نالىم كە ھەموو نوپۇزىك يان سەرودىك پىويستى بە پوختەيەك لە مزگىنى ھەيە، ھەك ئەو پوختەيەى كە لە سەر ھە باسەم كەرد. ماندووكەر و دووبارە بوو ھە دەبىت. تەنبا مەبەستەم ئەو ھەيە كە ھەوالى ئەو ھى خودا لە مەسىحدا بۇى كەردووين - تەنانەت و بە تايەتى ئەو بەشانەى كە زۇرتەين ھىرشىيان بۇ سەر جەستەى گوناھبارمان تىدايە - دەبى بە درىژاىى خزمەتە كە بەدى بىكەرىت. مزگىنى مەسىح بۇ دوو خولەكى كۇتايى ھەلمەگرە.

دووم، لە پلاندىنان بۇ خزمەتە تىكى لەم شىو ھەيە، پىويستە نوپۇز و نزا بىكەين كە خودا خۇي ئاشكرا بىكات و ژيانكى نوپۇ بە مردووانى پۇخى بىە خشىت. لە دۇخى گوناھبار و خراپە كارى ئىمەدا، ھىچ بىباوەر پىك بەپراستى «بەدوای» خودادا ناگەرىت. ھەك زەبوورنوس دەبىت: يەزدان لە ئاسمانە ھە سەپرى ئادەمىزاد دەكەت، تاكو بىزائىت كەس ھەيە تىگەىشتو بىت، كەس ھەيە روو لە خودا بىكات. ھەموو روويان ھەرگىرا، ھەموو گەندەل بوون، كەس نىيە چاكە بىكات (زەبوورى ۱۴: ۲-۳).

ئەمەش واتە، لە رووى لاھوتىيە ھە، تەنبا يەك «بەدوادا گەر» ھەيە كە لە خزمەتە كانى كلىساكەتدا ئامادەيە. عىسا دەفەرمووت كە خودا ئەو كەسەيە كە «بەدوای» گەلىكدا دەگەرىت كە بە پۇخ و پراستى خودا دەپەرستى (يۇھنا ۴: ۲۳).

ئەم پراستییه دەبى واماڤ لىبكات كە بە پشتبەستى بە ھىزى خودا، بەبى
فیل و پازاندنەوھى دەستکرد مزگىنى بدەين. دەبىت لە كۆبوونەوھە كاھاندا پرايگەيەنين
كە مەسىح لە خاچ دراوھ (رۆما ۱۰: ۱۴-۱۷)، بەلام خودا ئەو كەسەيە كە باوهر
دەبەخشىت (يوحنا ۶: ۴۴؛ ئەفەسۆس ۲: ۸-۹).

سىيەم: تەواوى خزمەتە كە دەبىت وەكو شاھتەي ئومىدى دژە كەلتوورى بىت. (مايك
كۆسپېر) ئەمە بە شىوھەي كى زۆر جوان دەردەبەرىت، «وەكو خوپيشانداڤ و ناڤەزايەتى
خوداپەرىستى بگە». ^a دەللىت لە خزمەتە بە كۆمەلە كاھاندا، ئىمە شاھتەي شانشىنىك
دەدەين كە ناھەژىت، چرايە كى پراستییه لە تاريكىدا، رزگار كەرىك كە بى ئەندازە
بەھىزترە لە درۆى سياست، دەسەلات، سىكس، پارە و سەر كەوتن. كاتىك
كۆبوونەوھە كەمان لەسەر ستايشكردن و بنیادنانەوھە چەر دەكەينەوھە، ئاوى ژيان بە
جیھاتىكى تىنوو دەدەين و بانگيان دەكەين بۆ ئەوھى لەو عەماراوھە شكاوانە دوور
بگەونەوھە كە ھەرگىز تىر نابن پىي. ئەمە «جەنگى پەرىستى» ى راستەقینەيە: شەرىكە
دژى بپەرىستى، داوا لە ھەموو خەلكى دەكات كە خزمەتى پاشاى راستەقینە بگەن.^b

چوارەم: تەنانەت لە كاتىكدا ئىمە ستايشكردن و بنیادنان دەكەينە كارى لەپىشەنەمان،
پىويستە ئامانجمان ئەوھە بىت كە بىياوھەران لە خزمەتە كاھان تىبگەن. ئەمە مەبەستى
پۆلسە لە (يەكەم كۆرنسۆس ۱۴): كاتىك يەكتر بنیاد دەتیین، پىويستە بە زمانىك
بىكەين كە باوھەرداران و ھەرۆھە بىياوھەران لىي تىبگەن. بۆچوونى (براياڤ چاڤل)
دروستە كە دەللىت: «ئىمە سەرنجمان لەسەر بىياوھەران نىيە، بەلام لەبىرشیان
ناكەين». ^c وەرگىڤراڤى كى كىبى پىرۆز بەكاربەينە كە خەلكانى نەشارەزا بتوانن لىي
تىبگەن. پوونى بگەرەوھە كە بە درىژايى خزمەتە كە چى روودەدات: بۆچى ئىمە لە
ئىستادا گۆرانى دەللىن؟ بۆچى نوڤژ دەكەين؟ بۆچى پارە دەخەينە ناو سەبەتەكەوھە؟
بۆچى خەلك لە ئاو ھەلدەكيشين؟ زاراوھى دەولمەندى نىو كىبى پىرۆز و لاھوتى
بەكاربەينە، بەلام لەبەر بىياوھە و باوھەردارانى نوڤ روونيان بگەرەوھە.

a Mike Cosper, *Rhythms of Grace: How the Church's Worship Tells the Story of the Gospel* (Wheaton, IL: Crossway, 2013), 101-102.

b Gibson and Earnge, "Worshipping in the Tradition," 49.

c Bryan Chapell, *Christ-Centered Worship: Letting the Gospel Shape Our Practice* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2009), 139.

له هه موو وتاریکدا، شوانه کهم، مارک، راسته و خو له گه ل ئه و سه ردانکه رانه ی که باوه پرداری مه سیح نین قسه ده کات، به زوری به پرساری وروژینه ر و کراوه که په یوه ندی به ده قی وتاره که ی خویه وه هه یه. ئه م کاره به بیاوهران ده ئیت که تو ده زانیت ئه وان لیره ن و هه ول ده ده یت له نیگه رانییه کانیا ن تیبگه یت. هه روه ها یارمه تیده ره بو دروستکردنی کو مه له یه ک که بزانی چون قسه له گه ل ئه و هاو پرپانه بکه ن که باوه پرداری مه سیح نین.

خودا مه به ستیه تی په رستنی به کو مه لمان جیهان بوروژنییت. کو بوونه وه کامان ته نها مزگینی راناگه یه نن، به لکو گه لی مزگینی نیشان ده دن، که نموونه یه کی بچووکی ئه و دروستکراوه نوییه یه که له داها توودا دیت.

بویه ئه م سئ به شه ی یه که م له و شوینه کو تایی پیده هینین که ده ستیان پیکردوو: له گه ل کلئسا. خودا ئیمه ی کردوو به گه لی خو ی. ئیمه بنکه ی شانشین ئه وین، په رستگای رۆحی ئه وین، جه سته ی مه سیحین. به نیعمه تی خو ی کو مان ده کاته وه. وه کاتیک یه کتر ده بینین، خودا به هیزه وه له نیواماندا کار ده کات بو ئه وه ی ستایشکردنی خو ی و بنیادنانی ئیمه به ینیته ئاراهه. کاتیک ئه وه ده کات، له ناو ئیمه دا و له ریگه ی ئیمه وه وه ک کلئسایه کی ناو خو یی کار ده کات بو راگه یاندنی مزگینی بو ونبووه کان. وه به نیعمه ته که ی، باوه پردارانی نو ی ده هینیته ناو کلئساوه. پاشان له گه لمان ده بن له به خشینی شکو به خودا و چاکه کردن له گه ل پیروژه کان. خودا چ ژیر و داناییه کی نیشان داوه!

دوای ئه وه ی زه مینه ی ئه وه مان دانا که چون تیگه یشتنیکی باش له کلئسای ناو خو یی ده بیت شیوازی کارکردمان بو کو بوونه وه که بگوریت، ئیستا ناماده یین له نزیکه وه سه یری ناوه رۆک و شیوه ی خزمه تی په رستن بکه یین.

به شی چواره م: له کاتی کۆبونوه و ده بئیت چی بکهین؟

کتیبی پینمایى ناو بژوانى به یسبۆلى گوره سالان له ۱۵۸ لاپه ره پینکدیت. پره له ریکار و پرسیای به پیره بردنی یارییه که. به داخه وه ئه م کتیبه هیچ هیزیکى نییه بۆ ئه وهی تیمی (نیویورک میتس) ی دلخوازم بکاته تیمیکى براوه! به لام دلنیاى ده دات له وهی که یاریزانه کان به راستی یاری به یسبۆل ده کهن نه ک یارییه کی دیکه.

هه بوونی کتیبیکى دریزی تایبته به یاساکانی به یسبۆل شتیکى وشک و بیزار که ره؟ ئایا زۆر تونده؟ پیموایه زۆر بهی وه رزشوانان و هاندهران به پپچه وانه وه بیر ده که نه وه: به یسبۆل یارییه کی جوانه چونکه یارییه کی ریکخراوه. هه رکه سیک که ئاگاداری ئابرو چوونه که ی (یوستن ئه سترۆس) بیت، که له سالی ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸ فیلیان کرد، وا ده لیت. هه موو وه رزشه کانی دیکه ش به م جوړه یه: یاریکردن به پپی کتیبه که زه حمه ت نییه. تۆ پشتگیری له شیوازی یارییه که ده که یته. کاتیک یاری ده که یته، سه رنجت له سه ر کتیبه که نییه به لکو سه رنجت له سه ر خوشیی یارییه که ده بئیت.

له م بابه ته دا، من ده لیم که په رستنی به کۆمه ل به هه مان شیوه چالاکیه کی «ریکخراوه». دواى ئه وهی بینیمان که کلئسا چیه و بۆچی خودا هه فته نه کلئسا ناوخۆییه کان کۆ ده کاته وه، ئیستا روو له پرسیاره که ده که ینه وه، که کلئسایه ک ده توانیت و ده بئیت چ چالاکیه کی تایبته بکات کاتیک بۆ په رستنی به کۆمه ل کۆ ده بئته وه؟ ئاخه کتیبی پیروژ فه رمان به باوه رداران ده کات که به به رده وهامی کۆ بینه وه (عیبرانییه کان ۱۰: ۲۴-۲۵). شوانه کان ده بئ بریار بدن، یه که شه مه دواى یه که شه مه، ئه ندامانی کلئسا که یان چی ده کهن کاتیک له روژی په روه رداگادا کۆ ده بنه وه.

لیره دا خالی سه ره کی بۆ ئه م بابه ته ئه مه یه: خودا، به وشه که ی، بریار ده دات که کلئسای ناوخۆیی ده بئیت چی بکات کاتیک کۆ ده بئته وه. من ده مه ویت هانتان بده م بۆ تیگه یشتن له وه شته ی که پپی ده گو تریت «بنه مای ریکخراوه یی» په رستنی به کۆمه ل. ئه م بیرو که یه ده لیت که خودا رینگه به ئیمه نادات که بریار بده ین چ کاریک له په رستنی به کۆمه ل دا ره وایه. ئه وه له وشه که یدا ویستی خو ی بۆ ئیمه ئاشکرا کردووه. ئیمه به پپی پلان و ویست و خواستی ئه وه په رستن ده که ین.

ئه وه کلئسایانه ی که ئه م بنه مایه په پره وه ده کهن، هه موویان وه ک یه ک ده رنا که ون. ئه وه رینگا تایبه تانه ی که ده یخه نه بوا ری جبه جیکردنه وه، به پپی سه رده م و که لته ور

دەگۆرپت. بەلام ھەموو ئەو کۆبوونەو ھەیانە ی کە بنەمای ریکخراوەیی پەپرەو دەکەن، ئەو تپروانینە بنەرەتییە دووپات دەکەنەو کە خودا لە پەيامە کەیدا بو ئیمە ی پیناسە دەکات، کە چۆن دەبیت لە پەرستنی بەکۆمەلدا قسە ی لەگەل بکەین.

لیرەدا (جۆن ھوپەر)، ریفۆرمخواری پرۆتستانتی لە سالی ۱۵۵۰دا باسی دەکات: «نابیت ھیچ شتیک لە کلێسادا بەکاربھێزیت کە بە راشکاوی وشە ی خودا پشتگیری نەکات، ئەگەر نا بە شیوە یەکی دیکە شتیک بیبایەخە»^۳. مەبەستی لە بیبایەخ ئەو شتە یە کە پەپوھندی بە بنچینە ی پەرستنە کەمانەو نییە، وە ک کاتی یە کتر بینیمان یان پەنگی کورسییەکان. «وشە ی راشکاوی خودا» ھەم فەرمانی روون و ھەم ھوونە ی ناراستەوخۆ لە کتیبی پیروژدا لەخۆدەگریت.

ئەمە کاتیک واتای ھە یە کە بیر لە سروشتی پەرستنی بەکۆمەل دەکەینەو. دەبیت بیرمان بیت کە خودا ئەو کەسە یە کە کلێسا کۆ دەکاتەو و لە ناوماندا کار دەکات. پەرستنی ئیمە بەھۆی دەستپیشخەرییە بەخشنە کە یەو دەیتە ئاراو. ئەو کارەکتەری سەرەکییە. واتە ئەو بریار دەدات کە چی روودەدات کاتیک کلێسا کۆ دەبیتەو. خزمەتە کە مافی ئەو نە ک ئیمە.

ھەر ھە ئەو ت لەبیر بیت کە کۆبوونەو ی کلێسا دیاردە یەکی بەکۆمەلە. خزمەتی کلێسا بریتی نییە لە کۆمەلێک باوھرداری مەسیح کە بەرپکەوت لە تەنیشت یە کترەو و ھەستابن و لە پێگە ی دروازە یەکی تاییەتی ستایشکردنەو پەرستنی خۆیان پێشکەش بە خودا بکەن. کۆبوونەو یەکی خێزانییە. ئەمەش واتە کاتیک ئیمە پلانی خزمەتیک دادەنێن، دەبیت لە خۆمان پەرسین ئایا ئیمە دەستەبەریمان ھە یە کە داوا لە ھەموو کلێساکە بکەین کە بەشداری ھەر کردەو یەکی پەرستن بکەن.

بنەمای ریکخستن ھەلوئستیکە

کتیبی پیروژ پیمان دەلێت لە پەرستنی گشتی خودادا چی بکەین، بەلام ھەموو وردەکارییە کمان پێ نادات. ھەندیک جار خەلک ناپەزایەتی دەردەبەرن کە بنەمای ریکخراوەیی ناگریت پەوا بیت چونکە کتیبی پیروژ پیمان نالیت کە ئایا پێویستە

a John Hooper, "The Regulative Principle and Things Indifferent," in *The Reformation of the Church: A Collection of Reformed and Puritan Documents on Church Issues*, ed. Iain Murray (Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1965), 55.

له کاتژمیر ۱۰ ی بهیانی یان ۱۱ ی بهیانی کو بینهوه، بوهستین یان دابنیشین، یان به چ تونیک سرود و گورانی بلین. بهلام ئه و جوړه نارهازیه تیانه به هله بنه‌مای ریکخستن لیک ده‌دنه‌وه.

بنه‌مای ریکخراوه‌یی هلوپستیکه سه‌بارت به کرداره بنه‌په‌تییه‌کانی په‌رستنی به‌کومه‌ل. شیوازیکه بو ئه‌وه‌ی بلین کاتیک ئیمه بیر له‌وه ده‌که‌ینه‌وه که له‌کو‌بوونه‌وه‌ی کلیسادا ده‌بیټ چی بکه‌ین، یه‌که‌م شت که به‌می‌شکماندا دیت ده‌بیټ ئه‌وه بیټ که کلیسای کو‌بووه‌وه، ته‌نھا ئه‌و کاره بکات که کتیبی پیروز فرمانی پی ده‌کات.

چون ده‌گه‌ینه ئه‌م دوخه؟ با س مشتومری سه‌ره‌کی له‌به‌رچاو بگرین.

یه‌که‌م: مشتومریک له‌بتپه‌رستییه‌وه. سه‌رنج بده (ده‌رچوون ۳۲: ۵)، که باسی چیروکی دلته‌زینی گویره‌گه‌ زی‌پینه‌گه‌ ده‌کات. «کاتیک هارون ئه‌مه‌ی بینی، قوربان‌گایه‌کی له‌پیش گویره‌که‌که‌ دروستکرد، بانگه‌وازی دا و گوتی: به‌یانی جه‌ژنه‌ بو یه‌زدان». تیگه‌یشتیت چی پرویدا؟ گه‌له‌که‌ به‌نیازی ئه‌وه بوون که یه‌زدان په‌رستن - به‌پیشکه‌شکردنی جه‌ژنیک بو په‌یکه‌ریک! خودا به‌پراستی ئه‌مه‌ی ئیدانه‌ کرد و به‌م کاره‌ش روونی کرده‌وه که سپارده‌ی دووم ته‌نھا سنووردارکردن نییه‌ بو په‌رستنی خوداوه‌نده‌ هله‌کان. هه‌روه‌ها په‌رستنی خودای راسته‌قینه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی هله‌قه‌ده‌غه‌ ده‌کات.

روودای گویره‌که‌ زی‌پینه‌که‌ ئه‌وه‌ ده‌رده‌خات که دل‌سوژی به‌س نییه‌ بو ئه‌وه‌ی په‌رستشه‌که‌مان قبول بکریټ. ده‌توانین نیه‌تیکي دل‌سوژ و پاکمان هه‌بیټ. (رؤما ۱: ۲۲) ئه‌وه‌مان بیر ده‌خاته‌وه‌ که هه‌رچه‌نده‌ بتپه‌رستی گه‌مژه‌ییه، به‌لام هه‌میشه‌ به‌ کاریکی ژیرانه‌ ده‌رده‌که‌ویټ بو ئه‌وانه‌ی که به‌شداري تیدا ده‌کهن. (جون کالفن) گوتی دلی مروف کارگه‌یه‌کی هه‌میشه‌یی بته‌کانه. ئه‌و ته‌نھا باسی په‌رستنی خوداوه‌نده‌کانی دیکه‌ی نه‌ده‌کرد. مه‌به‌ستی ئه‌وه‌ بوو که ئیمه‌ به‌رده‌وام فریو ده‌دریین که به‌ شیوازی بتپه‌رستانه‌ له‌ خودای راسته‌قینه‌ نزیک بینه‌وه، به‌و شیوه‌یه‌ی که به‌ شیوه‌یه‌کی ورد به‌پیی بیرکردنه‌وه و ناره‌زووه‌کانی خو‌مان دروستی ده‌که‌ینه‌وه.

تاکه‌ ریگه‌ی سه‌لامه‌ت بو په‌رستنی خودا به‌پیی ویستی ئاشکراکراوی خودا خو‌یه‌تی، بنه‌مای ریکخراوه‌یی ده‌مانپاریزیت له‌ بیروکه‌ی بتپه‌رستانه‌ و به‌و هو‌یه‌وه په‌رستنی به‌کومه‌لمان تیکناچیت. ئاخر ئیمه‌ باس له‌ خودایه‌که‌ ده‌که‌ین که «ئاگریکی

بئى ئامانە» (عيرانىيە كان ۱۲: ۲۹). خودا ناداب و ئەبىھوى گوناھبار كرد نەك لەبەر ئەوھى پەرستەكەيان ناپاك بوو، بەلكو لەبەر ئەوھى «بئى مۆلەت بوو». ئەوان شتەكەيان كرد «كە ئەو فەرمانى پىيان نەدابوو» (لئىقىيە كان ۱۰: ۱).

دووھ، مشتومرپەك لە پرېيازى خوداوھ. عيسا ژنەكەى لای بىرەكە فېر كرد، «خودا پرۆحە و پېويستە ئەوانەى دەپپەرستى بە پرۆحى پېرۆز و راستى بېپەرستى» (يۆحەنا ۴: ۲۴). پەرستى ئىمە دەبېت لەگەل سروشتى راستەقىنەى خودادا بگونجىت، وە دەبېت لەگەل ئەو راستىيەدا بگونجىت كە ئەو ئاشكرای كردووھ. لەم بېرگەيەدا عيسا بېرۆكەكانى ژنە سامرىيەكە سەبارەت بە شوئىنى گونجاوى پەرستى راست دەكاتەوھ. ئەو پىي وایە پەرستى دەبئى لەسەر شاخىكى ديارىكراو بىت. عيسا پىي دەفەرمووئىت كە ھەلەيە: ئىمە لەناو پرۆحدا و لە پرېگەى پرۆحەوھ خودا دەپەرستىن. ئەنجام؟ پرېگایەكى راست و ھەلە ھەيە بۆ پەرستىن.

مادام خودا بەھىز و سەر سوپھىنەرە، بۆچى متمانە بە بېرۆكە داھىنزاوھەكانى خۆمان بكەين بۆ ستايشكردى كاتىك لەگەل گەلەكەى كۆ دەبىنەوھ؟ تەنانەت ئادەم و ھەواش، پىش ئەوھى بكەونە ناو گوناھەوھ، پېويستىان بە پرېنمايى خودا بوو بۆ ئەوھى بزائىن چۆن لەگەلیدا پەيوەندى بكەن (پەيدا بوون ۲: ۱۶-۱۷). ھەموو ئەو شتانەى لەبارەى خوداوھ دەبزائىن، دەبزائىن چونكە بۆى ئاشكرا كرديوين. ناىبىت وا دابىئىن كە دەتوانىن بە تەنيا بزائىن چۆن خوداىەكى لەو جۆرە بېپەرستىن.

سىيەم، مشتومرپەك لە بەسبوونى كىتیبى پېرۆزەوھ. سەرنج بدە (دووھ تىمۆساوس ۳: ۱۶-۱۷): «ھەموو نووسراوھ پېرۆزەكان لە سروشى خودان، سوودبەخشن بۆ فېرکردن و سەرزەنشت و راستەپرېكردن و لېراھىتان لە راستودروستى، تاكو پىياوى خودا تەواو ئامادە بىت بۆ ھەموو كارىكى باش». پەرستى بەكۆمەل يەكېكە لەو كارە باشانەى كە خودا بانگمان دەكات بۆ ئەوھى بىكەين. بەو پىيەى كىتیبى پېرۆز بۆ ھەموو كارىكى باش ئامادەمان دەكات، ئەوا پېويست ناكات بە مەبەستى زانينى چۆنپەتیبى پەرستىن برونينە دەرەوھى وشەى خودا.

بوار و شىوھ و بارودۆخەكان

زۆرپەك لە لاهوتناسەكان، لە گەفتوگۆكانى تايبەت بە بنەماى پرېكخراوھى پەرستىن، جياوازی لەئىوان سى دەستەواژەى سەرەكیدا دەكەن: بوارەكان، شىوھەكان و بارودۆخەكان.

بواره کانی په رستن ټو چالاکیاننه که کتیبی پیروژ به شیوه یه کی ټه رینی بانگمان ده کات بو ټه نجامدانی له په رستن به کومه لمان بو خودا. بنه مای ریڅخستن به پله ی یه که م په یوه ندی هه یه به دیاریکردنی ټه وه ی که کام بواری په رستن پشت به کتیبی پیروژ ده به ستیت. به شوینکه وتی ټاسه واری ریفورمخواری پروتستانتیمان، ده توانین ټه م بو ارانه له ژیر پینچ سه رد پړدا کورت بکهینه وه: وشه که بخوینه ره وه، به وشه که نویژ بکه ن، بانگه شه بو وشه که بکه ن، به گورانی وشه که بلینه وه و وشه که ببینین (ټه مانه له بابته ی له ناووه لکیشان و ټیواره خواری په روه ردگاردا کورت کراوه ته وه و نیشان دراوه).

شیوه کانی په رستن، ټماژه به و شیوازه ده که ن که ټیمه به هو یانوه بواره کانی په رستن په یوه ده که ی ن. ټه گه ر ټو چیشته خانه یه که ریڅک بخریت، پیویستت به هه ندیک که لوپه لی بنه ره ټیبیه، وه که ته باخ. به لام چ جوړه ته باخیڅ؟ کاره بایی؟ گاز؟ فرن؟ په یوه سته به کات و شوینی خو ته وه. ټایا پیویسته به شیوه یه کی به کومه ل کتیبی پیروژ بخویننه وه یان به ته نیا؟ ټایا پیویسته به کلیلی مؤسیقای سه ره کی یان لاهه کی گورانی بلین؟ ټایا پیویسته به شیوه یه کی سه ریپیانه نویژ بکه ی ن یان پینشوخته نویژه کامان ټاماده بکه ی ن؟ من ده ټیم ټه مانه پرساری شوین، پرسیارگه لیکن که بنه مای ریڅخستن وه لامیان ناداته وه. بو وه لامدانه وه ی ټه م پرسیارانه پیویستمان به داناییه. له وانه یه کلیسا جیاوازه کان هه لسه نگاندنی جیاوازیان هه ییت. ټه مه به و واتایه نیه که ټه م پرسیارانه بی بایه خن. ره نگه هه ندیک شیوازه که م تا زور ژیرانه بن. ره نگه کتیبی پیروژ به ته وای دیاری نه کات که کام شیوه به کاربه یین، به لام بنه ما و داناییمان پنده به خشیت که رینماییمان ده که ن کاتیک به دوا ی ټه و شیوازه دا ده که رین که زورترین مه لیان بو ستایشکردن و بنیادنانه وه و مزگینیدان هه یه.

له کو ټاییدا، بارودوخه کان لاینه گرنه گه کانن که دیاری ده که ن چو ن کلیسایه که کو بوونه وه ی په رستن خوی ری کده خات: که ی و له کو ی کو ده بینه وه، شیوازی کورسیه کان، ټایا سپلیت به کاربه یین یان نا. ټه م جوړه پرسیارانه پرسی قایمکارین نه که مه رجی کتیبی پیروژ. بنه مای ریڅخستن په یوه ندی به پرسیاره کانی وه که: ټایا به یانی یان شه و کو ده بینه وه، ده وه ستین یان داده نیشین نیه.

ټیستا، لیره دا بابته که ټه وه یه: جیاکردنه وه ی ټه م ده سته واژانه: بواره کان، شیوازه کان و بارودوخه کان - که میک که سییه. به درپژایی سه ده کان باوه پردارانی

مه سیح ناکۆک بوون له سه ره وهی که بو ار چیه و شیواز چیه. ره نکه بلیم گۆرانی گوتن بو اره و پرساری ئه وهی که ئایا ده بی گۆرانییه کا ئمان ئامیری له گه ل بیت یان نا، پرساریکه ده رباره ی شیواز. به لام هه ندیکه دیکه بیان وایه که به کاره یئانی ئامیره کان خو ی یه کیکه له بو اره کان.

مه به ستم لیره دا یه کلایه کردنه وهی ئه و مشتومرانه نییه. به لکو ده مه ویت ئه وه بگه یه نم که بنه مای ریکه ستن هیشتا به سووده. بنه مای ریکه ستنی دو خیکه، وه ک پیشتر گوتم. ریکه یه که بو پابه ندبوون به گونجاندنی په رستنی گشتیمان له گه ل ویستی راگه یه ندراروی خودا، ئه مه ش شتیکه که هیوادارم هه موو باوه رداریکه مه سیح بیه ویت بیکات. بو یه ئیمه ئاوا ته خوا زین دنیا بین له وهی که بنه ماکانی خزمه ته گشتیه کا ئمان هه تا ئه و جیکه یه که ده توانین پشت به کتییی پیرو ز به ستن، دان به وه دا ده ئیین که ئه مه ئازادیمان پی ده دا ت که شیوه ی ئه و بو ارانه وه ربگرین که ژیرانه و گونجا ون و له گه ل بارو دو خماندا ده گونجین.

بیر له کتییی پینمایی ناو بژیوانی به یسه بۆل بکه ره وه. «یاریگا» که ریک ده خات: یاریزان ده بیت له کو ی بوه ستیت، چ جو ره تو پیک به کار به یئیت، له کو ی ده توانیت و ناتوانیت فرپی بدات. یاریگا «بواریک» ی یارییه که یه. به لام یاریگه یه که چو ن تو په که هه لده دن؛ چو ن قو لیان دا بنین؛ تو په که له کویدا بکه نه ئامانج.

ره نکه بنه مای ریکه ستن وه لامی هه موو پرساریک نه دا ته وه که سه باره ت به خزمه تی په رستن هه مانه. ئامانجه که ی ئه وه نییه، به لکو ئامانجی ئه وه یه که کا تیک دا ده نیشین بو ئه وه ی بریار بده ین که به یانی یه که شه مه چی بکه ین، وه ک ئه وه نییه که ئیمه به لاپه ره یه کی سپی ده ست پی بکه ین. خودا پیشتر له سه ره ئه و لاپه ره یه، به مه ره که بی هه تا هه تایی، خاله سه ره که یه کانی نوو سیوه که چو ن ده بیت به شیوه یه کی به کو مه ل له گه لیدا په یوه ندی بکه ین.

به کورتی، بنه مای ریکه خراوه یی له ریکه ی ئه م پرسیارانه وه ریکریمان لی ده کات له پلاندانان بو خزمه تیک: «پیمان خو شه چی بکه ین؟» یان «چ شتیک په یامی مه سیح ده گه یئیتیه بی باوه ران؟» به لکو ناچارمان ده کات به رسین: «خودا بو چی کاریک

بانگی کردووین؟»

بنه‌مای ریکخراو نازادی کلیسا ده‌پاریژیت

سهرسورپهینه‌ره که کاتیک به‌و پرسیاره‌ی سهره‌وه ده‌ست پینده‌که‌ین: خودا بۆ چی کاریک بانگی کردووین؟ پلاندانان بۆ کۆبوونه‌وه‌ی په‌رستق، تاقه‌تپروکین نییه به‌لکو نازادکه‌ره.

ئیمه سوور ده‌زاین که دروست نییه له کاتی رابه‌رایه‌تیکردنی کلیسادا به‌نویژیک بۆ خوداوه‌ندیکی هیندۆسی ده‌ست پئی بکه‌ین، یان قوربانی پیشکه‌ش به‌به‌عل بکه‌ین. پیویسته باوه‌رداره راسته‌قینه‌کان هه‌ست بکه‌ن ویزدانیان هاواریان لیده‌کات که به‌م شیویه په‌رستق نه‌که‌ن. له مه‌سیحدا ئیمه له‌م جوژه په‌رستنه درۆینانه رزگار کراوین.

به‌لام خۆت بخه جیگه‌ی ریفۆرمخووانی پرۆتستانت. به‌دریژایی ژیانت، به‌شداریت له رپۆره‌سمی به‌کۆمه‌لی کاتۆلیکی رۆمانیدا کردوو، که شوانه‌که رپبه‌رایه‌تیت بکات بۆ‌ئه‌وه‌ی نویژ بۆ مریه‌م و پیرۆزه‌کانی دیکه بکه‌یت، هی‌مای خاچه‌که دروست بکه‌یت، وه پزژیکی تایه‌ت له‌و نانه بگریت که «گۆردراوه» بۆ جه‌سته‌ی مه‌سیح. گوايه ئەمانه هه‌مووی کرده‌وه‌ی په‌رستنی باوه‌ردارانی مه‌سیح بوون، به‌لام زۆریک له ریفۆرمخووانان هیچ بنه‌مایه‌کیان له کتیبی پیرۆزدا بۆ ئەمانه نه‌ده‌بینی. ئەم بنه‌مایه‌نه‌یان له کۆبوونه‌وه گشتیه‌کانی کلیساکانیان لابرد و ویزدانیان ئاسووده کرد.

به‌هه‌مان شیوه، ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر ئیمه خۆشمان باوه‌رمان به‌کاره‌کانی کاتۆلیکی رۆمانی نه‌بیت، به‌هه‌مان شیوه ده‌بئی ئاگادار بین که داوا له باوه‌ردارانی کلیسامان نه‌که‌ین که به‌شداری له شتیک بکه‌ن - وه‌ک بواریکی په‌رستق - که هه‌سته‌ی مه‌سیحی هه‌بیت به‌لام وشه‌ی خودا پشتگیری نه‌کات. بۆ نمونه، ئایا ده‌توانین داوايان لئ بکه‌ین که له کاتی کلیسادا سه‌یری سه‌مايه‌ک بکه‌ن؟ یان بۆ بینینی کلیپیک له فیلمیکی نوی؟

وردبینی و سه‌رنجیکی زۆری ده‌ویت بۆ‌ئه‌وه‌ی بریار به‌ده‌یت کام له‌و جوژه شتانه «بوار» یان «شیوه» ن و کامیان رینگه‌پیدراون. له ئیستادا وه‌ک پرسیارێ کراره‌به‌جیان ده‌هیلیم. گرنگ ئەوه‌یه له‌بیرمان بیت که هه‌ر ئەندامیکی کلیساکه‌مان هۆشیاره، هه‌سته‌یکه خودا پئی به‌خشیوه بۆ‌ئه‌وه‌ی بزانی‌ت چی راست و چی ناپراسته. گونا‌هه بۆ مه‌سیحیه‌ک که دژی باوه‌رپی خۆی مامه‌له‌بکات (رۆما ۱۴: ۲۳). پیویسته ریز له‌و باوه‌رداران ه‌گرین که بیروباوه‌ریان وه‌ک ئیمه نییه. وه‌ک پۆلس ده‌لیت «خرابه‌ ئەگه‌ر بیتو که‌سیک به‌خواردنی بیته‌ کۆسپ بۆ که‌سیکی دیکه» (ئایه‌تی ۲۰). بۆیه ناییت له‌خزمه‌تی په‌رستنی به‌کۆمه‌لدا کۆسپ بۆ که‌سانی دیکه دروست بکه‌ین.

بیگومان ده کریت ویزدانمان به هه له دا بریت. پیویسته شوانی کلێسا یارمه تی کۆمه له که ی بدات ویزدانیان له گه ل کتیبی پیروژدا هاوته ریب بکه ن. ئەمه ده کریت کاریکی دژوار بیت. چۆن ده توانین ویزدانتیکی پاک له نیتوان ئەندامانی کلێسا که ماندا پاریزین له کاتیکدا ریگه یان پیناده یین له بابه تیکی ساده ی حه ز و ئاره زووی که سیدا «ویژدان» یان به کار بهینن؟ ئەوه پیویستی به حوکمدان و هه ستیاری شوانه که یه، به لام وه لامی بنچینه یی ساده یه: به له بهرچا و گرتنی بنچینه یه کی پروونی کتیبی پیروژ بو هه ر بواریکی په رستن.

(جو ن کالفن) جه ختی له وه کرده وه که ئەوه ی ئیمه له خزمه تیکی په رستندا ئەنجامی ده ده یین، بیلا یه ن نییه. بواره کانی په رستن یان باسی ئەو خودایه مان بو ده که ن که هه یه، یان باسی خودایه ک ده که ن که ئیمه به میشکی خو مان دروستمان کردوو ه. هه ر بو یه کالفن پیره سمی جه ماوه ریی کاتۆلیکی نه ک ته نها به نه گونجا و ده زانی، به لکو به ته واوی به بته رستی ده زانی. نوینه رایه تی خودای راسته قینه ی نه ده کرد که ته نها له ریگه ی باوه ره وه رزگارمان ده کات. ئەو و ریفورمخو ازانی دیکه هه ستیان کرد که ئازاد بوون، کاتیک هه موو ساتیکی خزمه تی کلێسا ئەو شته ده که یین که خودا بانگمان ده کات بو ئەوه ی بیکه یین.

به واتایه کی دیکه، بنه مای ریخراوه یی سه رکوت و تاقه تپرو کینت ناکات، به لکو ئازادت ده کات. شوانه کان له وه رزگار ده کات که پیویسته به پیتی پیویست پسپور یان داهینه ر بن که بتوانن خه لک بو لای کلێسا رابکیشن. باوه رداران له پیشیلکردنی ویزدانیان به هه له رزگار ده کات. ئازادمان ده کات بو ئەوه ی سه رنجمان له سه ر خودا بیت، که سه رچاوه و بابه تی په رستنه که مانه.

ئازادی واتای ئەوه نییه که هه ر شتیک ده مانه ویت له کلێسادا بیکه یین. به لکو واته حه سانه وه له و خو شیه ده که ئیمه ئەو کاره ده که یین که خودا ده یه ویت بیکه یین.

بنه مای ریخراوه یی داوای ده ربرینی خو شه ویستی له کلێسا ده کات

ئه گه ر به شیوه یه کی دیکه بلینن، به و پیه ی بنه مای ریخراوه یی ئازادی ویزدان ده پاریزیت، سروشتی به کۆمه لی کۆبوونه وه که به هیز ده کات. ئەندامانی کلێسا له ده وری خو شه ویستی کۆ ده کاته وه.

(رۆما ۱۴) به شیکی سهره کییه له سهر وازهینان له مافه کامان له پیناو ئهوانی دیکه دا. په ننگه باوه پدرانانی مه سیح نازاد بن له خواردنی ئه و گوشته ی که ده کرپته قوربانی بو بته کان، به لام «ئه گهر به هو ی خوراکه وه خوشک یان براهت دلته نگ بیت، ئیتر به گویره ی خوشه ویستی نازیت» (۱۴: ۱۵). له بری ئه وه ی پیداکری له سهر مافه کامان بکهین، «با تیبکوشین له پیناوی ئه وه ی به ره و ناشتی و بنیادنانی به کترمان ده بات» (نایه تی ۱۹).

بنه مای ریخراوه یی یارمه تیده رمانه ئه م هه لویسته له کۆبوونه وه ی کلێسادا به کار بهینین. له وانیه به بو تو ناسایی بیت که گوشتی قوربانیی بته کان به ته نها له ماله که تدا بخویت، به لام ناکرپت له کۆبوونه وه ی به کۆمه لدا ئه وه بکهیت ئه گهر باوه پداریک به وه هویه وه «دلته نگ» بیت. به کورتی، بنه مای ریخراوه یی غه ریزه کامان سه بارت به په رستنی به کۆمه ل دووباره داده ریژپته وه. تاکخوازی ئیمه ناهیلپت. پیداکری ده کات که له کاتی خودا په رستیدا ئه م پرسیاره نه کهین: «هه ست به چی ده که م له په رستنی خودادا»، به لکو پرسین: «خودا چۆن بانگی کردوین بو په رستنی؟» به واتایه کی دیکه، بنه مای ریخراوه یی یارمه تیده رمانه بو ئه وه ی «به کۆمه ل» بهینینه وه نیو په رستنی به کۆمه له وه. خوشه ویستیمان ده پاریزیت.

سی. ئیس. لویس ده لپت: «خزمه تیکی ته واو له کلێسادا، ده بیت خزمه تیک بیت که ئیمه هه تا راده یه کی زۆر ناگاداری نه بین؛ به لکو سه رنجمان له سهر خودا بیت».^a (دیرک تۆماس)، له سهر ئه وه وته یه ده نووسیت: «ئه مه ئه وه شته یه که بنه مای ریخراوه یی بو ئیمه له په رستندا به ده ستی ده هینیت - ریگه یه ک بو ئه وه ی بتوانین له شتانیک که دوورن له کتیبی پیرو ز رزگارمان بیت تا کو سه رنجمان له سهر خودا بیت».^b من له گه ل تۆماس ها ورام. به لام ئه وه ش زیاد ده که م که بنه مای ریخراوه یی سه رنجمان له سهر بووکی مه سیحیش داده نیت. وه ک جه سته یه کی کۆکراوه و به کۆمه ل، له کلێسا به ناگامان ده هینیتته وه. ئاماژه مان پی ده دات که خوشه ویستی بو باوه پدرانانی دیکه بکهینه کاری له پیشینه کاتیک یه کتر ده بینین.

a C. S. Lewis, *Letters to Malcolm: Chiefly on Prayer* (New York: Harcourt, Brace & World, 1963), 4.

b Derek W. H. Thomas, "The Regulative Principle: Responding to Recent Criticism," in *Give Praise to God*, ed. Ryken et al., 93.

مزاره کانی تاقیکردنه وه

با بنه‌مای ریکخراوه‌یی وه‌گه‌ر بخه‌ین. چۆن ئەم هه‌لۆیسته سه‌بارهت به کتیبی پیرۆز یارمه‌تیده‌رمانه بۆ پلاندانانی خزمه‌ته‌کان؟ با سێ مزار تاقی بکه‌ینه‌وه.

یه‌که‌م، ئەه‌ی ئاگادارییه‌کان چی؟ کتیبی پیرۆز فه‌رمانمان پێ نادات که به‌شێک له‌ خزمه‌تمان هه‌بێت بۆ پێدانی ئاگادارییه‌کان سه‌بارهت به‌و شتانه‌ی له‌ سالنامه‌ی کلێسادان. ئایا ئەمه واتای ئەوه‌یه که بنه‌مای ریکخراوه‌یی ئەو شته‌مان لێ قه‌ده‌غه ده‌کات؟ نه‌خێر، به‌هیچ شێوه‌یه‌ک. ناگریت ئاگادارییه‌کان وه‌ک بواریکی کۆبوونه‌وه‌ی په‌رستنه‌که بخه‌ملێنین، به‌لکو وه‌ک بارودۆخێکی کۆبوونه‌وه‌که. به‌شێکی سروشتی کۆبوونه‌وه بریتیه له‌ ئاگادارکردنه‌وه‌ی کۆمه‌له‌که له‌ کۆبوونه‌وه‌کانی داهاتوو و بابه‌ته‌ گرنگه‌کانی دیکه که جینگه‌ی سه‌رنجی هاوبه‌شن. به‌س بۆ دێنیابوونه‌وه‌ هه‌ز ده‌که‌م بێم که هه‌ندێک جار ئاگادارییه‌کان به‌ شێوه‌یه‌کی نابینادنه‌ر ده‌درین، به‌لام خسته‌پروویان بنه‌مای ریکخراوه‌یی تیکنادات. له‌گه‌ل ئەوه‌شدا، پۆلس پیمان ده‌لێت که «با هه‌موو شتێک به‌ دروستی و ریکوپێکی بێت» (یه‌که‌م کۆرنسۆس ۱۴: ۴۰). له‌وانه‌یه مه‌به‌ستی له‌ ئاگادارییه‌کان نه‌بووبێت، به‌لام به‌ دێنیاوه‌ ئاگادارییه‌کان یارمه‌تیده‌رمان ده‌بن بۆ جێبه‌جێکردنی ئەم فه‌رمانه.

دووه‌م، ئەه‌ی به‌کارهێنانی شانۆ و دراما له‌ کۆبوونه‌وه‌ی کلێسادا؟ زۆرێک له‌ کلێساکان له‌ سالانی هه‌شتاکان و نه‌وه‌ده‌کاندا شانۆنامه و ته‌نزیان پێشکه‌ش ده‌کرد وه‌ک هه‌ولێک بۆ په‌یوه‌ندیکردن له‌گه‌ل سه‌ردانکه‌رانی بیاوه‌ردا. به‌لام کتیبی پیرۆز هه‌یچ فه‌رمانێکمان پێ نادات بۆ به‌کارهێنانی هونه‌ره‌ شانۆیه‌کان له‌ په‌رستنی به‌کۆمه‌له‌دا یان هه‌یچ نمونه‌یه‌کی دیکه‌ی له‌و جووره. (به‌لێ، یه‌رمیا و حزقییل هه‌ندێک جار په‌یامه‌کانیان ئەنجام ده‌دا، به‌لام ئەم نمونه‌ دیده‌ییانه راسته‌وخۆ له‌لایه‌ن خوداوه‌ فه‌رمانیان پێ کرابوو که حوکمی داهاتووی ئەو نیشان بدن - که زۆر جیاوازه له‌وه‌ی که پێش وتاری شوانه‌که ته‌نز یان گالته‌جارییه‌ک پێشکه‌ش بکریت).

په‌نگه‌ هه‌ندێک پێیان وایه‌ت که دراما فۆرمێکه له‌ فێرکردنی وشه، رێگه‌یه‌کی داهینه‌رانه‌یه بۆ گه‌یاندنی راستیه‌کان له‌ رینگه‌ی چیرۆک و دیالۆگه‌وه. هه‌ندێکی دیکه، به‌ منیشه‌وه، ده‌لێن دراما به‌ شێوه‌یه‌کی به‌رچاو له‌ فێرکردن و وتاردان جیاوازه. زیاتر ناراسته‌وخۆ و ئاماژه‌پێکه‌ره. جگه له‌ مۆنۆلۆگ، دراما به‌زۆری پێک هاتوو له‌ چه‌ندین ئەکته‌ر و هه‌ر بۆیه چه‌ندین ده‌نگ له‌خۆ ده‌گرێت. زۆر که‌س دراما به‌ کات

به سه بر بدن ده به ستنه وه؛ نه وان وه ک جوریکی جياواز له نه زمون مامه له ی له گه ل ده که ن، وه ک له گو یگرتن له که سیک که وتار پيشکه ش ده کات. نه م هوکارانه وایان لی کردم که دراما وه ک بواریکی په رستن سهیر بکه م، به لام بواریکه که پشتگیری کتیبی پیروزی نییه. له کاتیکدا نه وه کانی پیشووی باوه پدارانی مه سیح ده سه لاتیان به سه ر ئیمه دا نییه، به رچا وروونییه کی باشه که سه رنجی نه وه به دین بو چه ندین سه ده زور به ی پروتستانته کان بنه مایه کیان به پیی کتیبی پیروز بو به کارهینانی دراما و شانو له خزمه ته کانی په رستندا به دی نه کردووه.

چاوه پروان ناکه م نه م بیرکردنه وانه پروات پیهینن که واز له به کارهینانی دراما بهینیت نه گه ر پیشتر درامات کردیت، هه ر چه نده هیوادارم هانتان بدن که دووباره بیر بکه نه وه. من ته نیا نه وه نشان ده دم که چو ن بنه مای ریکخواووی ده توانیت و ده بی مشتومره که ریک بخت. ده سه ته و کاتیکووری نازادی و خو شه ویستی ده ناسیتیت. په نگه هه ندیک له باوه پداران دراما وه ک جوریک له فیکردن بینن، به لام هه ندیکی دیکه ده لین که خودا له په یامه که یدا بانگی نه کردوین بو نه وه ی دراما وه ک بواریک به کاربهینن کاتیک به شیوه یه کی به کو مه ل کو ده بینه وه. نه گه ر کتیبی پیروز به شیوه یه کی نه رینی درامای په سه ند کرد، نه وا ده توانین به کاری بهینن بو په روه رده کردنی دل و ده روونی نه و که سانه ی که ناکوکن له گه ل به کارهینانی له کو بوونه وه که دا. به لام له نه بوونی هیچ فرمانیکی کتیبی پیروز بو نه و کاره، ناییت ویزدانیان پیشیل بکهین.

سییه م: نه ی چی له ته رخانکردنی مندال بکهین؟ نه مه بابه تیکی هه تا راده یه ک نالوزه! ده توانیت به لگه ی نه وه له سه ر ته رخانکردنی مندالان بهینیته وه که جوریک له نو یژکردنه، چونکه به زوری نزا کردن بو منداله که ده گریته وه. به لام من تیبینی نه وه م کردووه که ته رخانکردنی مندالان، وه کو بواریکی جياوازی خزمه ته که ده رده که ویت. منداله که ده بریته سه ر سه کو و سه تیج، زور جار دایک و باوک و کو مه له که نه زره کانیان ده لین. ریوره سمیکی تاییه ته. له راستیدا، وه ک باوه پداریکی باپتیسیت، ته رخانکردنی مندال به لامه وه وه کو له ناو هه لکیشانی منداله به بی ناو هه. ریوره سمیکه ناماده کاری تاییه تی خو ی هه یه. به هه له لیم تی مه گه ن: من مندالم خو ش ده ویت، وه مه به سستی پشت ناساندنی ته رخانکردنی مندالانم لا په سه نده! به لام نه گه ر مه به سه ته که نو یژ و نزا کردن بیت بو منداله نو ییه کانی کو مه له که، من پیشنیار ده که م که کلنساکان ته نها نه وه بکه ن. نزا بو منداله که بکه ن، به لام ریوره سمیکی تاییه ت نه نجام مه ده که په نگه ویزدانی نه و باوه پدارانه پیشیل بکات که هیچ بنه مایه کی دروست بو کاریکی له و شیوه یه له کتیبی پیروزدا نابینن.

دیسانہ وہ، من چاوپرپی ئه وه ناکه م که دا کوکیکارانی ته رخانکردنی مندالان پازی بکه م به وهی که دیدی خویمان له سه ر ئه وه بابته بگۆرن. من ته نیا ده مه ویت هانی یه کتر بدهین که نا کوکییه کامنان له سه ر ئه م جو ره بابته تانه به پپی ئه م پرسیاره سه ره کییه له چوار چپوه یه کدا دابنیین: که چۆن خودا له په یامه که ییدا بانگمان ده کات بو ئه وهی به کو مه ل بیپه رستین؟

ته نانه ت کاتیک پشت به کتییی پیروژ ده به ستین، کو مه له جیا وازه کان ده گه نه ئه نجامی جیا واز. سه رنج بدهن چهن د جار له پرگه کانی سه ره وه دا وشه ی وه ک «به لامه وه» و «پیده چیت» م به کاره پناوه وه ک ئاماژه یه ک بو دیار یکردنی ئه وهی که شتیک بواریان شیویه. ئه مه یه کیکه له وه هه زار هو کاره ی که کلپسایه ک پیویستی به پیرانی خودا په رست هه یه بو ئه وهی رابه رایه تیه کی ژیرانه ی بکات. ره نگه کو مه له جو را و جو ره کان هه میشه له سه ر چۆنیه تیی جیبه جی کردنی کتییی پیروژ ریک نه که ون، به لام ده بیت ریک بکهوین که وه ک رینیشانده ریکی ده سه لاتدار و ته واو مامه له ی له گه لدا بکهین. ده بیت بو هه موو بواریکی په رستن به دوای ده سه ته به ریکی پرونی کتییی پیروژدا بگه رپین، وه دانایی کتییی پیروژ بو ئه و شیوانه ی که ئه و بو ارانه ده یگر نه خو، ته نانه ت ئه گه ر ئه وه وا بکات که کلپساکه مان له ده ره وهی ره وتی گشتی ده ربکه ویت. ئیمه له کاتی پلاندانان بو کو بو ونه وهی به کو مه ل، ئاماژه کامنان له که لئووره وه وه رنا گرین، یان له کتییی رینمایی بازارگانی، یان له کلپسا به ناو «سه رکه وتوو ه کان»، به لکو ته نها له وشه ی خودا وه وه ریانده گرین. ئه وه واتای په ی په و کردنی بنه مای ریکخواه ییه.

ناتوانیت ئه وه هانده رانه ی به یسه بۆل بدوزیته وه که داوا له یاریزانه دلخوازه که یان ده که ن واژۆ له سه ر کتییی رینمایی ناو بژیوان بکات. ئه مه ش له به ر ئه وه یه که رپساکان ئامانج نین؛ یارییه که ئامانجه. رپساکان ته نها جوانی و یه کپارچه یی یارییه که ده پارین. به هه مان شیوه بنه مای ریکخواه یی بو خو ی ئامانجی کو تایی نییه. ئاماژه یه بو ئه و خودایه ی که ئاشکرای کردوو ه که چۆن ده بی بیپه رستین. ئاماژه مان پی ده کات بو ئه و که سانه ی که خودا پر زگاری کردوون، ئه وه مان بیر ده خاته وه که خودا شکۆمه ند ده بیت کاتیک ئیمه ئاره زوو و نازادییه کامنان بو په رستنی ئه و وه ک کاملی و ته واوییه کی یه کگرتوو داده نین.

به شی پینجه م: چۆن ده بیټ کۆبوونه وه که ریڅ بخه ین؟

گه دهت قوړه ی دیت. ده چیته ناو گه راجه که و شوین هیماکانی تایهت به (داواکردنی خوراک له نیو ئوتومبیل)^a ده که ویت. ده مت ئاو ده کات کاتیک سه یری وینه ی هه مبرگره و په تاته ی سوورکراوه ده که یت. جامه که ت دینته خواره وه. ده نگی که له بلندگویه که وه دیت: «به خیر بیټ بو [ریستورانتی دلخوالت]. ده توانم داواکاریه که ت بزنام؟» ت داوا کومه له ی ژماره حهوت ده که یت. دوا ی ئه وه، ئوتومبیله که ی به رده مت ده پرواته پیشه وه. چنه د سانتمیک به ره و پیشه وه ده پرویت و ۵۲ چرکه چاوه پری ده که یت. کارمه ندیک له په نجره که وه ده رده که ویت و پیت ده لیت، «کوی گشتی ۶.۹۹ ډولاره». کارت ی بانکیه که تی ده ده یتن. پسه له یه کت پنه ده دات، که واژوی له سه ر ده که یت و ده یگه ریښته وه بو ی. ۱۴ چرکه ی دیکه چاوه پری ده که یت. له کوتاییدا کیسه یه کی کاغه زی گهرمت ده داته ده ست. جامه که ت داده خه یت و نانی نیوه پروت ده که یته وه و پارچه یه ک ده خو یت و ده گه ریښته وه سه ر شه قامه سه ره کیبه که.

ئه وه ی باسم کرد ئه زموونیک ی باو و ئاسای میو نان که سه. وه له گه ل ئه وه شدا ئه مه ش ئه و شته یه که ره نکه پی بلین «ریوره سم»: شیوازیکی پیشینیکراوی هه نگاوه کانه، جوړیک له ریوره سمی روژانه یه. هه ر ئه زموونیک ی روژانه مان، ده ستپیک و ناوه راست و کو تایی هه یه. کاتیک به وردی سه یر ده که ین، ته نانه ت وینه یه کی که مره نگی ئاینی قوول ده بینن. له برسیتی و ئاره زووه ده ست پیده کات. زیاره تکاره که نزیک ده بیته وه، له هه مان هیلدا له گه ل ئوتومبیله کانی دیکه دا. لیسته که هه ول ده دات کریار خو ش حال بکات. کاشیره که سه ره تا قسه ده کات، شو فیره که بانگه یشته ده کات بو ئه وه ی داوا بکات. به لام قوربانیدانیک پیویسته؛ لیره نانخواردنی نیوه پرو به خوړایی نیه. گه شتیار (خودابه رسته که؟) ده بیټ پاره بدات. ده گه ینه کو تایی دراما که کاتیک خواردنه که له چی شتخانه که وه ده خرپته ناو ئوتومبیله که. چیرۆکه که له خو شی ژهمیکی گهرمدا یه کلایی ده بیته وه. کارمه نده که نزا ده کات - «به هیوا ی روژیکی خو ش» - وه شو فیره که به ئارامی ده پروات.

پیش ئه وه ی تومه تبارم بکه یت به دریزداریه کی زور بو رووداویکی ئاوا ئاسای، سه رنج بده که هه موو شته که ریڅخستنیک ی پیویست و رژی هه یه. ده بیټ پیش

ئەوھى پارە بەھىت خواردنىك ھەلبۇزىرئىت، ۋە پىش ئەوھى بخوئىت، پارە بەھىت. نىشانە ۋە ھىماگەلئىكى لىيە كە پىت دەلئىت ئاراستەھى دروستت كامەيە بو ئەوھى بە پرۆسە كەدا تىپەھرىت. ھەر ھەنگاۋىك گرنگە. بەلام نەخشە كە - ئەو شىۋازەھى كە ھەنگاۋەكان بەيەكەۋە دەگونجىئىت - ئەزمونەكە دروست دەكەن.

ھەرۋەھا ئەوھە لەبەرچاۋ بگرن كە «پۆرەسم» ى پۇژانەمان ھەم پەنگدانەھى بەھاكانى سەردەھى ئىمەيە ۋە ھەم بەھىزىيان دەكات. ئەم پۆرەسمانە فېرمان دەكەن كە رىز لە خىرايى ۋە كارايى، ئاسانكارى بگرىن. داواكردنى خواردنى بەپەلە، پامان دەھىئىت بو مامەلەكردن لەگەل خۇراک ۋەك بەرھەمىك كە لەكاتى كرىندا بە شىۋەھىكى جادوۋىيى دروست دەھىت. كرىنى خۇراک لەئىو ئۆتۆمبىلەۋە ئەو پاستىيە نىشان دەدات ۋە ھەم بەردەھامى بەۋە دەدات كە ئىمە كەلتوورئىكى «بەپەلەين».

نىگەرەن مەبە. مەبەستم لىرەدا ئەوھە نىيە كە بەھى خواردنى خىرا كەم بەكەمەۋە. بەلكو دەمەۋىت تىبىنىي ئەوھە بەكەين كە ئەو رىزبەندىيەھى كە كارەكانمانى پى دەكەين گرنگە. دلمان رادەھىئىت.

پۆرەسم چىيە؟

ۋەك لە بابەتى پىشۋودا بىنىمان، خودا برىار دەدات كە دەھىت چى بەكەين كاتىك ۋەك كلىسايەك كو دەبىنەۋە. وشەكەھى دەسەلات ۋە رىئىمايى تەۋاومان پى دەدات، كە چ كەردەھىكى پەرىستىن قىبوولكراۋە.

ئىستا روو لە پەچاۋكردنى ئەو پلانە دەكەين كە بوارەكانى پەرىستىن بەكۆمەلى تىدا رىك دەخەين. كىئى پىرۆز بانگمان دەكات كە ھەموو شىك لە كۆبوونەۋەكەدا «بە دروستى ۋە رىكۋىپكى» ئەنجام بەھىن (يەكەم كۆرنسۆس ۱۴: ۴۰). ئەم بەشە باس لە دارشتى ئەو رىكخستە دەكات بە شىۋەھىكى ژىرانە.

زۆرىك لە لاهوتناسان رىكخستىن پەرىستىيان بە «پۆرەسم» ناو بردوۋە. زاراۋەھى يۇنانى (لىتورگىيا) ئاماژەيە بو ئەو كارانەھى كە بو چاكەھى خەلك ئەنجام دەدرىن. كاتىك لە چوارچىۋەھى كۆبوونەۋەھى كلىسادا بەكاردەھىئىت، «لىتورگىيا» ئاماژەيە بو «كار» يان خزمەتى ستايشكردن ۋە بنىدانان كە خودا گەلەكەھى بو كو دەكاتەۋە - يان باشتى بلين، كە خودا خوئى لەناۋ گەلەكەيدا ۋە لە رىگەھى گەلەكەيەۋە ئەنجامى دەدات.

با ناشکرای بکه‌م که من سه‌بارت به وشه‌ی «پۆره‌سم» دوودلّم. بوو ته باو و دلنیا نیم که ئەو نووسه‌رانه‌ی به‌کاریده‌هینن هه‌میشه هه‌مان مه‌به‌ستیان هه‌یه یان نا. من به‌زۆری پیم باشه‌ باس له «پۆره‌ستی خزمه‌ت» بکه‌م. به‌لام له‌پیناو ده‌وله‌مه‌ندترکردنی گه‌توگۆکه، له‌م بابته‌دا «پۆره‌سم» به‌کارده‌هینم. بو‌من، پۆره‌سم ئاماژه‌یه‌ بو‌ پۆره‌ستی خزمه‌تی په‌رستن، به‌ تابه‌تی چۆن سروشتی خودی خزمه‌ته‌که ناشکرا ده‌کات و به‌هیزی ده‌کات.

ره‌نگه‌ هه‌ندیک که‌س بیروکه‌ی پۆره‌سم به‌ شیوه‌گه‌ری به‌رزنی کلێسا به‌ستنه‌وه. به‌لام له‌پراستیدا هه‌موو کلێسایه‌ک پۆره‌سمیکی هه‌یه. گرنگ نییه‌ چه‌نده‌ ساده‌ بیت یان ئالۆز، چه‌نده‌ کورت بیت یان درێژ، پۆره‌ستی خزمه‌تی هه‌ر کلێسایه‌ک کۆمه‌لیک به‌های لاهوتی ده‌رده‌برێت. له‌ به‌رامبه‌ردا، پۆره‌سم ورده‌ ورده‌ هه‌مان ئەو به‌هایانه‌ له‌ ئەندامانی کلێسادا ده‌چینێت.

پۆره‌سم وه‌ک به‌قوتابیکردنی به‌کۆمه‌ل

پۆسته‌ هه‌موو خزمه‌ته‌کانی په‌رستی کلێسا - وه‌ک چالاکیه‌کی فیکردنی به‌کۆمه‌ل بینین. (مایک کۆسپه‌ر) ده‌لێت: «کۆبوونه‌وه‌که‌ ته‌نیا پۆره‌ستی پۆهی نییه‌؛ به‌لکو کۆمه‌لیکه‌ له‌وان. پۆره‌که‌ بو‌ وه‌رگرتنی ئەزموونه‌کانی نوێکردن و په‌رستن، که‌ زۆر جار ئیمه‌ به‌ پارچه‌ پارچه‌ و تاکه‌که‌سی ده‌یکه‌ین، وه‌ له‌ ژبانی کۆمه‌لی باوه‌رداراندا کۆیان ده‌که‌ینه‌وه»^a.

به‌و پۆیه‌ی کۆبوونه‌وه‌که‌ ئامرازیکه‌ی به‌هیزی پۆره‌ستی به‌کۆمه‌له، پۆسته‌ به‌ وریایه‌وه‌ مامه‌له‌ له‌گه‌ل پۆره‌سم بکه‌ین. لێره‌دا برایان چاپل به‌م جو‌ره‌ باسی ده‌کات:

که‌سیک مه‌به‌ستی بیت یان نا، هه‌میشه‌ شیوازی دیاریکراوی په‌رستنمان شتیکی ده‌گه‌یه‌نن. ته‌نانه‌ت ته‌گه‌ر له‌گه‌ل ئەو شتانه‌دا برۆین که‌ یان له‌ رووی میژوویه‌وه‌ قبۆلکراوه‌ یان له‌ ئیستادا په‌سه‌ندکراوه، به‌ سروشتی تیگه‌یشتنیک له‌ مزگینیی مه‌سیح دێته‌ ئاراوه. ئەگه‌ر سه‌رکرده‌یه‌ک کات بو‌ دانپێدانانی گوناوه‌ ته‌رخان بکات (چ به‌ نزاکردن، یان به‌ گۆرانی، یان به‌ خوێندنه‌وه‌ی کتییی پیروژ)، ئەوا شتیکی ده‌راره‌ی مزگینی

a Mike Cosper, Rhythms of Grace: How the Church's Worship Tells the Story of the Gospel (Wheaton, IL: Crossway, 2013), 149.

ده‌گه‌یه‌نریت. ئە‌گەر له‌ ره‌وتی خزمه‌ته‌که‌دا دانپێدانان نه‌بیت، ئە‌وه
شتیکی دیکه‌ ده‌گه‌یه‌نریت - هه‌ر چه‌نده‌ ئە‌وه‌ په‌یامه‌ی که‌ گه‌یاندراره‌وه
ره‌نگه‌ به‌ مه‌به‌ست نه‌بووبیت.^a

ئە‌لقه‌یه‌کی ئە‌لماس به‌یه‌نه‌ به‌رچاوت. رێکخستنی خزمه‌تێکی په‌رستن وه‌کو ئە‌وه
چله‌ بچووکانه‌ کار ده‌کات که‌ گه‌وه‌ره‌ دره‌وشاوه‌که‌ی مزگینه‌ی به‌رز ده‌که‌نه‌وه.
پێویسته‌ رپۆره‌سمی په‌رستنمان پشتگیری په‌یامی نېعمه‌تی خودا له‌ مه‌سیحدا بکات
که‌ ئیمه‌ راپه‌ده‌گه‌یه‌نین. به‌ شیوه‌یه‌کی نمونه‌یی، وه‌ک لقه‌ باشه‌کان، رپۆره‌سم که‌م
ده‌رده‌که‌وێت - رینگا به‌ مزگینه‌ی ده‌دات گه‌شاوه‌ بیت و بی‌ به‌ربه‌ست بدره‌وشیته‌وه.
وه‌ به‌ پێچه‌وانه‌وه، رپۆره‌سمی خراب وه‌ک کۆمه‌لێک چل وایه‌ که‌ سیه‌ری
ئە‌لماسه‌که‌ ده‌شارنه‌وه. ره‌نگه‌ گه‌وه‌ره‌که‌ هێشتا بوونی هه‌بیت، به‌لام دیار نییه‌.
ئە‌گەر کلێسایه‌ک ورپا نه‌بیت، ریزبه‌ندی خزمه‌ته‌که‌ی ده‌کریت بشیۆنریت نه‌ک
تیشک بخاته‌ سه‌ر مژده‌ی خوێش.

دوو نمونه

بۆ ئە‌وه‌ی بزانیته‌مه‌ به‌ راستی چۆن کار ده‌کات، دوو کۆبوونه‌وه‌ی جیاوازی کلێسا
به‌یه‌نه‌ به‌رچاوت. هه‌ر دوو کۆبوونه‌وه‌که‌ قه‌باره‌یان یه‌کسانه‌. ئە‌وان هه‌مان نامیری
مۆسیقا به‌کارده‌هێنن: پیانۆ، گیتار و ته‌پل. له‌وه‌ش گرنگتر، ئە‌وان هه‌مان بیروباوه‌ره‌
بنه‌رته‌یه‌ ئاینیه‌کان دووپات ده‌که‌نه‌وه. به‌لام رپۆره‌سمه‌کانیان له‌ رووی ده‌ره‌نجامه‌وه
جیاوازن.

یه‌که‌میان شتیکی ئاسایی بوو له‌و کلێسایه‌ی که‌ له‌ سه‌ره‌تای بیسته‌کانی ته‌مه‌ندا
خزمه‌تم ده‌کرد. رپۆره‌سمی باوی مزگینه‌یه‌. به‌ گۆرائیه‌کی وزه‌به‌خش ده‌ست
پێده‌کات. دواتر شوانیک پێشوازی له‌ به‌شداربووانی کلێساکه‌ ده‌کات و هه‌مووان
بانگه‌پشت ده‌کات بۆ ئە‌وه‌ی سلۆ له‌و که‌سانه‌ بکه‌ن که‌ له‌ نزیکانه‌وه‌ دانیشتوون.
پاشان نزایه‌کی کورت پێشکه‌ش ده‌کات و داوا له‌ خودا ده‌کات کۆبوونه‌وه‌که‌ به‌ره‌که‌تدار
بکات. دوا‌ی ئە‌وه‌، گرووپه‌که‌ سێ گۆرائی ستایشکردن پێشکه‌ش ده‌که‌ن، زۆر جار
به‌ زنجیره‌یه‌ک که‌ له‌ گۆرائیه‌کی گه‌شینه‌وه‌ سه‌باره‌ت به‌ خودا ده‌گوازرێته‌وه‌ بۆ

a Bryan Chapell, *Christ-Centered Worship: Letting the Gospel Shape Our Practice* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2009), 18-19.

گورانییہ کی مامناوہند کہ پھنگدانہوہیہ لہسہر ئہوہی خودا کردوویہتی، وہ بہ گورانییہ کی خاو بو پھرسنتی خودا کوتایی دیت۔ رابہری ستایشہ کہ بہ نزاکردن کوتایی پی دہہیئت، دہنگدانہوہی وشہکانی گورانییہ کہیہ۔ فیدیو کلییک تہوہری وتارہ کہ دہناسیئت۔ پاشان شوانہ کہ ہنگاو دہنیئہ سہرہوہ و دہقیکی کتییی پیروز دہخوینیئہوہ و پھیامہ کہی دہگہیئت و نزا دہکات۔ کومہ لہ کہ بانگہیشت دہکات بو ئہوہی گورانی کوتایی بلنیئہوہ، دواي ئہوہ نزا دہکات۔ تیپی مؤسیقا کہ دہست دہکات بہ کوپسی گورانی کوتایی کاتیک خہ لکہ کہ ہلدہست و کورسییہ کانیان بہ جیدہہیلن۔

دوہم کوپوونہوہ خزمہ تییکہ لہ (کلئیسای پریسیبتیریہنی بارا فوندا) لہ شاری ساوپاولوی بہ رازیل۔ پیرییک خزمہ تہ کہ بہ خویندہوہی بانگہوازییک بو پھرسنت لہ (یہ کہم پھتروس ۲: ۹-۱۰) دہست پی دہکات۔ پاشان نوپڑی پیشہ کی دہکات۔ باوہرداران بہ زمانی پورتوگالی گورانیی (یہ کہ بناغہی کلئیسای)^a دہلینہوہ۔ دواتر (لیقییہ کان ۲۶: ۱-۱۳) لہ کتییی پیروز دہخویندیریئہوہ۔ ئینجا گورانییہ کہ بہ ناوی «گہلہ کہت»^b دہلینہوہ، دواي ئہوہ ئہندامیک نوپڑی ستایش دہکات۔ گورانییہ کی دیکہ بہ ناوی «بہدریژیی خاکہ کان»^c بہ دوایدا دیت۔ ئینجا شوانہ کہ لہبارہی (کردار ۲: ۴۲-۴۷) وتار دہدات۔ لہم یہ کشمہ تاییہ تہدا، کومہ لہی باوہرداران پھیمانی ئہندامیتی خویمان بہ دہنگی بہرز دہخویننہوہ و سروودی «شہراب و نان»^d دہلینہوہ و ہک نامادہ کاری بو ئیوارہ خوانی پھروہردگار۔ شوائیک نزا دانیپدانان دہکات، پاشان کلئیسای ناہنگی خوانی پھروہردگار دہگپرت۔ لہ کوتاییدا شوانہ کہ نوپڑیکی ئیوانگیری دہکات پیش ئہوہی خزمہ تہ کہ بہ نزاکردن کوتایی پبھیئت۔

ئہم ریورہسمہ جیاوازانہ چی دہگہیہنن؟ چ بہہایہ ک ٹاشکرا دہ کہن؟

با لہ دوہمہوہ دہست پی بکہین۔ لہ کلئیسای بارا فوندا، ریزبہندیی خزمہ تہ کہ خویندہوہ و نزا و گورانییہکانی کتییی پیروزی تیدایہ، ئہمہش ریگہ بہم ہوارہ جیاوازانہ دہدات یہ کتر شی بکہنہوہ و روشنایی بخنہ سہر یہ کتر۔ سہرنج بدن کہ چون دہفہکانی (یہ کہم پھتروس ۲ و لیقییہ کان ۲۶) سہرنج دہخنہ سہر گہلی خودا۔

a The Church's One Foundation

b Your People

c Across the Lands

d Wine and Bread

ناونیشانی گۆرائییه کان هه مان شت نیشان دهههه. ئەم سروود و دهقانه بو دانانی دهقی وتاری (کردار ۲) ههلبژێردران که باس له کۆبوونهوهی کلێسای ئۆرشه لیم دهکات. له نوێژه جیاوازه کانوهه دهتوانین بزاین که به شه جیاوازهکانی خزمه ته که سه رنجیان له سه ر ستایشکردن، دانپێدانان، یان نازکردنه. به کورتی، ئەم رپۆره سمه به مه به ست پێنماییی کلێسا دهکات له رینگه ی په یوه ندیکردن له گه ل خودادا، سه رنجی له سه ر په یامه که ی بێت. خودا قسه دهکات بو ده ستپێکردنی کۆبوونهوه که، گه له که ی به نوێژکردن و گۆرائی وه لأمی دهه نه وه. خودا له خویندنه وه کان ی دیکه ی کتیبی پیرۆز و له وتاره کاند قسه دهکات و گه له که ی وه لأم به ئاههنگی ئیواره خوانی په ره رده گار و ئەنجامدانی نوێژ و نزای ئیوانگیری.

کۆبوونهوه که ی بارا فوندا به راورد بکه له گه ل یه که م ریزه بنیدی خزمه ته که که باسم کرد. ئەو رپۆره سمه گونا به بار و هه له نییه. به لأم من به شتیکی ژیرانه و ته ندروستی ناینم. لانی که م چوار خالی لاوازی هه یه.

یه که م: ئەم خزمه ته - که پێده چیت به بی مه به ست بێت - په رستن به سه ر گۆرائی و وتاردا دابه ش دهکات. له راستیدا ئەو که سانه ی که به شداری له خزمه تی له م جوړه ده که ن، زۆر جار گۆرائی گوته که وه ک په رستن وه سف ده که ن، وه ک ئەوه ی به شه کان ی دیکه ی خزمه ته که به شیک نه بن له چۆنیه تی شکۆدارکردنی خودا. پیکهاته که ئەم به هه له تیگه یشتنه به هیزتر دهکات. ئەو گۆرائی کاربیانه ی له سه ر سه کوکه رووده دهه، له ئیوان به شی گۆرائی و به شی وتاردا، وایان لی دهکات جیا بن و بچرین له یه ک.

دووهم: ئەم رپۆره سمه به گۆرائی گوته ن ده ست پێده کات، که تیبدا له گه ل خودا قسه ده که ی ن و دواتر ئەویش قسه مان له گه ل دهکات. ئەم ریزه بنیدی په روون نییه. خودا سه ره تا به په یامه که ی خویمان بو ئاشکرا دهکات. وه ک پێشتر بینیمان، خودا له ناو ئیمه دا و له رینگه ی ئیمه وه له په رستنی به کۆمه لدا کار دهکات. ئەو وه لآمدانه وه مان بو ی به هیز دهکات. که واته، هه ر چه نده ئەم خزمه ته ره نگه به جوړیک دارپێژرایت که ئاسایی و به رده ست ده ربکه ویت، به لأم داوایه کی زۆری له کۆمه له ی باوه رداران هه یه. چاوه رپی ئەوه دهکات که ئاماده بن گۆرائییه وزه به خشه کان ی ستایش بلینه وه به بی ئەوه ی گویمان له بیرخسته وه یه ک بێت که خودا کتیه و چی بو ئیمه کردوو له مه سیحدا.

سیئەم: پۈزبەندىي خزمەتەكە دوو لە بنەما سەرەككەكانى پەرستنى بەكۆمەل بەجىدەھىلەت: نوپۇزكردن و خویندەنەوھى كىتیبى پىرۇز. ھىچ خویندەنەوھىكە دىكەى كىتیبى پىرۇز لە خزمەتەكەدا نىيە، جگە لەوھى كە شوانەكە لە وتارەكەى خۇيدا بىخوینتەنەوھى. وە نوپۇزەكان وەكو پەردەگۆرگى كار دەكەن نەك وەك بواریكى جەوھەرى پەرستن.

چوارەم: جگە لەو كۆمەلە گۆرانىيە، خزمەتەكە ھىچ گىرانبەوھى و مژاریكى فراوانتر پەرەپىنادات. ھەست بە ھىچ گۆرانكارىيەك ناكەيت بە لە كەسىتى خوداوە بۆ ستایشكردنى، يان لە بىستنى شەرىعتى خوداوە بۆ دانپىدانان، يان لە بىركردنەوھى لە مزگىنىيەوھى بۆ سوپاسگوزارى. باشتىن ژەمەكان بە چەندىن رىز دىن كە لەسەر يەكتر بنیات دەنرین. بەلام ئەم ژەمە ھىندە ناسايە، كە وەك ئەوھى وایە ھەمبەرگەر و پەتاتەى سووركراوھى لە ئۆتۆمبىلەكەتەوھى داوا بكەى.

سەرى پىكھاتەى دوایىن كۆبوونەوھى كلىساكەتان بكەن. ئەو «چىرۆكە» چىيە كە لە رىگەى رىكخستنى بواری جۆراوچۆرەكانەوھى دەگىردىتەوھى؟ ئایا چىرۆكەكە شایەنى ئەوھى لە كۆبوونەوھى باس بكرىت، ھەفتە لە دواى ھەفتە؟

ئەگەر رپۆرەسمەكە جەخت لەسەر قسەكردنى خودا بكاتەوھى لەسەر پەيامەكەى و گوپگرتن لە گەلەكەى، ئەوھى ھەلۆپىستىكى جەماوهرى پەرورەدە دەكات بۆ ملكەچبوون بۆ كىتیبى پىرۇز. ئەگەر خزمەتەكە نزاى بنچىنەى ستایشكردن، دانپىدانان، داواكارى و سوپاسگوزارى لەخۇبگىت، ئەوا ھەم كۆمەلەكە فىرى نوپۇزكردن دەكات و ھەم ناسنامەى كلىسا وەك گەلنىكى نوپۇزكەر بەھىز دەكات. ئەگەر رپۆرەسمى پەرستن بە بەردەوامى جەخت لەسەر قوولایى گوناھەكەمان بكاتەوھى پىش ئەوھى بەھوى يەكبوون لەگەل مەسىح بە خۇشەوئىستى خودا دلخۇش بىن، ئەوا كۆمەلەكە لەسەر بەھادانان بۆ قوربانى عىسا رادەھىنەت. ئەگەر رپۆرەسمەكە وتاردان بكاتە شتىكى سەرەكى، ئەوا كلىسا فىرى ئەوھى دەكات كە وتاردان بە شتىكى گرنى بۆ ژيان و تەندروستى خوى بزائىت.

ھۆشدارى

لەم كاتەدا پىويستە ئاگاداركردنەوھىكە زىاد بكەم. ھەندىك لە لاهوتناسان و رابەرەكان باس لە رپۆرەسم دەكەن وەك ئەوھى ئامرايىكى سەرەكى بىت بۆ تەندروست

پراگرتنى كلىساكان. ئەوان چاكسازىي رپورەسم دەكەنە وەلامىك بۆ ھەر كىشەيەك كە لە مزگىنىدانا دروست دەيىت. بەلگەكەيان بەم شىۋەيە: بەو پىيەي رىزبەندىي پەرستەنەكامان ئارەزوۋەكامان لە قالب دەدات، ئەوا ئامادەكردنى رپورەسم بە دروستى كىلىي پىكھاتەن و گەشەكردنى باوەردارە. ئايا باوەرداران مادىگەران؟ نەخشەي رپورەسم دليان رادەھيىت بۆ ئەوئەي زياتر لەم جىھانە ئارەزوۋى شانشىنى خودا بگەن. ئايا باوەرداران تاكگەران؟ رپورەسم ناسنامەيان وەك بەشىك لە كۆمەلگەي باوەر لە قالب دەدات. ئايا باوەرداران خەمى دادپەرۋەرييان نىيە؟ رپورەسمىكى دروست خولىاي يەكسانى و راستگۆيى لەواندا دروست دەكات، ھتد.

مىنىش لەگەل ئەوئەدام كە رپورەسم ھىزىكى توانادارە بۆ دارشتنەوئەي دلمان. ھەر بۆيە ئەم بابەتەم تەرخان كەرد بۆ ھاندانى ئىوہ كە ھەتادەتوانن بىر لە رىكخستنى خزمەتەكانى كلىساكەتان بگەنەوہ. رپورەسم ئىسكەپەيكەرىك دابىن دەكات و گرنگە ئىسكەپەيكەرەكە ھەتادەكرىت بەھىز و تۆكمەيىت. بەلام پىويستت بە زياتر لە ئىسكەپەيكەرىكە بۆ ئەوئەي جەستەيەكى زىندوو و ھەناسەدەرت ھەيىت. ناوہرۆكى راستەقىنەي ھەر بواريكى خزمەتەكە لە رىزبەندىيەكەيان گرنگتە.

رىكوپىكى خزمەتە نايابەكەي بارا فۇندا كە پىشتەر باسمان كەردبوو، بەبىر خۆت بەھىنەوہ. چى دەبوو ئەگەر سروودەكان بگۆردىن بۆ گۆرانىيەك كە راستىيە سەرەكىيەكانى سەبارەت بە نىعمەتى خودا بۆ ئىمە لە مەسىحدا تىدائەيىت؟ چى دەبوو ئەگەر نوئىزەكان و وتارەكان ئىتەر پەيامىكى مزگىنىدانى تايەتيان نەيىت بەلكو لەبرى ئەوئە ناروون يان تەنانەت لەگەل مزگىنىدا ناكۆك بن؟ ھىشتا ئايە كىتپى پىرۆزت دەبوو، راستە. بەلام جگە لەوانە، خزمەتەكە بى راستى دەبوو. رەنگە وشەي خودا بخوئىتتەوہ، بەلام مزگىنى پەيامى خودا ھەرگىز روون نەدەكرىئەوہ. ئەوئەي ئىستا باس كەرد، لە زۆرىك لە كلىسا سەرەكىيەكانى پروتستانت و كاتولىكى رۆمانى ئەمپۇدا روودەدات. ژەمىك پىشكەش دەكەن كە رەنگە بە شىۋەيەكى ھونەرى رىكخرايىت، بەلام خواردنى زۆر بەي قاپەكان ناتوانىت ژيان و تەندروستى بەخشىت.

بۆ گۆرىنى بەراوردكارىيەكە، رپورەسم وەك بۆرىيەك وايە كە ئاوى مزگىنى پىيدا تىدەپەرىت. بۆرىيەكان گرنگن. ھەرچەندە ھەندىك جار بەزەحمەت ھەستيان پى دەكرىت، بەلام مادەي بۆرىيەكە تامى خۆي بۆ ئاۋەكە زىاد دەكات. بەلام ئاۋ تىنوئىت دەشكىيىت. ئاۋ ژيان دەبەخشىت. باشترە بۆرى شكاۋ ھەيىت كە ئاوى پاكى تىدا

بیته دره وه که له بۆری جوان که به بیرپیکی وشکه وه به ستراوه ته وه. ئە گەر زیاتر گرنگی به پیکهستی خزمهت بدین نهک ناوه پۆکی هەر بوارپکی خزمه ته که، په نگه له کۆتاییدا پراگه یاندنی مزگینی پشتگۆی بخهین.

پێویسته ههول بدین خزمه ته کامان پر بکهینه وه له ئاوی ژیا نه خشی په یامی خودا. په یامه که، که به دروستی پراگه یه ندراره - له پیکه ی کتییی پیروژ و وتاره وه، له پیکه ی گۆرانی و نوێژه وه، له پیکه ی له ئاوه لکیشان و ئیواره خاوه وه وینا کراوه - ئە وه یه که ژیان به کلێسا ده به خشی (رۆما ۱۰: ۱۷؛ کۆلوسی ۱: ۵-۱؛ یاقوب ۱: ۱۸). کتییی پیروژ پیداکری ده کات که خودا له پیکه ی بلاو کردنه وه ی پراگه یاندنیککی زاره کیه وه مردوه کان زیندوو ده کاته وه - به جوړیک که حزقییلی بانگ کرد بو ئە وه ی وتار بو دۆلی تیسکی وشک و مردوو بدات (حزقییل ۳۷). شیوازی ئە نجامدانی پێوره سمه که کاریگه ری له سه ر لیکدانه وه ی په یامه که ده بیت. به لام له کۆتاییدا ئە وه خودی په یامه که یه که خودا به کاری ده هینیت بو رزگارکردن و گوپینی گه له که ی.

پێژگه و نه خشه کانی کتییی پیروژ و میژووی کلێسا

به له بهر چا و گرتنی ئە وه بابه ته، با بگه پێنه وه بو سووده ئە رینییه کانی پێوره سم. چون ده بیت ئە گەر کلێسا که تان جوړیک له ریزبه ندیی خزمه تی هه بیت که پر بیت له بابه ته سه ره کیه کانی مزگینی و ناوه پۆکی مزگینی؟ کتییی پیروژ پێوره سمیککی سه رتاسه ری دیاری ناکات که هه موو کلێسا یه ک ده بیت په پره وی لی بکات. هەر کۆمه له یه ک خۆی بریار له سه ر بنیاد نه رترین پیکه ده دات.

به لام پێوره سمه باشه کان هه ندیک بابه ت و پێره وی هاو به شی کتییی پیروژیان هه یه. ته نانه ت ئە گەر کتییی پیروژ ریزبه ندیی هه نگاو به هه نگاوی خزمه تکردنمان پێ نه دات، فیرمان ده کات که چون خودا له گه ل گه لی په یمانی خۆیدا په یوه ندی ده کات. جگه له وه ش، پیده چیت چه ندین ده قی سه ره کی له کتییی پیروژدا شیوه یه کی پێوره سمیان هه بیت. ئیمه شتیکی ژیرانه ده که ین کاتیک که له په یامی خودادا به دوا ی نه خشه و شته گرنگه کانداه گه پێین له کاتیکدا پیکهاته ی کۆبوونه وه کامان دیاری ده که ین.

ئاده م له باخچه ی عه دن بهینه پێش چاوت. یه که م مروّف که بو په رستن دروست بووه. (جۆناتان گیسن) سێ لایه ن ره چاو ده کات که چون خودا له گه ل یه که م خودا په رستی مروّفدا په یوه ندی هه بووه. سه ره تا خودا قسه ی له گه ل ئاده م کرد،

پرنمایی کرد که چیژ له کام میوه وه بگریت و کام میوه قه ده غه یه (په یدابوون ۲: ۱۶-۱۷). (من ئه وه ش زیاد ده که م که خودا ئاده می بانگه پشت کرد بو دروستکردنی په یوه ندی له گه ل ژنه که دا؛ وه ک گه لی خودا پیکه وه له په رستگای باخه که یدا، ژیانان ژیانیکی په رستنی به کو مه ل ده بییت [۲: ۱۸ و دواتر].) دووهم: وه لامیکی ناروون له لایه ن ئادم و هه واه وه هه یه: متمانه کردن به خودا و شوینکه وتنی په یامه که ی. سیهم: «ژه میکی هاوبه شی» هه یه: نه گه ر ژن و پیاوه که گوپرایه ل بن، نه وا له په یوه ندییه کی بی شه رمدا له گه ل خودا و یه کتردا به شداری له دره ختی ژیان ده که ن. خالیکی ورده، به لام پیموایه گیسنن راست ده کات: ئیمه له عده ندا رپوره سمیکی سه ره تایی ده بینن. (۱) خودا به وشه که ی بانگی گه له که ی ده کات بو ئه وه ی بیپه رستن؛ (۲) نه وان (ده بییت) به گوپرایه لی وه لام بده نه وه؛ (۳) خودا په یوه ندی له گه لیان هه یه.^a

بینگومان گونا هه م وپه جوانه ویران ده کات. به دریژیایی په یمانی کون، گه لی خودا ته نها ده توانن له ریگه ی نه و ناماده کاریه وه له خودا نزیک بنه وه که بو مامه له کردن له گه ل تاوانباری و ناپاکیه کانیا ن هاتووه.

هیشتا شکل و شیوه یه کی به رچاو هه یه که خودا له ریگه یه وه مامه له له گه ل شوینکه وتوانی ده کات. ئیمه ئه مه به تابه تی له دوو روودای سه ره کیدا ده بینن: کاتیک خودا په یمانه که له سینا په سه ند ده کات (ده رچوون ۱۹-۲۴) و کاتیک خودا له په رستگادا له گه ل گه له که یدا کو ده بیته وه (دووه م پوخته ی میژوو ۵-۷). ئه م دوو بو نه یه هاوشیوه نین، به لام شیوه یه کی رپوره سمی سه ختیان هه یه: (۱) خودا گه له که ی له نزیک خو ی کو ده کاته وه؛ (۲) خودا له ریگه ی قوربانیدان گه له که ی پاک ده کاته وه؛ (۳) خودا ریگه به شوینکه وتوانی ده دات له ریگه ی ئیوه ندگیریه وه لئی نزیک بنه وه. (۴) خودا قسه ده کات؛ (۵) خه لکه که به خشین پیشکش خودا ده که ن و ستایشی ده که ن و خو یان بو خزمه تکردنی خودا ته رخان ده که ن؛ (۶) خه لکه که چیژ له خوانی به کو مه ل وه رده گرن.^b سه رنج بدن که به هه ندیک وردکردنه وه، ریژگه و نه خشه ی بانگه وازی عده نی بو په رستن و وه لامدانه وه و هاوبه شیکردن به رده وامه. گیسن له کتییی ئاشکرا کردندا پیکهاته یه کی رپوره سمی هاوشیوه ی به دی کردووه.^c

a Jonathan Gibson, "Worship: On Earth as It Is in Heaven," in Reformation Worship, 3-4.

b Gibson, "Worship: On Earth as It Is in Heaven," 6-8.

c Gibson, "Worship: On Earth as It Is in Heaven," 18.

چی له م ده قانه فیږ ده بین؟ ده بین کاتیک خودا له گه ل گه لی په یمانی خوئی کو ده بیته وه، نه و که سه یه که ده سټیښخه ری ده کات. هه روه ها تیینی نه وه بکه که قوربانیدان و پاکردنه وه و نیو ندگیری کاهینی به شیوه یه کی بهرچاو دیاره. بویه پیویسته په رستنی نه مړومان جه خت له سهر مه سیح بکاته وه وه ک سهروک کاهینی گه وره مان که به خوینی خوئی پاکی کردوینه ته وه. هه روه ها تیینی ده که یین که وه لاهه که مان فره لایه نه یه: گه لی خودا له ریگه ی نویژ و گورانی و به خشینه وه خوئیان پیشکه شی ده کهن. له کو تایدی ده بینن که په رستن به هاوبه شی نیوان خودا و گه له که ی ده گاته لوتکه.

بنگومان زوریک له باوه پرداران به دریزی سألان سهرنجی نه م بابه تانه یان له کتییی پیروزدا داوه و په ریه یان به ریوره سمگه لیک داوه که پشت به م ریژگه و نه خشانه ده به ستیت. بو نه وانیه که ده ستیان به لاهوتی ریفورمخوازه وه گرتووه، هیوز نولیفانت نولد ده لیت که باشتره سوود له «ریوره سمی نه ریتی» وه ربگرین - واته گوئی له دانایی نیو ریوره سمه کانی باوبا پیرانمان بگرین که وه ک تیمه هه ولیان ده دا دل سوژ بن بو کتییی پیروز.^a

بو نه و مه به سته ش بریان چاپل له شکل و شیوه ی چه ندین ریوره سم له میژووی کلیساکان ده کو لیته وه و نه و بزوتنه وه سهره کیانه کورت ده کاته وه که هاوبه شن:

۱. ناسینه وه خه سلته تی خودا (په رستش)
۲. دانپیدانان به که سایه تیمان (دانپیدانان)
۳. دووپاتکردنه وه ی نیعمه ت له مه سیحدا (دلنایی)
۴. ده برینی په رستش (سوپاسگوزاری)
۵. ئاره زووی یارمه تیدان، له ریگه ی بو خودا ژیانکردن (داواکاری و نیوانگیری)
۶. به ده ستهینانی زانیاری بو رازیکردنی خودا (رینمایی له په یامی خوداوه)
۷. ژیانکردن بو خودا به نیعمه ته که ی (هیژ پیدان و نیعمه ت)^b

a Old, Worship: Reformed according to Scripture, 165ff.

b Chapell, Christ-Centered Worship, 100.

نمونه‌یه کی دیکه‌ی ریوره سم

ئەو پێکھاتە فراوانە‌ی کە چاپڵ باسی دەکات، هاوشیۆە‌ی ئەو ریزبەندییە ئاساییە‌ی خزمەت‌یە کە ئیمە لە کلێساکە‌ی خویمان، کلێسای باپتیستی کاپیتۆل هیل، بە‌کاریدە‌هێنین. رەوتی ئەم ریوره‌سمە دە سألە خزمەت بە‌رۆحم دەکات. کەواتە، وە‌ک نمونە‌یە‌کی کۆتایی کە چۆن ریوره‌سم ژبانی کلێسای کۆبوووە‌ی پێکدێنیت و رێک دە‌خات، با برواینە‌ کۆبوونە‌وە‌یە‌کی ئاسایی رۆژانی یە‌کشە‌مە‌ی کلێساکە‌ی خویمان.

رێگە‌م بە‌دن سەرە‌تا چە‌ند شتێک روون بکە‌مە‌وه‌. هیوادارم ئە‌وه‌ی کە لە‌م ریزبەندییە‌ی خزمەت‌ە‌دا سە‌رنج‌راکێشە‌ ئە‌وه‌یە‌ کە سە‌رنج‌راکێش نییە. ئە‌مە‌ شتێکی ئاسایی پ‌رۆتستانتە‌: هیچ زە‌نگ و فیکە‌یە‌ک نییە، هیچ پارازاندنە‌وە‌یە‌کی ناوازه‌ نییە. بە‌ سوود وەرگرتن لە‌ ریوره‌سمی ریفۆرمی کلاسیکی، خزمەت‌ە‌کە‌ ریزبەندییە‌کی هە‌یە‌ کە چە‌ندین سە‌دە‌ لە‌مە‌وبەر لە‌ کلێساکانی باپتیستیدا بە‌ربلای بوو. خزمەت‌یە‌کی نە‌رم و شیای گۆرانە‌؛ ئیمە ناوبە‌ناو هە‌ندێک و‌ردە‌کاری دە‌گۆرین. پێم وایە‌ کە پلانە‌ سەرە‌کییە‌کانیش ئە‌وه‌ندە‌ سادە‌ و ئینجیلی بن کە بتوانن بگوازین‌ئە‌وه‌ بۆ کە‌لتوو‌ره‌ جیاوازه‌کان. مە‌بە‌ستم ئە‌وه‌ نییە کە تۆ بە‌ ته‌واوی لاسایی ئە‌م ریوره‌سمە‌ بکە‌یتە‌وه‌، بە‌لکو هیوادارم پالنه‌ریک بێت بۆ ئە‌وه‌ی بیر بکە‌یتە‌وه‌.

تۆزێکی دیکە‌ دە‌بینیت کە وتار پێگە‌ی سەرە‌کی و بنه‌رە‌تی هە‌یە. ئیمە هە‌ول دە‌دە‌ین ته‌وه‌ری سەرە‌کی وتارە‌کە‌ وەرگری و بە‌ درێژایی خزمەت‌ە‌کە‌ بە‌کاربیهێنین، بۆ ئە‌وه‌ی گۆرانیه‌کان و خویندنه‌وه‌ی کتییی پ‌رۆز و نزاکان پێشبینی وتارە‌کە‌ بکە‌ن و دلمان بۆی ئامادە‌ بکە‌ن.

مۆسیقای ئامادە‌ کاری

پێش ئە‌وه‌ی بە‌ فەرمانی خزمەت‌ە‌کە‌ دە‌ستپێکات، مۆسیقاژە‌نه‌کان چە‌ند سروودێک دە‌ڵێنە‌وه‌ و بانگهێشتی کۆمە‌لە‌کە‌ دە‌کە‌ن بۆ ئە‌وه‌ی بە‌شداری بکە‌ن لە‌ کاتی‌کدا لە‌ سەر کورسییە‌کانیان دادە‌نیشن.

پێشە‌کی و ئاگادارییە‌کان

رابەری خزمەت‌ە‌کە‌ (پیریکی کلێسایان ئە‌ندامێکی دە‌ستە‌ی بە‌رپۆه‌بە‌ری) سلۆ لە‌ کۆمە‌لە‌کە‌ دە‌کات، بە‌خێرهاتنی ئامادە‌بووان دە‌کات و چە‌ند راگە‌یاندنێکی کورت دە‌خاتە‌ روو.

لهبری ئهوهی بهشی سلاوکردنی خزمهته که بکاته شتیکی کورت یان رۆتینی، به وردی سه رنجه کانی خوئی ئاماده ده کات، به له بهرچا و گرتنی ته وه وری سه ره کی و تاره که. ئهم رابه ره به درژیایی ماوهی کۆبوونه وه که وه کو «رینیشاندهر»ی رپوره سمه که بهرده وام ده بیته له رۆلی خوئی. له ریگه ی گواسته وهی بابه تی کورت و هاوکات واتاداره وه، ئه و چه سپه لاهوتیه به کارده هیئیت که توخمه جیاوازه کانی خزمه ته که به یه که وه ده به ستیته وه.

بیدهنگی و بانگه وازی کتییی پیروژ بو په رستن

دوای ئاگادارکردنه وه کان، رابه ری خزمه ته که داوا له کۆمه له ی باوه رداران ده کات که ساتیک له بیده نگیدا به سه ر به ن. چ دیمه نیکی سه رنچراکیشه: کۆمه لیک که س که زۆربه ی کات ده نگیان دیت و سه رقالن، ئیستا بیده ننگن. چاوه رپی ئه وه ین خودا که قسه بکات. هه فته له دوای هه فته ئهم کاتی بیده نگیه ئه وه مان بیر ده خاته وه که ئیمه هیچ شتی کمان نیه که به خودای بلین. ئیمه به دوایدا ناگه رپین. ئه و به دوای ئیمه دا ده گه رپیت، ده ماندۆزیته وه و خویمان بو درده خات.

وه ده یکات. په یامی خودا بیده نگیه که ناهیلیت. خزمه ته که به فه رمی ده ستیپده کات کاتیک رابه ره که کتییی پیروژ به ده نگی به رز ده خوینیته وه. ئهم بانگه وازه ی کتییی پیروژ بو په رستن ته نها چه ند چرکه یه ک ده خایه نیت، به لام هیماپه کی به هیزه بو ده ستیپشخه ری خودا. کۆبوونه وه که ریک ده خات.

پوخته ی باوه ر

دوای ئه وه ی خودا بانگمان ده کات بو ئه وه ی له گه لیدا په یوه ندی بکه ین، گونجاوه بیر له وه بکه ینه وه که ئهم خودایه کیه. ئهم به شه له خزمه ته که به شیوه یه کی گشتی له خویندنه وه یه کی پوخت پیکدیت که بیروباوه ره تاینیه کاهمان کورت ده کاته وه. جا ده رسپارده که ی موسا بیت، نوپژی په ره وردگار بیت، یان دانپیدانانیک میژووی ئیردراویکی مه سیح یان باوه رنامه ی نیقیه^ا، ئهم خویندنه وه یه کورته یه ک له و باوه ره ده خاته روو که ئیمه داغان پیدا ناوه. ئهم ساته وه خته ئه وه ده گه یه نیت که ئیمه کلێسای یه کگرتووین به باوه ریکه دروست. (باوه رنامه نامرازیکی فیرکارییه. جوړیکه

له فیڤرکردنی په یامه کهه. خویندنه وهی باوه پنامه میژوو ییه کان یارمه تیده ره بو نیشان دانی په یوه نډیمان له گه ل نه وه کانی باوه پداران له رابردو ودا).

سروده کانی ستایشکردن

دواتر بهو پییه ی خودا پیشوازی لی کردووین بو نه وهی ستایشی بکه یین و ئیمه ش ده زانین که نه و کئییه، ئیستا په رستن پیشکه ش به خودای سیانه ده که یین. لیره دا ئیمه یه ک، دوو، یان سی سرود ده لپیین که سه رنجیان له سه ر کرده وه ته واو و مه زنه کانی خودایه.

نوږژی ستایش

هه روه ک چو ن به سرود و گو رانی خودامان شکو دار کرد، ئیستاش له نوږژدا شکو داری ده که یین. پیروږیک یان که سیکی دیکه پیگه یشتوو، پیشنوږژی ده کات، که سی بو شه ش خوله ک ده خایه نی ت، به یارمه تی ته وه ر و شته گرنه کانی ده قی وتاری داهاتوو و سه رنج له سه ر ستایشکردنی خودایه. یه کیک له شته هه ره دیاره کانی نه م نوږژه نه وه یه که ته نها نوږژی ستایشکردنه - لیره دا هیچ دانیدانانیک و داواکاریه ک نییه. ئیمه نوږژه که مان له سه ر نه وه یه که خودا کییه و چی کردوو. هیوادارین نه م نوږژه، به تپه ربوونی کات، ئیمه بکاته کو مه له یه ک که زیاتر و زیاتر سه رنجمان له سه ر خودا بی ت، به دیدگای مه زنیی خودا یه که گرتوو بین.

خویندنه وهی کتیبی پیروژ

نه و خودایه ی که ستایشی ده که یین له ریگه ی په یامه که یه وه به رده وامه له قسه کردن له گه لمان. خویندنه وهی کتیبی پیروژ - که په نگه به کو مه ل بی ت، یان له لایه ن خوینه ری که وه رابه رایه تی بکری ت - له په یمانیکی جیوازی کتیبی پیروژه وه (په یمانی کو ن یان نوږ) وه ریگراوه که له ده قی وتاره که دا هاتوو. به م شیوه یه، ئیمه هه موو یه که شه مه یه ک گو یمان له هه ر دوو په یمانی کو ن و نوږی ده بی ت، نه مه ش پامانده هی نی ت که ری زی یه کتیبی هه موو ده قه پیروژه کان بزانی ن. زور جار، نه م خویندنه وه یه له گه ل گونا هه کاغمان روو به روومان ده کات وه. په یامه که نه ک ته نها له سه ر ئاستی تاکه که س به لکو به شیوه یه کی به کو مه ل تاوانبارمان ده کات که ئیمه گه لیکی گونا هبارین و پیویستمان به رزگار که ری که.

نزای دانپیدانان و دلنایایی کتیبی پیروژ بو لیخوشبوون

کهواته جینگهی خویه تی وه لآمی ئەم به شەهی په یامی خودا بدهینه وه به داننان به گوناوه کامان و داوای لیخوشبوون. به به کارهینانی زمانیکی پاراو و باو، ئەو که سەهی که رابه رایه تیبی نوپژ ده کات چەند ساتیک تەرخان دە کات بو داننان به هەندیک نمونەهی گونا به ناوی هەموو کۆمە له که وه. ئەم نوپژە ئیمە پادە هە نیت که سەبارەت به گوناوه کامان کلپسایه کی راستگۆ و کراوه بین.

به لآم سوپاس بو خوا دانپیدانان دوا وتە نییه. دواي ئەم ساته وه خته ی بیرهینانه وه ی تاوانه کامان، ئەو که سەهی که نوپژە که ده کات، برگه یه ک له کتیبی پیروژ ده خوینیته وه که به نیعمه تی خودا له مه سیحدا دلنه واییمان دەدات.

سرووده کانی وه لامدانه وه

ئیمە به رده وام ده بین له گوتنی گۆرانیه ک یان دوو گۆرانی دیکه، که سه رنج ده خاته مه سیح و کرده وه رزگار که ره کانی بو ئیمه. زور جار، ئەمانه ئەو سروودانه ن که کۆمە له که به ده نگیکی به رز ده یلینه وه. به و پیه ی ئیمه کامان تەرخان کردووه بو ئەوه ی قورسایي تاوانی خۆمان له به رچاو بگرین، ئیستا خۆشحالین که عیسا ئەو توورپیه ی هه لگرتووه که شایه نی بووین.

نزای شوانه کان بو کۆمه له که

سییه م نزای سه ره کی له خزمه ته که دا وابه سته یی ته واومان به خودا دەرده بریت. ئەم نزایه به به سه ره پرشتی ئەو که سه ده کریت که ئەو یه که شه مه یه وتار دەدات. به شیوه یه کی گشتی به گرنگیدان به نیگه رانییه کان ده سته پیده کات و دواتر فراوانتر ده بیت بو ئەوه ی پرسه کانی دیکه بگریته وه. سه ره تا به نزا کردن بو کۆمه له که به گشتی ده سته پیده کات و پاشان نزا بو چەند ئەندامیکی کلپسا ده کریت که به تایبه تی ناماژه به ناوه کانیان ده کریت. دواتر ده چپته سه ر نزا کردن بو شار و ولاته که مان، به پیی نامۆژگاریه کانی پۆلس، که نزا کردنه بو ئەوانه ی له بواره جیاوازه کانی ده سه لاتدان (یه که م تیمۆساوس ۲: ۱-۲). ئینجا، به رده وام ده بیت بو ئیوه ندگیری کردنی جیهان، له کاتیکدا داوا له خودا ده که یین مزگینیه که ی بنیتریت بو خاکه

دووره کان و خوشک و برا چهوساوه کان له هه موو گوښه کانی جیهان به هیژ بکات. ئەم جوړه نزایه کلێسا پاده هیئت بو ئه وهی بزانیئت ئیمه چهنده بچووکیڼ و خودا چهنده سه روهر و ده سه لاتداره. بیرکردنه وهیه کی جیهانی له نیو کومه له که دا گه شه پی ده دات، گه شه پیدانی خولیای بلاوکردنه وهی مزگینی مه سیح له و شوینانه ی که په نگه هه رگیز له سه ردانیان نه که یڼ.

سروود و نزای سوپاس و به خشین

وه ک دانان به وهی که خودا دلخوښه به وه لامدانه وهی ئه و جوړه نزایانه ی که پیښکه شمان کردوو، گوړانییه کی سوپاسگوزاری ده لینه وه. ئەم سرووده ئیمه بو به خشینه که ئاماده ده کات، که تپیدا دان به وه دا ده نیین که هه موو ئه و شتانه ی که هه مانه له خودا وه هاتوو و بو یه دهیده ی نه وه پی. سه رپه رشتاری خزمه ته که به نزایه کی کورتی سوپاسگوزاری به خشینه که ده ناسیئت. ئەم به شه ی خزمه ته که هه فته له دوا ی هه فته له سه ر ئه و سوپاسگوزاری و به خشنده ییه پامانده هیئت که ده بیئت نیشانده ری گه لی خودا بیئت.

وتاردان

دواتر، ئیمه به گو یگرتن له په یامی راگه ی نه راوی خودا و جیه جیکردنی له نیو کومه له ی باوه رداراندا، خودا شکو دار ده که یڼ. ئیمه له گه ل (لوتهر) هاوړاین که ده لیت: «بانگه واز و فیړکردنی په یامی خودا گه وره ترین و به رزترین به شه له هه ر خزمه تیکدا». وتاردانه که بابه تیکی وشک و هزری نییه. ئامرازیکی چاره نووسسازه که پوځی پیروژ بو به خشین نیعمه ت به کومه له که به کاریده هیئت. گه شه مان پی ده دات و پیکمان ده هیئت و پرمان ده کات کاتیک له په یامه که یدا جه ژن بو مه سیح ده گپړین.

له ئاوه لکیشان و ئیواره خوانی په روهر دگار

ئیمه به شیوه یه کی ئاسایی مانگانه رپوره سمه کان ئه نجام ده دین، له یه که م یه کشه مه دا ئیواره خوانی په روهر دگار و له سییه م یه کشه مه دا ئه هه نگی له ئاوه لکیشانه کان ده گپړین. ئیمه وه کو رپوره سم چاویان لئ ده که یڼ، چونکه

وتار و په یامی ږاگه په نراوی خودا کورت و پوخت ده که نه وه و پېداگری له سهر ده که نه.

سروودی وه لمانده وه و بهره که تدارکردن و بېده نگی بو تیرامان و ناماده کاری

له کوټاییدا، پیکه وه سرودیکی پوچی ده لینه وه که نامانجی نه وه په پال به وتاره که وه بنیت و بیخاته قوولایی دلمانه وه.

وتاریټزه که له کیتی پیروزه وه کوټا نزا ده لیت. وه ک چوټن خودا په که م وشه ی له خزمه ته که دا هه بوو، دوا وشه ی هه یه. نه وه خودایه که بهره که تمان پی ده به خشیت و بلاومان ده کاته وه بو نه وه ی شکومه ندی بکه ین. زور جار، نیمه (دووه م کورنسوس ۱۳: ۱۴) به کارده هینین: «با نيعمه تی عيسای مه سیحی خاوه ن شکو و خوشه ویستی خودا و هاوبه شی پوچی پیروز له گه ل هه مووتان بیت».

له کوټاییدا ساتیکی دیکه به بېده نگی به سهر ده به ین بو نه وه ی ریگه به کومه له که بده ین بیر له ته واوی خزمه ته که بکه نه وه. نه مه ده رفه تیکه بو نه وه ی کاری کوټایی له گه ل خودا بکه ین، چیټ له و نيعمه ته وه ربگرین که تازه خویندراوه ته وه و دلمان بو هه فته ی داهاتوو ناماده بکه ین. وه ک ساهه وه ختی بېده نگی له سهره تاي ده سټیټی کردنی خزمه ته که، نه م بېده نگی یه وه ک سنووریک کار ده کات، که خزمه تی په رستن له گفټوگو و په یوه نديیه کومه لایه تیبیه زیندووه کانی دواتر جیا ده کاته وه.

دهره نجام

ئەو رپۆره سمەى كە تازه باسەم كرد، شتتېكى نەمايشكارى نېيە. پشت بە داھتېنان يان بەرھەمى باش نەبە ستتت. گومانەم ھەيە كە زۆر بەى ئەندامانى كۆپسا كەمان كاتە كانيان بە شىكر دىنە ھەى رېز بە ندىى خزمە تە كە لە بەرنامەى يە كشە مە ياندا بە سەر بېەن. ئەوان تە نيا بە شدارى دە كەن، سەرنجيان لە سەر خودا و يە كترە. بە ھىواى ئە ھەى ھەك چۆن كاتېك مەن سەيرى ئە لقاى دە ستگيرانى ھاوسەرە كە م دە كە م، ئە ھەى تېينى دە كەن، چلە كانى رپۆره سمە كە نە بېت بە لكو ئە لماسى مزگېنە كە بېت.

يە كشە مە ھەى دەى يە كشە مە، ئېمە بە بە ھە مان شپۆ ھە گە ل خودادا پە يۆ ندى دە كە ين. رەنگە رپۆره سمە كامان زۆر جېنگەى سەرنج نە بېت، بە لام ھە فتە لە دەى ھە فتە، ئە ھە دە سە مېنېت كە ئېمە ھەك كۆپسا يەك كېين. لە سەر ئە ھە راس تېيە سەرنج راکېشە جېگېرمان دە كات كە خودا لە مە سىحدا ئېمەى رزگار كرد ھە.

به‌شى شه‌شەم: چۆن ته‌واوى كلىسا به‌شدارى له‌كۆبوونه‌وه‌دا ده‌كەن؟

ئىمە ئەم كىتەبەمان به‌لىكۆلئىنه‌وه له‌خزمەتى پەرستىن، له‌روانگەيه‌كى فراوانه‌وه دەستمان پىكرى. له‌به‌شى يەك هەتا سى، ئاماژەم به‌وه كرد كه به‌و پىيه‌ى كلىسا كۆبوونه‌وه‌يه‌كه، پىكه‌وه‌بوون جه‌وه‌ه‌رى ژيانى كۆمە‌له‌ى باوه‌ردارانە. خودا ئەو كه‌سه‌يه كه به‌ نىعمەتى خۆى كلىسا ناوخۆيه‌كان كۆ ده‌كاتە‌وه. گەله‌كه‌ى كۆ ده‌كاتە‌وه بۆ ئەوه‌ى ستايشى بكه‌ن و يەكتەر بنىاد بنىن و به‌م كارەش مزگىنى به‌گەلان بەدن.

پاشان له‌به‌شى چواره و پىنجدا، سەرنجمان خستە سەر ئەوه‌ى كه كۆبوونه‌وه‌ى پۆژى پەروەردگار چى له‌خۆده‌گرىت. بىنيمان كه‌ خودا به‌ پەيامە‌كه‌ى خۆى حوكم ده‌كات، كه‌ چۆن كلىسا يەك له‌گە‌لىدا پەيوەندى ده‌كات. ئىمە لىكۆلئىنه‌وه‌مان له‌و كارىگەرييه‌ كرد كه‌ شكۆ و شۆه‌ى خزمەت له‌سەر خۆشگوزەرانى پۆحى كۆمە‌لگە‌ى كلىسا به‌ تىپە‌ربوونى كات هەيه‌تى.

ئامانجى كۆتايى به‌ درىژايى هەموو ئەمانە ئەوه بووه كه تىشك بخريته سەر ئەوه‌ى كه ئەزموونى پەرستنى به‌كۆمە‌ل، به‌ ته‌واوى ديارده‌يه‌كى به‌كۆمە‌له‌. كاتىك ئىمە له‌ روانگەيه‌كى چەر له‌سەر كلىساي ناخۆيى، سەيرى كۆبوونه‌وه‌ى پەرستىن ده‌كه‌ين، تىروانىنمان ده‌گۆرپت بۆ ئەوه‌ى به‌يانيانى يەكشەمه‌ چى روودەدات.

ئىستا له‌ دوو به‌شى كۆتايىدا، با زياتر بكۆلئىنه‌وه. به‌و پىيه‌ى كۆبوونه‌وه‌ى ستايش و پەرستىن ده‌رخستنى ژيانى كۆمە‌له‌ى كلىسا، ئەمه‌ بۆ هەر ته‌وه‌رىكى خزمەت‌كه‌ واتاى چىيه‌؟ سەير نىيه‌: دەمه‌ويت ئەوه‌تان پىشان بەدەم كه هەر ساتىكى كۆبوونه‌كه‌ پەهەندىكى كۆمە‌لەيه‌تى بنچينه‌يه‌ى هەيه‌. له‌ به‌شى شه‌شەمدا، ئىمە زۆرپىك له‌و كارە سەرە‌كويه‌كانە باس ده‌كه‌ين كه له‌ پەرستنى به‌كۆمە‌لدا ده‌كرىت - خويندە‌وه و بانگە‌شه‌ بۆ پەيامى خودا، نوێژ و رىساكانى له‌ئاوه‌لكيشان و ئىواره‌خوانى پەروەردگار. له‌ به‌شى هەوتە‌مدا، باس له‌ گۆرانى گوتن ده‌كه‌ين و بىر له‌وه ده‌كه‌ينه‌وه كه چۆن كلىساكان ده‌توانن كه‌ لتورى به‌شدارىكردنى به‌هيزى به‌كۆمە‌ل گەشه‌ پىدەن.

بۆ هەر لايه‌تىكى خزمەت‌كه‌، به‌ هەندىك روانگە‌ى لاهوتيه‌وه دەست پى ده‌كه‌م. پاشان، چه‌ندىن پىشنيارى كرداره‌كى ده‌كه‌م له‌مەر ئەوه‌ى كه چۆن كلىساكان ده‌توانن تىشك بخەنه‌ سەر پەهەندى به‌كۆمە‌لى پەرستىن. ئەم پىشنيارانه‌ مەرجى توندى كىبى پىروژ نىن، به‌لكو بىروكە‌ى جىبه‌جىكردنن. ئەوانه «شۆه‌ى» «بواره‌كان»ى كىبى پىروژن.

به هیوای ئه وهی ره ننگدانه وهی دانایی کتییی پیروژ بن، به لام ده توانیت وه ریانبگریت، جه جییانبهیلت، یان بیانگۆریت بو ئه وهی له گه ل دوخی تایه تی تۆدا بگونجیت.

خویندنه وهی وشه که

خودا به وشه ی خوئی گه له که ی دروست ده کات و پیروژی ده کات. پۆلس رینمایی تیمۆساوس ده کات که «بایه خ به خویندنه وهی گشتی نووسراوه پیروژه کان و وتاردان و فیرکردن بدات» (یه که م تیمۆساس ۴: ۱۳). بو ئه وهی خویندنه وهی کتییی پیروژ «گشتی» بیت، ده بیت گوینگر و ئاماده بو وه بیت. خویندنه وهی کتییی پیروژ به دهنگی بهرز کاتیک به ته نیا بیت، شتیکی بنیادنه ره، به لام کاریگه ریه کی جیاوازی هه یه کاتیک به ناوی عیسا «دوو یان سئ که س کوّ ده بنه وه» (مه تا ۱۸: ۲۰).

خویندنه وهی گشتی بو په یامی خودا بو دیار بکردنی ئیسراییل بو به درژایی میژوو ی خوئی. ده بینین گه له که له ژیر دهستی هۆشه ع (هۆشه ع ۸: ۳۳-۳۵)، یۆشیا (دووهم پوخته ی میژوو ۳۴: ۳۰) و عه زرا (نهحه میا ۸: ۳) بو گوینگرتن له شه ریه تی خودا کوّ ده بنه وه. ئیسراییل وه ک گه لی په یمانی خودا، ده بو گوینگرن له وته کانی و گوپراهی لی په یامه که ی بن. ئاخر فه رمانی سه ره کی یاساکه به م شیوه یه ده ست پیده کات: «ئه ی ئیسراییل، گوئی بگرن» (دواوتار ۶: ۴).

پۆلس له په یمانی نویدا رینمایی کۆلۆسییه کانی کرد که نامه که یان «بو خویندنه وه» و «وابکه ن له کلّسای لاودیکیه کانی ش بخویندنه وه» (کۆلۆسی ۴: ۱۶). فه رمانی به کلّسای سالۆنیک ی دا و گوئی: «راتانده سپیرم که ئه م نامه یه بو هه موو باوه رداران بخویندنه وه» (یه که م سالۆنیک ی ۵: ۲۷). ته نانه ت ئایه تی کوتایی کتییی پیروژ به لّین ده دات، «خۆزگه ده خوازریّت به وهی وته کانی ئه م پیشبینیه ده خویندنه وه، هه ره ها خۆزگه به وه که سانه ش ده خوازریّت که ده بیستن و ئه وهی تیدا نووسراوه په پره ی ده کهن، چونکه کاته که نزیکه» (ئاشکرکردن ۱: ۳)

وانه یه کی ساده هه یه که پیویسته له م ئایه تانه وه وه ریبرگین: وشه ی خودا گه لی خودا یه ک ده خات. خویندنه وهی کتییی پیروژ پره له کاریگه ریه قووله کانی په یمان. خودا به ویستی خوئی ده یه ویّت قسه کردن له گه ل گه له که ی بکات، ئه وانه ی که به ناوی خویه وه بانگیان ده کات. گوینگرتن له وشه ی خودا، له گه ل پابه ند بووتیکی هاوبه ش بو باوه رکردن و گوپراهی لی، کلّسایه ک پیکه وه ده به ستیته وه.

(لیسا) دهچټه سهر سه کوکه و کتیبه پیروزه که ی ده کاته وه و ده ست ده کات به خویندنه وه ی به شی یه که می سپاره ی یوچه نا. له هجه ترینیه که ی،^a به دیدگایه کی نوپوه گوټ له و ئایه تانه رادیټرم. تیبنی ده که م (دانیال) به وردی گوټی لی ده گریټ و به بیر خوټی ده هیټمه وه که دواتر باسی ئه م ده قه ی له گه ل بکه م. له کاتی نانخواردنی نیوه پرو و دوا ی خزمه ته که، (ریټیکا) که باوه رداریک ی نوټ بوو، لیټم ده پرسیت که «وشه که ش بوو به مرؤف» واتای چیه. ئایا ده بینیت چوټ بیستنی خویندنه وه ی وشه ی خودا یه کیتی کلیسایه ک به هیټز ده کات؟ ته نانه ت نه گه ر ته نها که سیټ کیتی پیروټ به ده نگی به رز بخوینټه وه، گرنګ ئه وه یه که هر ٤٠، ٤٠٠، ٤٠٠٠ ئه ندامی کلیسا له یه ک کاتدا هه مان وشه ده بیستن. پاشان وشه که په ره به په یوه ندیه که انمان ده دات.

به له به رچاو گرتنی هه موو ئه م هوکارانه، ده توانین چ هه نگاوټک بنین بو جه ختکرده وه له سهر لایه نی کوټمه لایه تی خویندنه وه ی کیتی پیروټ له پلاندانانی خزمه تی په رستماندا؟

- با کلیسا به به کوټمه ل کیتی پیروټ بخوینټه وه. کوټمه له که ده توانن ته واوی پرگه یه ک به ده نگی به رز بخوینټه وه، یان ده توانیت دابه شی بکه یټ به جوړیک که سهر په رشتیاره که هه ندیک ئایه ت بخوینټه وه و کوټمه له که له دوا یه وه بیټنه وه. شتیکی به هیټز روو ده دات کاتیک ئه ندامانی کلیسایه ک گوټیان له ده نگی یه کتر ده بیټ که راستیه کان به ئازیزانیان راده گه یه نن.

- هه موو جوړه باوه رداریک ی نیو کلیسا که هه لټزیره بو ئه وه ی له کاتی خزمه تدا کیتی پیروټ بخوینټه وه. گه نچ و پیر، ژن و پیاو، که رابردوو و له هجه ی که لټووری جوړاو جوړیان هه یه. کاتیک هه موو ئه م ئه ندامانه کیتی پیروټ ده خوینټه وه، ئه وه تیشک ده خاته سهر یه کیتی کلیسا که. له راستیدا، خویندنه وه ی کیتی پیروټ به ده نگی به رز به شیوه یه کی بنیادنه ر پیوستی به لټه اتووی و ئاماده کاری هه یه، به لام زوړیک له ئه ندامان ده توانن به باشی ئه نجامی بدن هه گه ر ئاماده بیت یارمه تیان به دیت.

a Trinidadian accent

ئەگەر وتارى كۆنفرانسەكە ناياب بىت. پېويستە وەك ئەوۋە بىت كە باوكىك قسە لەگەل مندالانەكانى خوۋى بكات كە بە باشى دەياناسىت.

نەوۋەى وتاردەرى بەناوبانگ (جى كامپىل مۆرگان) جارىك گوتى: «من لە كلىسايەكدا بووم كاتىك باپىرم ھەستا بۆ ئەوۋەى وتار بدات، گلۆپەكانى ناو ھۆلى كلىساكە كز كران. بەلام دكتور مۆرگان وتارەكەى راگرت و گوتى: «تايادەكرىت ئەو گلۆپانە دابگىرسىننەو؟ دەبىت پروخسارى كۆمەلەكەم بىنم؛ لەراستىدا، بەگشتى ئەوان بەشىكەن لە تىبىنىيەكانم»^۱. وتاردان شتىكى يەك ئاراستەيى نىيە. وتارىبىزى ژىر زور پشت بە دەستووسەكە نابەستىت. ئەوان كۆمەلەكەيان «دەخویننەو» و پروونكردەوۋەكەيان لەگەل پىرۆزەكانى پىش خوۋان دەگونجىنن.

وتاردان بە واتايەكى دىكەش كۆبوونەوۋەيە: كلىسا بەرپرسىيارىتى ئەو شتانە دەگرىتە ئەستۆ كە دەبىستىن. وتارىبىزە درۆينەكان سەكۆ بەدەست دەھىنن چونكە ئەو كۆمەلانەى كە گوۋىيان دەخورىت بەرگەى دەگرن و تەنانەت «بەگوۋىرەى ئارەزوۋى تايەتى خوۋان مامۇستا دادەمەزرىن (دووم تىمۇسوس ۴: ۳). كلىسايەك بە بەردەوامبوون لە گوۋىگرتن، پشتگىرى لەو دەكات كە دەبىستىت. دەبىت ئەندامەكامان فىر بگەين كە چاۋ لە باوۋەردارانى بىرىە بگەن، كە بە وردى لە كىتپى پىرۆزدا دەگەران بۆ ئەوۋەى دنىيا بن كە راستىيەكان دەبىستىن (كردار ۱۷: ۱۱). پۆلس باوۋەردارانى گەلاتىاي ئاگادار كەردەو، كە ئەوان بەرپرسىيار دەبن ئەگەر مزگىنىيەك قبول بگەن كە جىاواز بىت لە مزگىنىيە پەسەن (گەلاتىا ۱: ۶ و دواتر). ئەوان بەرپرسىيار دەبوون لەسەر ئەو ئەو بانگەوازەى كە قبوليان كەردبوو.

دەتوانىن چ كارىك بگەين بۆ ئەوۋەى بە كەردەوۋە جەخت لەوۋە بگەينەوۋە كە بانگەشەى پەيمان ئەزموونىكى كۆمەلايەتتەيە؟ لىرەدا چەند پىشنىارىك دەخەينە روو:

- پىشۋەختە دەقى وتارى خۆت رابگەينەنە و ئەندامان ھان بدە پىشۋەختە بىرى لى بگەنەوۋە. ئەمە نەك ھەر يارمەتتىيان دەدات بە تاك زياتر وتارەكە وەر بگرن، بەلكو كلىسا بە شپۆەيەكى يەكگرتوو لە دەورى دەقەكە كۆ دەكاتەوۋە. ئەوان پىكەوۋە باسى دەكەن و بە درىزايى ھەفتە پرسىيارەكانيان لەبارەيەوۋە دەكەن.

a Howard Moody Morgan, In the Shadow of Grace: The Life and Meditations of G. Campbell Morgan (Grand Rapids, MI: Baker Books, 2007), 116.

- وتاره که به سهر ته وای کلّیسا دا جیبه جی بکه، نه ک ته نها به سهر ژیانی تاکه که سیدا. «ئه وه بو ئیمه له کلّیسا کاپیتۆل هیل، واتای ئه وه یه که نزا ده که یین تاکو خودا هانکاته گه لیکمی میواندۆست». له گه لّ ئه وه شدا، کاتیک بانگه واز ده که ییت، کلّیسا فیرو لاهوتناسی و ژیانی به کۆمه لّی کلّیسا بکه». ره نگه تیبینیتان کردییت که ئیمه لیره دا گرنگیه کی زۆر به ئەندامییتی کلّیسا و فیڕکردن ده ده یین. ئەمه ش له بهر ئه وه یه که ئیمه هه ولّ ده ده یین دلسۆز بین بو ئه و شته ی که عیسا له م ده قه دا فیڕمان ده کات».
- ناوبه ناو ناوی ئه و ئەندامه تایبه تانه به یینه که هه مونه ی مه به سته ی وتاره که ت ده خه نه روو، یان یارمه تیان داوی بو دارشته ی تیروانییکی تایه ت. ئەمه ش وا ده کات که وتاره که که متر وه ک وانیه ک بیّت و زیاتر وه ک وتاریک بیّت بو خیزانه روّحیه که ی خۆت.
- کاتیک وتار ده ده ییت، پێشنیار پێشکه ش بکه که چۆن ئەندامان ده توانن له کاتی نانخواردنی نیوه روّدا پیکه وه باسی خاله جیاوازه کانی ده قه که بکه ن، یان چۆن ده توانن پیکه وه نزا بکه ن سه باره ت به شتیک که تو باسی ده که ییت. به م شیوه یه، ته نانه ت له و بابه ته ی که پێشکه شی ده که ییت، راهینان به کۆمه له که ده که ییت نه ک ته نها بو ئه وه ی گوو له وتاره که بگرن و ژیانی خویان له بهرچاو بگرن، به لکو ئه وه ی بیستویانه وه ریگرن و بو چاکه ی روّحی ئەندامانی دیکه به کاریبه یین.
- بیر له وه بکه ره وه که چه ند گروپیکی بچووک تاوتویّ ده قی وتاره که بکه ن، یان ئه وه تا پیش وتاره که و/یان دوا ی وتاره که، بو ئه وه ی سه رنجیان له سهر جیبه جی کردنی په یامه که بیّت. به هه ر دوو ریگاکه، ده قی وتاره که «ده نگدانه وه» ی له سه رتاسه ری کۆبوونه وه که دا ده بیّت، وزه بو فیڕکردنی ئەندامان دا یین ده کات.
- ئەندامان له ئاماده کاریی وتاره که تدا به شدار بکه. یه ک دوو برگه له ره شو سه که ت به ئیمه یل بنیره و داوای تیبینییه یان لّ بکه. بپرسه چ پرسیاریکیان سه باره ت به ده قه که هه یه. له گه لّ چه ند ئەندامیک

كۆبەھە بۆ ئەھەي پېكەھە بە وردى باس لە دەقەكە بكەن، تاكو داواكارىيەكەت ڤەگ و ڤىشەي لە ژيانى گەلەكەتدا بېت.

• بە ھەمان شىۆ، ئەندامان لە ڤرۆسەي وەرگرتنى تىبىنيەكان بەشدار بكە. ڤىگا بۆ ئەندامانى متمانەپېكراو و پېگەيشتوو دابىن بكە كە ڤەخنە لە وتارەكەت بگرن - و بەڤاستى گوڤيان لى بگرە. بەم شىۆھە، ئەوان زياتر ھەستى بەڤرۆھەبردن بەدەست دەھيئن بۆ خزمەتكردى پەيامەكە لە كلېساكەتدا، وە سەرنجەكانيان بە تىپەربوونى كات وتارەكەت بەرھەويش دەبەن.

نوڤژ

نوڤژى بەكۆمەل لە كاتى ڤەرستندا ھەم ڤەنگدانەھەي يەكيتىي كلېسايە و ھەم بەرھەويشى دەبات. كلېسايەك كە لە بەردەم تەختى نىعمەتدا كۆ بوو تەھە، لە ڤىگەي نوڤژەھە پشتبەستنى خۆي بە خودا دەردەڤرېت. ديسانەھە، وەك خويندنەھە و بانگەشەي پەيامەكە، نوڤژى بەكۆمەل دياردەھەكى تەواو بەكۆمەلە، تەنانەت ئەگەر يەك كەس سەرپەرشتى بكات. ھەموو كلېسا بە يەك دەنگ لەگەل ئەو كەسەدا ڤىك دەكەون كە سەرپەرشتى دەكات؛ وە بە وتنى «ئامىن» ڤىككەوتنى خويان دەردەڤرن.

عيسا ڤىرى كردين كە بە كۆ نوڤژ بكەين: «ئەي باوكمان . . . نانى ڤۆژانەمان ئەمڤرۆش بەدەرى. . . لە گوناھەكانمان خۆشە (مەتا ٦: ٩-١٢). كلېساي سەرھەتايى پەيوەست بوون بە نوڤژكردىن (كردارى نىردراوان ٢: ٤٢) و «ھەموويان بە يەك دەنگ ھاواريان بۆ خودا كرد» كاتىك ڤوبەڤرووي چەوسانەھە بوونەھە (كردارى نىردراوان ٤: ٢٤). ڤۆلس ڤىنمايى دەكات كە «پياوان لە ھەموو شوڤىنېكدا نوڤژ بكەن و بى توورەھەي و مشتومڤ دەستى پاكىان بەرز بكەنەھە» (يەكەم تىمۆسوس ٢: ٨). سەرنج بەدن لەم ئايەتەدا نوڤژ پىوېستى بە ئاشتبوونەھە ھەيە لەگەل يەكتر. كلېسايەك كە پابەندە بە نوڤژەھە، ئەو كلېسايەھە كە كار بۆ نەھيشتنى دووبەرھەكى دەكات.

(تۆنى لۆمۆڤيلۆ) خزمەتكار بوو لەو كلېسايەي كە من لە ھەرزەكاريدا دەچووم. بە نزا واتادار و باشەكانى ناسرابوو. ھەتا ئىستاش نزاھەكىم لەبىرە كە يەكشەمەھەك پىش كۆمەلەكە پىشكەشى كرد. دلە گوناھبارەكانمانى بە خەلوز بەراورد دەكرد كە بەھۆي نىعمەتى خودا لە مەسىحدا دەگۆڤىت بۆ ئەلماسى برىقەدار و ڤوون. زۆر

کاری له کلێساکه کرد و زۆرێک دواى ئهوه گفتوگۆیان کرد که چۆن نزا کهى تۆنى هانى داو. نوێژه کهى بنیادنه‌ر بوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ى ده‌رفه‌تى پێ درا نزا به‌کى گ‌رنگ بکات و له‌به‌ر ئه‌وه‌ى له کاتى نزا که‌دا چاکه‌ى جه‌سته‌ى له‌به‌رچاو گ‌رتبوو.

شوانه‌کان چۆن ده‌توانن تیشک بخه‌نه سه‌ر په‌هه‌ندى به‌کۆمه‌لى نوێژ کاتیک کلێسا بو‌ په‌رستن کۆ ده‌بیته‌وه‌؟

- به‌ که‌سى يه‌ که‌مى کۆ نزا بکه‌: واته‌ راناوى «ئیمه» به‌کاربه‌ینه. ئه‌مه‌ش ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نیت که سه‌ر په‌رشتیاره که به‌ناوى هه‌موو کۆمه‌له‌ که‌وه نزا ده‌کات و یارمه‌تى ئه‌ندامان ده‌دات له‌کاتى نزا کردندا.
- له‌ کلێساکه‌ تدا که‌ لتوو‌رى گوتنى «ئامین» دروست بکه‌. به‌م دوايیه سه‌ردانى کلێسایه‌ کم کرد که شوانه که سه‌ر کردایه‌ تى نزاى نایابى ستایش و دانپێدانانى ده‌کرد. دواى نزا به‌ک گوتى «ئامین»، به‌لام کلێساکه‌ بیده‌نگ بوو. ئه‌وه ده‌رفه‌تێکى به‌فیرۆچوو. هه‌ر چه‌نده کتیبى پیرۆز به‌ تابه‌تى داواى ئه‌وه ناکات (به‌لام سه‌یرى زه‌بوورى ١٠٦: ٤٨ بکه‌)، پیده‌چیت بیروکه‌یه‌کى راست و دروست بیت که ئه‌ندامانى کۆمه‌له‌ که‌ت رینمایى بکه‌یت که پازى بن به‌ گوتنى «ئامین» به‌ ده‌نگى به‌رز له‌گه‌ل ئه‌وه که سه‌ى که رابه‌رایه‌ تى نزا که ده‌کات. به‌م شیوه‌یه هه‌موو کۆمه‌له‌ که ده‌توانن پشتگیری خۆیان له نزا که به‌ ده‌نگ به‌رز بکه‌نه‌وه.

- نزا بکه بو‌ پێداویستیه‌ راسته‌قینه‌کانى باوه‌رداران بکه. ورد به. به‌ ناو بپاڤیره‌وه بو‌ ئه‌ندامان.

- له‌ کاتى نزا کردندا، به‌ ناوى هه‌موو کۆمه‌له‌ که‌وه، دان به‌ گوناها‌دا بنى. چ جو‌ره فریودانیک به‌ تابه‌تى زۆرێک له‌ ئه‌ندامانى کلێسا راده‌کیشیت؟ چ گوناها‌یک پێویسته‌ بخه‌یت به‌رچاو؟ تو‌ ده‌بیت دوور بکه‌ویته‌وه له‌ تیشک خسته‌نه سه‌ر گوناها‌ى ئه‌ندامیک له‌ نزا به‌ک به‌کۆمه‌لدا - «ئیمه دان به‌وه‌دا ده‌نێن که (تۆماس) چاوى بریوه‌ته ئۆتۆمبیله‌ که‌ى (نیکى)» - به‌لام وردبوون سه‌باره‌ت به‌ دانپێدانانى گوناها نزا که کاریگه‌رتر ده‌کات. «ئیمه دان به‌وه‌دا ده‌نێن که زۆرێک

له ئيمه چاومان بړيوه ته ئوتۆمبيل و خانوو و كاره كانى به كتر».

• دهرهت بده به ئەندامانى ئاسايى كه رابهرايه تىي نويز و نزا بكنه. نزاكانيان بابتهى پوژانهى راسته قينه له خو ده گرن.

• بىر له وه بكه ره وه كه له پوژيكي ديكه ي ههفته دا كو بوونه وه ي تايهت به نويز و نزا ئەنجام بدهيت، وه ك ئيواره ي يه كشمه مه يان چوارشه مه. زينگه يه كى وه ك ئەمه دهرهت يكي ناياب ده دات بو دارشتنى كه لتوورى كلپساكه ت. ئەم كاته بو گرنگيدان به داواكارى به كان به كاربهينه كه په يوه ندييان به ژيان و خزمه تكردى هه موو كلپساكه وه هه يه: نزا بو ئەو مژده درانه بكنه كه كلپساكه تان پشتگير بيان ده كهن، نزا بو ئەندامان بكنه كه دلسوژانه مزگيني بدن، نويز و نزا بو وتاربيژه كان بكنه، بو ئەندامى تاك و خيزانه كان تاكو په يوه ندييه كى قووليان هه بيت، بو كه لتوورپك كه ئەندامان تيدا كراوه بن سه بارهت به گوناوه و ناخوشي به كان، بو نيشاندانى كلپسايه كى يه كگرتوو له هه مه چه شنيدا، بو له وه ي ئەندامان ئاشنا بن به كتيبي پيروژ و به بده وامى له گفتوگو كان له گه ل يه كتردا ئامازه ي پى بكنه، وه زور شتى ديكه. ئەم جوړه نزيانه شمشيرپكى دووده من. يه كه م، خودا خو شحاله وه لامى ئەو نزيانه بداته وه كه له له پيشينه كانى كتيبي پيروژه وه سه رچاوه ده گرن. دووه م: كاتيک هه فتانه نزا بو ئەو جوړه داواكارى به ده كه يت، وا له كو مه له كه ده كه يت كه پرسيار بكنه له وه ي كه ژيانى پيکه وه يى كلپسا واتاى چيه.

له ئاوه لكيشان

كاتيک پوو له رپوره سمه كانى له ئاوه لكيشان و ئيواره خوانى په روه ردگار ده كه ين، بو مان دهره كه وي ت كه هه ريه كه يان بابته ي به كو مه ل و كو بوونه وه ن. ئاخى نيشانه و موړى په يمانى نوين. هه روه ها له ئاوه لكيشان و بوون به به شيك له مه سيح، به واتاى بوون به ئەندامى كو مه لگه ي په يمانه كه ي ديت. به شدار ي كردن له گه ل مه سيح له سه ر ميژه كه ي، هاوبه شي كردنه له گه ل جه سته ي ئەو، كه كلپسايه. لاهاو تناسان به راستى

پیمان ده لاین که ئاوه لکیشان و ئیواره خوان «[باوه‌پداران] له یه کتر نزیکت ده که نه وه، جیایان ده که نه وه له جیهان، وه نیشانی فریشته کان و هاوړپکانیان ده دن که ئه وان گه لی خودان، کلنسیای مه سیحن، هاوبه شی پیرۆزه کان»^a.

بیر له ئاوه لکیشان بکه ره وه. له ئاوه لکیشان بریتییه له نوقمبوون له ئاوی باوه‌پداردا، شایه تحالی ئه وه ده دات که گوناوه کانت ده شوردریت و له ږیگه توبه و باوه‌پروه له گه ل مه سیحدا یه کده گریته. به لام ته نیا ئه وه نییه. له ئاوه لکیشان وه ک هیمایه ک بو یه کگرتن له گه ل مه سیح، ناماژه یه بو چوونه ناو جهسته ی مه سیح، که کلنسیایه. پۆلس ده نووسیته: «چونکه هه موومان به یه ک رۆح بو یه ک جهسته له ئاوه لکیشراین، جوله که یان ناجوله که، کۆیله یان ئازاد، هه موومان یه ک رۆحمان پیدرا تا کو بیخۆینه وه» (یه که م کۆرنسۆس ۱۲: ۱۳). گوتراوه که ئاوی له ئاوه لکیشان له خوین خه ستره. ئه و په یوه ندییه ی که له گه ل باوه‌پدارانی دیکه له ئاوه لکیشراو له جهسته ی مه سیحدا هاوبه شی ده که یته، په یوه ندییه خیزانی و ره گه زی و نه ته وه ییه کان تیده په ږینیت.

ئیمه واتای به کۆمه لی له ئاوه لکیشان ده بینین، له ږیگه ی ئه و راستیه ساده یه که باوه‌پداران ناتوانن خۆیان له ئاوه لکیشن. عیسا ئیمه ی راسپاردوو که قوتابی دروست بکه یین، «به ناوی باوک و کور و رۆحی پیرۆز له ئویان هه لکیشن» (مه تا ۲۸: ۱۹).

به تایه تی لیکۆلینه وه یه کی ورد له مزگینی مه تا ئه وه مان پئ ده لیت که له ئاوه لکیشان به رپرسیاریتی کلنسیای ناو خۆییه. ئیمه ئه م په یوه ندییه له سی ده قی (مه تا ۱۸ و ۲۸) دا ده بینین که ئاسمان و زه وی، ناوی عیسا و ئاماده یی ئه و ده گریته وه. عیسا له (مه تا ۱۸) دا به لاین ده دات له گه ل ئه و که سانه دا بژی که به ناوی ئه وه وه کۆ ده بنه وه، ده سه لاتی بریاردان و جیه جیکردنی هه یه، چ له ئاسمان و چ له سه ر زه وی. له (مه تا ۲۸) دا بیرى شوینکه وتووانی ده خاته وه که خاوه نی «هه موو ده سه لاتیکه له ئاسمان و له سه ر زه وی»، ئه رکیان پئ ده دات که خه لک به ناوی باوک و کور و رۆحی پیرۆز له ئاوه لکیشن و به لاین ده دات هه میسه له گه لیاندا بژی. پئویسته بگه یینه ئه و ئه نجامه ی که له ئاوه لکیشانی قوتابی نوئ ده رپرینی ئه و ده سه لاتیه که عیسا

a Herman Bavinck, *Reformed Dogmatics, Volume 4: Holy Spirit, Church, and New Creation*, ed. John Bolt, trans. John Vriend (Grand Rapids, MI: Baker, 2008), 489–490.

به خشيوه تي به کليساى ناوځوځي، ټه و دامه زراوه يه ي که نوښه رايه تيى ناوه که ي ده کات و چيژ له ټاماده بوونى ده سه لاتدارى ټه و ورده گريټ.

ټه گهر به شيوه يه کي ديکه بيليين، له ټاوهه لکيشان زور زياتره له ريگايه ک بو ټه وه ي ژيانى تايبه تي مه سيحى خوټ به پرژه يه ک له ټاو ده ست پيښه کيټ. له يه ک کاتدا پرسه و به ټيښى هاوسه رگيرييه. له ټاوهه لکيشان نوښه رايه تيى مردنى گوناوه کات، وه فاداريمان بو شانشيني ټه م جيهانه ده بريټ. له لايه کي ديکه وه، يه کيټيى ټيمه له گه ل مه سيح و گه له که يدا وينا ده کات. له ټاوهه لکيشان ټه وه يه که چون کليسا به جيهان ده ټيټ: «ټه م که سه يه کيکه له ټيمه.»

که واته پيويسته کليساکان به دواى ريگايه کدا بگه ريڼ بو ټه وه ي جه خت له سه ر په هه نده به کومه له کاني له ټاوهه لکيشان بکه نه وه. ليږه دا چند پيشناريک ده خه يڼه

پرو:

• کاتيک ته واوى کليسا کو ده بيته وه، له ټاوهه لکيشان ټه نجام بده. وه ک هيوز ټوليفانت ټولډ پروونى ده کاته وه، پروټستانتى ريفورمخواز (مارتن بوسه ر) پيداگرى له سه ر ټه م خاله کردوه:

• [ټه و] به تايبه تي نيگه ران بوو له وه ي که له ټاوهه لکيشان وه ک به شيک له په رستنى ټاسايى کو بوونه وه ي مه سيحى ټه نجام بدرټ، نه ک وه ک خزمه تيکى تايبه ت به خيڙانى که سى له ټاوهه لکيشراو. بوسه ر له ټاوهه لکيشان وه ک نه يښى يه کگرتمان له کليسادا وه رگرت، که جه سته ي مه سيحه. ټه گه ر به راستى به م جوږه يه، ټه و پيويسته کليسا کو بکريټه وه کاتيک ريوره سمى له ټاوهه لکيشان ده گيردريټ. a.

• ټه گه ر ده توانى هه ول بده له ټاوهه لکيشان بخه يته ناو خزمه تي ټاسايى يه کشه مه وه. بو ټه و کليسا يانه ي که ده بيت له دهره وه ي شوښى کو بوونه وه ي ټاسايى کليسا ريوره سمى له ټاوهه لکيشان ټه نجام بده ن، ره نگه ټه مه نه کريټ. به لام پيډه چيټ باشر بيت که له ټاوهه لکيشان - ويڼه ي ژيانتيکى نوځ له ريگه ي مزگيني مه سيحه وه

a Hughes Oliphant Old, *Worship: Reformed according to Scripture* (Louisville: Westminster John Knox, 2002), 13.

- به سترېته وه به راگه ياندنی ټه و مزگښيه له كوږونه وه په رستنې به كوږمه لدا.

• تيشك بخه ره سهر ټه وهی كه چوڼ له ټاوه لکيشان په کگرتن له گهل گه لی مه سيح له خوډه گريټ. «ټيمه خه ريکه (مريه م) له ټاو هه لده کيشين وه ک نيشانه ی ټه وهی كه سهر به مه سيح و کليسا که يه تی.» «له کاتيکدا ټيمه ټهم به يانبييه ټاهه نگی له ټاوه لکيشان ده گيرين، پيشوازی له وه که سانه ده که ين که له ټاوه لده کيشرين و ده بنه به شيك له كوږمه له که مان.»

• داوا له وه که سانه بکه که له ټاوه لده کيشرين، به کورتي باسی ټه وه بکه ن که چوڼ مه سيح ټه وانی گوړيوه. به م شيوه يه هه موو کليسا ده زانيت کين و ده توانن به خيره اتيان بکه ن.

• ريگه يه ک بو هه موو كوږمه له که دابين بکه بو ټه وهی به له ټاوه لکيشان ټاشنا بن و ټاهه نگ بگيرن. نوټيکي به كوږمه ل بو ټه و باوه پرداره له ټاوه لکيشراوانه بکه و داوا له کليسا بکه له کاتي هاته ده ره وه يان له ټاوه که به چه پله ليداتيکي گه رموگوره وه پيشوازی لي بکه ن.

• له ټاوه لکيشان به ټه نداميټي کليسا وه به ټله ره وه. جگه له حاله ته ناټاساييه کان، نابيت کليسا کان که سيک له ټاو هه لکيشن هه تا وه ک ټه نداميک په يوه ندي به و کليسا تايه ته وه نه کات.

شيوه مه سيح

له ټاوه لکيشان نيشانه ی چوونه ناو خيزانی په يمانی نوټي خودايه؛ شيوه په روه ردگار ټه می ټاسايي خيزانی کليسا که يه. ټه و جامه ی که ټيمه هاو به شی ده که ين، په يمانی نوټيه له خوټنی مه سيحدا (لوقا ۲۲: ۲۰؛ يه که م کورنسو ۱۱: ۲۵)، ټهم په يمانه ش به كوږمه له. وه ک په رستگای روحي خودا (يه که م کورنسو ۳: ۱۶)، کليسا ی ناو خوټی په يوه ندييه کی نزيک له گهل مه سيح و يه کتردا داده مه زرينيت کاتيک له سهر ميزه که کو ده بنه وه.

زۆر جار ھەست بە خۆشییەکی زۆر دەکەم کاتیک نوۆ سەد ئەندامی کلیسای کاپیتۆل ھیل بە یەک دەنگ کوپەکانیان بەرز دەکەنەوہ بوۆ خواردنەوہ لە کاتی کوپوونەوہدا. من تامی ئاوی تری دەکەم، ئاگاداری ئەوہم کە ئەو خوشک و برایانە یەمانیان بەستووہ گرنگیم پێ بدن، ھەموویان وەک من بیر لە قوربانیدانی مەسیح دەکەنەوہ. ئەوہی بوۆ پرزگارکەرەکەمان تال بوو، ھەمیشە بوۆ ئیمە شیرینە. رەنگە ئیمە کوپی بچووکی پلاستیکی جیاواز بە کاربەتین، بەلام کردارە کە تیشک دەخاتە سەر ئەوہی کە ئیمە لە یەک کوپی رۆحی دەخوینەوہ. شیوی مەسیح یەکمان دەخات. لەبیرتە یەکیک لەو شتانە ھەلانە چی بوو کە پۆلس لەبارە ی کلیسای کۆرنسۆسەوہ گوتی؟ ئەوان رەھەندە بەکۆمەلەکە ی ئیوارەخوانی پەرورەدگاریان پشتگووی خستبوو. وا دیار بوو دەوڵەمەندەکان بە جیا لە ھەژاران کوۆ دەبوونەوہ. ھەندیکیان سەرخۆش دەبوون لە کاتیکدا ھەندیککی دیکە برسی دەبوون (یەکەم کۆرنسۆس ۱۱: ۲۱-۲۲). ئەوان ئەو جەستەیان دابەش کردبوو کە مەسیح لەپێناو یەکگرتنیدا مرد (۱۰: ۱۷)، ئەمەش وای کرد پۆلس ھاوار بکات: «بۆیە کاتیک کوۆ دەبنەوہ، بوۆ خواردنی شیوی مەسیحی خاوەن شکۆ نییە» (۱۱: ۲۰). ھانیا دەدات کە چاوەرپی یەکتەر بن کاتیک کوۆ دەبنەوہ، وە بەم کارەش ئیوارەخوانە کە بە شیوہیەک بکەن کە ھەموو جەستە ی مەسیح یەک بگریت (۱۱: ۳۳، ۲۹).

(جوۆن کالڤن) تێرمامنیککی گرنگی لەسەر ئەم رەھەندە بەکۆمەلە ی شیوی مەسیح ھەیە. شایەنی باسە بە درێژی ئاماژە ی پێ بدریت:

وہک چوۆن نانە کە لە دانەوێلە یەکی زۆر دروست کراوہ کە ھیندە تیکەلۆن کە یەکیکیان لە یەکیکی دیکە جیا ناکرێتەوہ، بە ھەمان شیوہش جیی خۆیەتی کە ئیمەش بە ھەمان شیوہ یەک بگرین و پیکەوہ بەستریینەوہ کە ھیچ جوۆرە ناکۆکی و دابەشبوونیک دروست نەبیت... ئیمە دەبیت سوودیککی زۆر لە پرپۆرەسمە کە ببینن، ئەگەر ئەم بیرۆکە یە بە توندی لە میشکماندا بچێت و بچەسپێت: کە ھیچ کام لە خوشک و براکامان ناتوانریت بریندار بگریت، سووکایەتی پێ بگریت، رەت بگریتەوہ، یان بە ھیچ شیوہیەک لەلایەن ئیمەوہ توورە بگریت، بەبێ ئەوہی لە ھەمان کاتدا مەسیح بریندار نەکەین بەھوۆ ئەو ھەلانە ی کە دەیکەین؛ کە ناتوانین لەگەل خوشک و براکامان ناکۆک

بین به بئ ئەووی له هه مان کاتدا له گه‌ل مه‌سیحدا ناکۆک بین؛ که ناتوانین مه‌سیحمان خۆش بویت به بئ ئەووی خوشک و براکامان خۆش بویت؛ که ده بئ هه مان گرنگی به جه‌سته‌ی خوشک و براکامان ده‌ین وه‌ک چۆن گرنگی به جه‌سته‌ی خۆمان ده‌ده‌ین؛ چونکه ئەوان ئەندامی جه‌سته‌مانن؛ وه‌ک چۆن جه‌سته هه‌مووی ئازاری پێده‌گات کاتی‌ک ئەندامی‌کی ئازاری هه‌یه، به هه‌مان شیوه‌ نابیت به بیاکی بمینیه‌وه به‌رامبه‌ر به ئازاره‌کانی ئەوانی دیکه و ده‌بیت هاوسۆزیمان به‌رامبه‌ر به خوشک و براکانی خۆمان نیشان ده‌ین که پێویستیان پێیه‌تی. به‌م پێیه، (ئۆگه‌ستین) به‌ هوکارێکی باشه‌وه زۆر جار ئەم رپۆره‌سمه به «به‌سته‌وه‌ی خۆشه‌ویستی» ناو ده‌بات.^a

من دان به‌وه‌دا ده‌نیم که شیوی مه‌سیح بابه‌تیکه که زۆرێک له کلێساکان به قوولێ بیروباوه‌ر و رپۆره‌سمه‌کانیان له‌سه‌ر دامه‌زراندوه. هیشتا ره‌نگه‌ شایانی ئەوه بیت بیر له‌وه بکه‌ینه‌وه که ئایا رپۆره‌سمه‌یه که بتوانیت به‌روونتر جه‌خت له‌سه‌ر رپۆره‌نده به‌کۆمه‌له‌که‌ی ئەم فه‌رمانه بکه‌یته‌وه. چه‌ند بیروکه‌یه‌ک ده‌خه‌ینه‌روو:

- ئەندامان هان به‌ده‌ن که هه‌ر دابه‌شبوونی‌ک و جیاکارییه‌ک له‌نیوانیدا هه‌یه، نه‌په‌یلن و یه‌کتر ئاشت بکه‌نه‌وه وه‌ک ئاماده‌کارییه‌ک بۆ شیوی مه‌سیح. رابگه‌یه‌نن که‌ی کلێسا پلانی هه‌یه ئاهه‌نگی به‌کۆمه‌له‌ بگێریت بۆ ئەوه‌ی بتوانن پێشتر په‌یوه‌ندیه‌کانیان پشکن.
- ئەگه‌ر کلێساکه‌ت په‌یمانێکی هه‌یه، ده‌توانیت پێش ئەوه‌ی به‌شدارێ بکه‌یت به‌ ده‌نگی به‌رز بیخوینیه‌وه. به‌م شیوه‌یه، ئەندامانی کلێسا ده‌توانن ئەو پابه‌ندبوونه‌ دووپات بکه‌نه‌وه که داویانه بۆ گرنگیدان به‌یه‌کتر، پێش به‌شداریکردن له‌و رپۆره‌سمه‌دا که به‌روونی یه‌کیتیان نیشان ده‌دات.
- پێکه‌وه‌ سروودی‌ک بلینه‌وه له‌کاتی‌کدا بواره‌کان دابه‌ش ده‌کری‌ن و/یان دوا‌ی ئەوه‌ی کلێسا کۆ ده‌بیته‌وه.

a John Calvin, *Institutes of the Christian Religion*, ed. John T. McNeill, trans. Ford Lewis Battles (Louisville: Westminster John Knox, 1960), 4.17.38 (p. 1415).

• بیر لهوه بکه رهوه که بواره کان دابهش بکهیت و کۆمه له که چاوه پری بکه ن هه تا هه مووان له یه ک کاتدا به شداری بکه ن. زۆر جار تاکه کان له کاتی به شداری کردن له شیوی مه سیحدا سه رنجیان له سه ر په یوه ندی که سی خویان له گه ل مه سیحه. به لام دواخستنی به شداری کردنی به کۆمه ل وه ک بیرخستنه وه یه که که ئه م پریوره سمه بو ئه وه دانراوه که ئه زموونیکی هاوبهش بیت له تیوان کلێسادا.

دەرەنجام

له هه موو ئەم لایه نانهی خزمه ته که دا، کاتیک جهسته ی مه سیح کوۆ ده بیته وه، ئیمه خزمهت به یه کتر ده که یه ن. شتیکی باش و دروسته که پیرانی کلێسا سه ره پهرشتی ئاماده کردنی خویندنه وه ی کتیبی پیروۆ، وتاردان، نوپۆ و به پۆوه بردنی ریوره سمه کان بکه ن. به لام هه موو ئەمانه خزمه تی هه موو کلێسا که یه. جهسته ی جوړاوجوړی کوۆمه له ی باوه رداران یه ک ده گرن بوۆ یه ک جهسته بوۆ وه رگرتن و هاوبه شی کردنی خزمه تکردنی په یامه که، روۆحیش پیکه وه بنیادیان ده نیت بوۆ پیگه یشتن.

پهرستنی به کوۆمه ل نمونه ی دروستکراویکی نوپیه، که گه لی خودا بوۆ هه میسه به خوۆشه ویستییه کی ته واوه وه خزمهت به یه کتر ده که ن. له هه ر به شیکی خزمه ته که دا، ئیمه یه کتر بوۆ ژیا نی هه تاهه تای ی ئاماده ده که یه ن.

وه ئەو ژیا نه هه تاهه تاییه به ده نگی گوۆرانی ده ولهمه ند ده بیته. که واته ئیستا روو له گوۆرانی گوۆتن ده که یه ن.

حهوتهم: چۆن تهواوی کلّیسا به شدارى له ستایشدا ده کهن؟

بلندگۆکان ده له زین. گۆپه کان تیشکیان ده خسته سهر که سانئیکى دیاریکراو. له سهر شاشه یه کی زه به لاج، یه ک دیپرى ده قه که ده رده کهوت. گۆرانیبیژیک مایکرو فۆنیکی بهرز کرده وه بۆ لای ده می. دهنگی له سهرتاسهری هۆله که دا دهنگی ده دایه وه. له کاتیکدا سهیری ده ور به رم ده کرد، سهرنجم دا چهند که سیک به جۆش و خرۆشه وه گۆرانیبیان ده گوت، دهسته کانیان بهرز کردبو وه و چاوه کانیان داخستبوو. به لّام زۆر به یان به شیوه یه کی نا ئاسایی وه ستابوون. هه ندیکیان هه ولیان ده دا به لّام سهرکه وتوو نه ده بوون له گه لّ ریمه که دا گۆرانى بلّین. هه ندیکى دیکه بریاریان دابوو ته نها گو ییان لّ بگرن. له پښگه ی ئه و ریکه خسته نه گوره یه ی بلندگۆکانه وه به جوانی گو یم له هه موو ئامیژیک ده بوو، به لّام نه مده توانی گو یم له دهنگی که سانى ده ور به رم بیّت.

جاریکیان له رۆژیکى یه ک شه مه دا وتاریژی میوانى کلّیسا ی (کیو باپتیست) بووم له نه نه نى پایته ختى ئینگلته را. کلّیسا که له بیست که س پښکها تبوو. چوونه ئیو کلّیسا ساده که و چهند لاپه ره یه ک گۆرانیان دابه ش کرد. ئه ندایک به م دوا یه ده ستى کردبوو به وه رگرتى وانه ی پیا نو تا کو بتوانیت به شدارى ستایشه که بکات. پښه کیبه کی ساده ی سروودى «ئای که خۆشه ویستى عیسا چهنده قووله»^۱ ی لّیدا. ههر بیست که سه که پښکه وه گۆرانیمان ده گوت. نه سیسته می دهنگى هه بوو، نه پاوه رپو ینت. به لّام گو یمان له یه کتر بوو. وشه راسته قینه کانى گۆرانیه که رۆحمى به هیزتر کرد.

من وا گریمان ده که م که هه ردوو ئه و کلّیسا یه ی که تازه با سم کردن له پښگه ی سرود و گۆرانى رۆحیه وه به باشى گرنگى به په رستنى به کو مه لّ ده دن. به لّام یه که میان به شداریه کی لاوازی کو مه له که ی له گۆرانى گوتندا هه بوو سه ره پای به ره مه یکی مۆسیقى که به وردى دروستکرا بوو. دوو میان به رنامه یه کی که می له مۆسیقادا هه بوو، به لّام له گه لّ ئه وه دا کو مه له که به جۆش و خرۆشه وه گۆرانیان ده گوت. بۆچی؟ جیاوازیه که له شیواز و ئامیرسازیدا نییه. من به شداریم له هه ندیک کلّیسا کردوو که شیوازیکی مۆسیقای نه ریتیبیان پښکه ش کردوو و به شیوه یه کی زیندوو گۆرانیبیان گوتوو، به لّام هه ندیکى دیکه که گۆرانى فه رمى و ناروون بوون، به یاوه رى ئۆرگیکی زال به سهر دهنگى خه لکدا بووه. به هه مان شیوه، ههر چهنده

من به شداریم له هه نډیک کلنسا کردوو به موسیقای هاوچه رخ که کۆبوونه وه که ده خنکینیت، وه که ئه و کلنسیایه ی که له سه ره وه باسم کردوو، به لام سه ردانی ئه وانی دیکه م کردوو که هه مووان به دل و گیان گۆرانی ده لاین.

که واته چۆن جیاوازییه که پروون بکهینه وه؟ سهیر نییه: من پیم وایه که نه بوونی تیگه یشتنی ورد له کلنسیای ناوخیی بووته هوی سه ره له دانی ئه م کیشه یه. هه ر شتیکی دیکه رهنگه ئه وه پروون بکاته وه که بۆچی هه نډیک له کلنساکان گۆرانی باش ده لاین و هه نډیکی دیکه خراب، ئیمه چۆن سهیری کلنسا ده کهین به شیکی گرنگی هاوکیشه که یه.

له به شی پیشووماندا، له ره هه نډی کۆبوونه وه کانی زۆریک له بواره کانی کۆبوونه وه ی کلنسامان کۆلییه وه. ئیستا، له کۆتا بابه تی ئیمه دا، کاتی ئه وه هاتوو ده لایت: «گۆرانییه که» بکهینه وه ناو گۆرانی گوتنی به کۆمه له وه. وه که (زه بووری ۱۴۹: ۱) ده لایت: «گۆرانییه کی نووی بۆ یه زدان بلین، ستایشی له ناو کۆری خوشه ویستانیه تی».

با پیش ئه وه ی ده ست پئ بکهین ناگادارییه کی کورت پیشکه ش بکه م: په رستنی به کۆمه له له ریگه ی گۆرانییه وه بابه تیکی فراوانه. ناتوانم وه لامی هه موو پرسیاریک و مشتومرپیک بده مه وه. ئامانجه کانم سادهن: لیکۆلینه وه له کاریگه ری گۆرانی گوتنی به کۆمه له له سه ر کلنسا و پیشکه شکردنی بیروکه ی کرده یی بۆ به رزکردنه وه ی ئه زموونی په رستنی به کۆمه له له ریگه ی گۆرانییه وه.

گۆرانی گوتن کاریکی خوشه ویستییه

پۆلس به کلنسیای ئه فه سۆس ده لایت: «به شه راب سه رخۆش مه بن که به ره لایی تیدایه، به لکو پرین له رۆحی پیروژ: له گه له یه کتری به زه بوور و سروود و گۆرانی رۆحی بدوین، له دلته نه وه گۆرانی و ستران بۆ یه زدان بلین، هه موو کاتیک و بۆ هه موو شتیکی به ناوی عیسی مەسیحی خاوه ن شکۆمان سوپاسی خودای باوک بکه ن» (ئه فه سۆس ۵: ۱۸ - ۲۰). خودا ئاماده بووی سه ره کی گۆرانی گوتنه که مانه، به لام نایه تی ۱۹ ئامازه به وه ده کات که بینه ریکی لاهه کی هه یه، که خۆمانین. پۆلس له به شی پیشتردا هانی باوه رداران ده دات که به خوشه ویستییه وه راستیه کان به یه کتر بلین (ئه فه سۆس ۴: ۱۵). گوتنی گۆران و سرودی رۆحی یه کیکه له و ریگایانه ی که ئیمه ئه و کاره ده کهین.

دهیفتد پیتهرسن بهم شیوهیه دهیخاته روو:

خزمهتی نوپژ یان ستایشکردن و بنیادنا که له لایهن خوداوه
ئاراسته ده کریت په یوه نندیه کی نزیکیان پیکه وه ههیه. ته نانهت
«زه بوور و سروود و گورانی پوچی» که ده رپرینی باوهر و سوپاسگوزارییه
بو خودا، ده بی له یه ک کاتدا وه ک نامرزی فیکردن و ناموژگاریکردنی
یه کتر سهیر بکریین.^a

ئه مه شه به و واتایه یه که گورانی گوتن به شیکه له خزمهتی هه ر ئه ندامیک بو
هه موو جه سته که. کاتیک په یوه نندی به کلپسایه که وه ده که بیت، ده بیته ئه ندام له
کوهره که. تو ده بیته چاود پریک بو ته ندروستی پوچی گروهه که، وه به شیکی ئه م پو له
به ستایشکردن به چیده هییت.

ئه و ئه ندامه ی کلپسا که به رگه ی سوکایه تی ده گرن له لایهن خیزانه زه مینیه که یانه وه،
پپو یستیان به گوپگرتنه له خوشک و برا پوچییه کانیان کاتیک گورانی «عیسا، من
خاچه که مم هه لگرتووه، هه موومان ده پوین و شوین تو ده که وین» ده لین. ئه و
باوهر دراهی هه ست به زه بر و زه نگی گونا و شهرمه زاری ده کات، پپو یستی به
گوپگرتنه له شادی و ئاهه نگی گورانی «هه موو گونا هه کانم له خاچ دراوه و چیت
ناتوانم هه لینا گرم». دل ه ماندوو هه کانمان تامه زرو ی گوپگرتنه له ده نگدانه وه ی مزگینی
ده ووروبه رمان. گویمان له ده نگی ئه ندامانی کلپسا که مان ده بیت و له بیرمانه که ئیمه
به ته نهانین له م شته دا. خودا به خیره اتنی کردووین بو ناو خیزانه که ی.

سهیر نییه که گورانی گوتنی پیروژه کان دلمان گهرم ده کات. خودا خو ی گورانی
ده لیت به سه ر ئه و که سانه ی که رزگاریان ده کات (سه فه نیا ۳: ۱۷). ئه و ئیمه ی به
وینه ی خو ی دروست کردوو هه. که واته به جو ریک له جو ره کان گورانی گوتنه که مان
ره نگدانه وه ی جوانی و به خشنده یی و داهینه رییه که یه تی. (جوناتان ئیدواردز) به هه شتی
وه ک شوینیک وینا ده کرد که گه لی خودا «کو ده نگی و هاوسه نگی و جوانی پوچی
خویان به گورانی بو یه کتر ده گوت».^b کاتیک خو شه ویستی خو مان بو مه سیح له

a David Peterson, *Engaging with God: A Biblical Theology of Worship* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 1992), 221.

b Jonathan Edwards, *The "Miscellanies," in Works of Jonathan Edwards, Volume 13, The "Miscellanies," Entry Nos. a-z, aa-zz 1-500*, ed. Harry S. Stout (New Haven, CT: Yale University Press, 1994), 332.

رېځه ی گورانی گوتن وه ک کومه له یه ک دهرده برین، ده توانین پیشوه خته نه و دهنگه مان دهست بکه ویت که ستایشکردن له به دیهینانی نویدا چون ده بیت.

با ئهم بینینه ی گورانی گوتنی به کومهل به وه لامدانه وه ی چند پرسایرکی سهره کی بخهینه بواری جیبه جیکردنه وه.

۱. کلپساکان ده بی چ گورانییه ک بلین؟

پنویسته گورانییه ک بلین که له سهر بنه مای فیرکاریه کانی کتیی پیرۆز بیت. پؤس ده لیت: «با په یامی مه سیح به ده ولهمندی له تیوه دا نیشته جی بیت، به وپه ری دانایی یه کتری فیر بکه ن و ئاگادار بکه نه وه، به زه بوور و سروود و گورانی رۆحی به سوپاسگوزاری له دلتاندا گورانی بو خودا بلین» (کولوسی ۳: ۱۶). ئه مه ش واته پنویسته به به دهرده وامی زه بووره کانی داود بلین. ههروه ها پنویسته به شیوه ی دیکه خودا شکومه ند بکه یین، هه رچه نده بو من روون نییه ناخو جیاوازیه کی گه وه ره له تیوان «سروود» و «گورانی رۆحی» دا هه بیت. زاراه ی یوانی (هیمنوس) به واتای گورانی ئایینی دیت. پنده چیت «گورانی رۆحی» ئماژه به و گورانیانه بکات که له کتیی پیرۆزا ئیلهامیان له رۆحی پیرۆزه وه وه رگرتووه. مه به ستی پؤس نه وه یه که پنویسته گورانی جوړاوجوړ بلین، که هه موویان به کورتی ئاهه نگ بو «په یامی مه سیح»، واته په یامی ئنجیل ده گیرن.

ئهمه ش واته گورانی گوتن به شیخه له خزمه تی په یامی خودا. کاتیک کومه له یه ک به گورانی گوتن راستی ده گه یه نیت، رۆحی پیرۆز کاریگه ری به هیزی وشه ی نووسراوی خودا ده هینیته ناو کومه له که وه. ئیمه یه کتر فیر ده که یین که خودا «پیرۆزه، پیرۆزه، پیرۆزه». ئیمه گورانی بو یه کتر ده لنین که نه و «نهره، نه بیتراره، تنها خودای دانایه». له گهل نه وه شدا، خودا به رز دهنرخینین و باشتر لیتی تیده گه یین. له گهل یه کبوونی باوه پداری نوئی و نه دمانی به نه زموون له گورانیدا، کلپسا ده بیته دامه زراوه یه کی فیربوون که هه موو که سیک هه م ماموستایه و هه م فیرخوازه.

به هوئی نه مه وه، من ده لیم که پیرانی کلپسا ده بی چاودیری هه لباردن ی گورانییه کان بکه ن. سرووده کان درپژکراوه ی خزمه تی فیرکاری پیره کانن - ئاخه ر چاودیران نه وانن که ده توانن خه لک فیر بکه ن (یه که م تیموساوس ۳: ۲). کاتیک که سروودیک هه لده بژیرن که راست بیت و پشت به کتیی پیرۆز به ستیت، به لام له لایه ن که سیکه وه نووسراوه

که جیی پرسیاره یان بوچوونی لاهوتیی ههلهی ههیه، پیویسته شوانهکان بریار بدن ناخو وهرگرتنی کارهکانی ئه و نووسهره ده کریت مهترسیدار بیټ بو کومه له که یان یان نه. ئه گهر نووسهری سرووده که کوچی دوایی کردبیټ یان به ناوبانگ نه بیټ، ئه وارهنگه به کارهینانی گورانییه که که متر مهترسیدار بیټ. له م جوړه بارودوخانه دا هیچ یاسایه کی ورد نییه که په پیره وی لی بکریت، به لام بواریکه پیویستی به دانایی ورد ههیه.

به پرسیاریتی هه لباردنی گورانیی رۆحی به شوانه بالاکه مان دراوه. ئه و پلانی چهند مانگیک خزمهت له یه ک کاتدا داده نیټ. هه موو هه فته یه ک کومه لی شوانهکان کو ده بنه وه بو ئه وهی سهیری ره شنووسه که ی بکه ن بو یه ک شه مه ی داهاتوو و بیروکه کان بو باشترکردنی پیشکش بکه ن. من ده زانم که له هه ندیک کلئیسادا «پابه ری ستایش» که گورانییه کان هه لده بژیریټ. ته نانه ت ئه گهر به و جوړه ش بیټ، من هانی شوانهکان ده دم که سه ره پهرشتی پرۆسه که بکه ن و ده سه لاتی ره تکرده وه یان هه بیټ له سه ر لیستی گورانییه سه ره کییه کانی کلئیساکه. شوانهکان ده توانن له گه ل ئه و که سه یان گروهی که به پرسیارن له لایه نه موسیقییه کان، وه ک پابه ری په رستن، سه ره پهرشتیاری موسیقا، یان به ریوه به ری کوړ پیکه وه کار بکه ن. به لام نایټ ده سته رداری به پرسیاریتی خو یان بن له سه ره پهرشتیکردنی خزمه تی فیکراری کلئیسا، که هه لباردنی گورانی له خو ده گریټ.

ئه و گورانیانه هه لباریه که ته و او که ری ته وه ری ته و او ی خزمه ته که ن. شتیکی چاکه که سروود و نوپژ و خویندنه وهی کتیبی پیروژ کاریگه ری له سه ر دلمان به جیهیټ بیټ پیش ئه وهی شوانه که وتار پیشکش بکات. به و شیوه یه پیشوه خت ده که که مان پیشکش ده که ن.

هه روه ها پیویسته سروودی جوانی دل هه ژین بلین. ده ربړینی راستی قوول له ریگه ی سروود و گورانییه وه له گه ل ده ربړینی هه سستی دل سو زانه بو خودا شتیکی نااسایی نییه. دلمان لاوازه و تووشی گونا ه بووه، بو یه نایټ هه موو هه فته یه ک پیشینی هه ستیکی به رده وامی خو ش بکه ین له کاتی گورانی گوتندا. به لام نه بوونی گه رمیی رۆحی له کاتی گورانی گوتندا رهنگه ئاماژه بیټ بو پرسیکی قوولتر له باوهر و په یوه ندیمان له گه ل پرزگار که ردا. بابه ته که ئه و نه زمونه سو زاریه نییه که هه فتانه هه مانه - ده توانین ئه وه بو خودا به جیهیټ لین. بابه ته که ئه وه یه که له گه ل گورانی گوتنماندا گه شه ده که ین له ناسینه وه و متمانه کردن و په رستن خودای سیانه که شایه نی ستایش کردنه. له ریگه ی گورانی گوتنه وه یارمه تی که سانی دیکه ش ده ده ین که به هه مان شیوه دلخو ش بن.

له پرووی دهقه‌وه، به‌دوای ئه‌و گۆرانیانه‌دا بگه‌رێ که له شیعری کاریگه‌ردا، گوزارشت له راستییه‌ قووله‌کان بکه‌ن. ئه‌و سروودانه‌هه‌لبژێره‌ که ناوه‌په‌رۆکی جوان و واتاداریان هه‌یه. هه‌لبژاردنی سرووده‌کان ناییت ته‌نها له‌سه‌ر بئه‌مای درێژی یان ئاڵۆزیه‌که‌ی بیته‌، به‌لکه‌ ده‌بیته‌ له‌سه‌ر توانای ده‌رپینی هیوا و خۆشی و ئاره‌زووی قوولی باوه‌رداران بیته‌، جا چ به‌ شتیکی ساده‌ بیته‌ یان به‌ چه‌ند ئایه‌تیک. له‌ کاتیگدا ئه‌م هه‌لبژاردنه‌ بابه‌تییه‌، به‌لام گرنگه‌. حوکمدان و زانیاری خۆته‌ له‌سه‌ر لاهووت و پراکتیکی و ئه‌وه‌ی شیعری باش پینکه‌هه‌ینیته‌ به‌کاربه‌ینه‌ بو‌ه‌لبژاردنی سرووده‌کان به‌ به‌هێزترین ده‌ق بو‌ کلیساکه‌ته‌. دلنیا به‌ له‌وه‌ی که به‌ تپه‌رپوونی کات کۆمه‌له‌که‌ته‌ ئه‌و گۆرانیانه‌ فی‌ر ده‌بیته‌ که هه‌موو بابه‌ته‌ سه‌ره‌کیه‌کانی تایه‌ته‌ به‌ لاهوت ده‌گرته‌وه‌.

له‌ پرووی مۆسیقاوه‌، ئاوازه‌که‌ ده‌بیته‌ له‌گه‌ڵ واتای ده‌قه‌کاندا بگونجیته‌ - یان باشتره‌، به‌رزتری بکاته‌وه‌. مه‌به‌ستم له‌ «ئاواز» یان «میلۆدی» نۆته‌کانی مۆسیقایه‌ به‌ پریزه‌بندی و ریتمیکی تایه‌ته‌، که وشه‌کانی سرووده‌که‌ به‌وه‌وه‌ ده‌گوترینه‌وه‌. گۆرانییه‌ باشه‌کانی کلیسا میلۆدی جوان و رینکوپیکیان هه‌یه‌ که سه‌ره‌رای ئه‌وه‌ش فی‌رپوونیان بو‌ نه‌وه‌ و کولتوو‌ره‌ جیاوازه‌کان ئاسانه‌. هه‌موو مۆسیقایه‌که‌ وه‌ک یه‌ک دروست نه‌کراوه‌. من هانی شوان و سه‌ره‌رشتیاری گۆرانی ده‌ده‌م که په‌ره‌ به‌ هه‌ستی باشی جوانکاری بده‌ن بو‌ ئه‌وه‌ی بزانه‌ن کام ئاوازه‌ به‌ باشترین شیوه‌ خزمه‌ته‌ به‌ بنیادنانی کۆمه‌له‌ی باوه‌رداران ده‌کات.

پێویسته‌ هه‌م سروودی کۆن و هه‌م سروودی نوێ بلیین. هه‌ندیک گۆرانی دوای ماوه‌یه‌کی زۆر هه‌ر ده‌میینه‌وه‌، چونکه‌ خاوه‌نی خه‌سه‌له‌تی به‌هێزن. پێزانمان به‌ باشترین کاره‌کانی سه‌رده‌می پێشوو یه‌کته‌یمان له‌گه‌ڵ کلیسای جیهانی به‌ درێژی کات نیشان ده‌دات. به‌ نادا‌په‌روه‌ری داده‌نریته‌ که ته‌نها گۆرانییه‌ هاوچه‌رخه‌کان هه‌لبژێرین که له‌ ستۆدیۆیه‌کی تۆمارکردنی شاری ناشقیڵ دروست کراون و ئه‌و سرووده‌ کلاسیکانه‌ پشتگوێ بکه‌ین که له‌لایه‌ن گه‌وره‌ پیاوانی وه‌ک (لوتیر، واتس، ویسلی و بۆنار)ه‌وه‌ نووسراون.

له‌ هه‌مان کاتدا، په‌رجوو و نیشانه‌ سه‌رسوپه‌ینه‌ره‌کانی مه‌سیح ده‌بی له‌ هه‌موو نه‌وه‌یه‌که‌دا گۆرانی نوێ دروست بکه‌ن؛ پ‌روانه‌ (زه‌بووری ٤٠: ٣؛ ٩٦: ١؛ ٩٨: ١؛ ١٤٤: ٩؛ ١٤٩: ١). له‌ کاتیگدا گۆرانییه‌ کۆنه‌کان له‌ کلیساکه‌ به‌ قوولی په‌گیان داکووتاه‌وه‌، سرووده‌ هاوچه‌رخه‌کان زیاتر به‌رده‌ستن بو‌ زۆر که‌س و به‌م شیوه‌یه‌ ده‌توانن به‌شداریکردنیکی پر

له جۆش و خرۆش به ره و پيش ببهن. ههردووکیان به هیاان ههیه. من به تامه زرۆیهوه چاودیری ئهوه ده کهم که پهروهردگار له پهوتی ئیستای «سرووده کانی مۆدیرن» دا که ئامانجیان تیکه لکردنی لاهوتی به هیزه له گه ل میلۆدی نویدا، چی ده کات.

پییوسته سروودیک بلیین که تهواوی مهودای ژیانی باوهردار ده ربهرپیت. بیگومان گۆرانی گوتنی به کۆمه ل ده بی به خۆشی پرگارکهری ههستاه و دهسه لاتداردا دهنگ بداتهوه. به لام هیشتا مه سیح نه گه پراوه تهوه. گه لی خودا هیشتا تووشی نه زۆکی و شیرپه نجه و درنده یی و به لا ده بن. زه بووره کانی ماته مینی فیрман ده کهن که باوهر وانای پاکردن له خودا نییه، به لکو پاکردنه بۆ لای ئه و له کاتی ناخۆشیدا - له گه ل پرسیاره کاهمان و ئازاره کاهمان. بۆچی له پێگه ی گۆرانی گوتنه وه نیگه رانی و متمانه مان پپی، ده رنه ده برین؟ شوانیکی دانا چاودیری یه کخستنی کۆمه لیک سروود ده کات که «باوهرداره به ده بخته کان» ده توانن بلیین. چاودیری ژیرانه ی شوانه کان بریتییه له په ره پیدانی کۆمه لیک سروود که گونجاون بۆ ئه وه ی «باوهرداره به ده بخته کان» به گۆرانی بلیینه وه، له وانه زه بووره کان که به ئاشکرا ئازار و مهینه تی ده رده برن، سرووده کان به تۆنیککی خه مناکه وه ده لێن.

له هه موو ئه مانه دا، له بیرت بیت که ره هه ندی به کۆمه لی گۆرانی به کۆمه ل ده بی کاریگه ری راسته وخۆی له سه ر شیوازی هه لپژاردنی گۆرانییه کان دابنیت. بیر له پارگی مۆزه خانه بکه ره وه که بۆشاییه کی سنوورداری له سه ر دیواره کانی هه بیت. ته نها باشترین به ره مه مه هونه رییه کان هه لده بژپیت. به هه مان شیوه باوهرداران توانای سنوورداریان هه یه بۆ گۆرانییه کان که بتوانن له قوولایی دلپاندا وه ریگرن. شوانه کان ده بی به وریاییه وه گۆرانییه کانی کلپسا که یان به ریوه ببهن، چونکه گۆرانییه کان یه کیکه له ئامرازه گرنگه کانی ئیمه بۆ خزمه تکردنی په یامی هاوبه شمان. (لوتیر) کوالیتی سرووده کانی ناو ویتنبیرگی به گرنگ زانی نه ک ژماره یه کی زۆر گۆرانی، هه ر بۆیه ش کۆمه له که ی به کورتی هیشته وه. باشتره موهونه ی ئه و په پیره و بکه ین: ته نها باشترین گۆرانی بلیین.

۲. پێگای دروست بۆ ژه نینی مۆسیقای گۆرانییه کاهمان چییه؟

پرسی ژه نینی مۆسیقا هه ندیک کلپسا کانی دابه ش کردوه. به لام کاتیک گفتوگۆکه مان سه باره ت به په رستنی به کۆمه له به جه ختکردنه وه له سه ر به کۆمه ل له چوارچۆیه که دا، ده توانین زۆر یک له «جه نگه کانی په رستن» که م بکه ینه وه.

ايرەدا مەبەستەم ئەو ھەيەتە كە پۈيۈستە بەدوای رېگايە كدا بگەپرېن بو ئەو ھەي ئەو تېروانىنە بچە سېپىن كە ستايشكردن خزمەتتىكى خۇشەويستى ھاوبەشە. پۈيۈستە يەكيتى جەستە بەرەو پۈيش بەين. باشە چۆن ئەو بەكەين؟

سەرەتا دەنگى مرۆف لە پۈيشينەدا دابنى. پەيمانى نوڧ فەرمانمان پۈنادات كە ئاميرىكى تايەت بەكاربەينين. ئيمە ئازادين لە ژەينى ئامير؛ كاھينەكان لە پەرستگاي پەيمانى كۆندا ئاميريان دەژەند. بەلام پەيمانى نوڧ تەنيا رېنماييمان دەكات كە گۆرانى بلىين.

كەواتە، دەبیت چۆن بىر لە رۆلى مۇسقاژەنەكان بەكەينەو؟ ئەگەر چاوەرپى ئەو ھەيەتە كە بەرپرسانى مۇسقاكە سەرسامان بەكەن، ئيمە بەو ئامانجە مۇسقاكەمان دادەپرېين. لە لايەكى ديكەو ئەگەر ئيمە ژەينى مۇسقا و دەنگ وەك رېگەيەك بو ئاسانكارى و بەرزكرنەو ھەي گۆرانى گوتنى بەكۆمەل مامەلەي لەگەندا بەكەين، ئەو ھەرنجەكە لە شوپى گونجاودا دەھيلتەو. مۇسقاژەنانى كلىسا نمايشكار نين؛ ئەوان خزمەتكارن. كارى ئەوان ياوهرىكردن و بەرزكرنەو و جوانكردى خزمەتكردى گۆرانى گوتنى كۆمەلەكەيە.

پۈشنيارىكى بوپرانەم ھەيەكە بىكەم. لەوانەيە بو تەرەكەو پۈت كە بەكارھينانى ئاميرى كەمتر و دابەزاندى دەنگيان لە راستيدا كەلتوورپكى بەھيتر و دەنگىكى بەرزترى گۆرانى گوتنى بەكۆمەل بەدەست دەھينيت. سالانتيك بوو ئورگىكى زەبەلاج و دەنگ بەرز لە كلىساكەمدا ھەبوو. لە سالانى نەو دەكاندا، ئورگژەنەكە خانەنشين بوو. لە واشنتى كەسيان نەدۆزيەو كە ئورگ بژەنيت و باوهرى بەكتى پۈرۆ ھەبیت. بۆيە ئورگەكە بیدەنگ بوو و لە پانۆيەكەو دەستيان كرد بە ژەينى گۆرانىيەكە. لەناكاو خەلك دەستيان كرد بە گونگرتن لە گۆرانى گوتنى يەكتر - وە ھەزيان لىي بوو، بۆيە بە دەنگىكى بەرزتر گۆرانىيان دەگوت!

پۈشيني من ئەو ھەيەكە ئەگەر ژەينەكە زۆر بەرز يان ئالۆز بىت، دەكرىت پۈكەو گۆرانى گوتنەكەمان بو قورس بكات، ئەمەش دەكرىت بەشدارى چالاکانە كەم بكاتەو. زۆرپك لە باوهراران، واز لە گۆرانى گوتن دینن - يان بەنيو دەل دەست بە گۆرانى گوتن دەكەن - چونكە ناتوانن گويان لە خويان و كەسانى ديكە بىت. ئەمەش روودەدات كاتيك كلىساكە ئورگ، ئورگىسترا، يان تىپى رۆكى مۆدىرنى ھەبیت.

بۆيە بۇ پەروەردە كۆردى كەلتورى گۆرانى گوتنى بەكۆمەل، بىر لە بەكارهيتانى ئامىرى كەمتر بىكەرەو. ئالۆزىيەكى مۆسىقى لە بەرامبەر زىندووى كۆمەلە كەدا شىتىكى دادپەرەرانە يە. بىنگومان رەنگە بتوانرىت ھەردووكى ھەبىت! (دروو ھۆج) ھاوپىم لە كلىساي (دىزرت سپرىنگز) لە شارى (ئەلبوكىركى ويلايەتى نيومە كسىكو)، زۆر جار لە گەل تىپكى تەواودا سەپەر شىتى گۆرانى گوتن دەكات. خۇبە خشە لىھاتووە كانى رىكخستىنىكى تەواو ھونەرىيان دروست كىردوو. مۆسىقا كەيان زۆر لە مۆسىقاي كلىساكەى تىمە ئالۆزترە. بەلام دروو پىداگرى لەسەر ئەو دەكات كە ھەموو ئەو مۆسىقاژەنانەى كە لە پىشەوە خىزمەت دەكەن دەبىت گۆرانى بلىن لەكاتى كىدا ئامىرە كانىان دەژەنن. ئەمەش ئاماژە بە كۆمەلە كە دەكات كە گۆرانى بەكۆمەل ھىشتا شىتىكى سەرەكىيە و كۆمەلە كەيان بە خۇشحالىيەوە گۆرانى دەلىت.

من پىشنىار دەكەم كە ھەموو كلىسايەك گۆرانى گوتن بەبى ژەنىنى مۆسىقا وەك كارىكى ئاسايى لەخۇ بگرىت، بەبى گویدانە برىارى سادە كۆردى ژەنىنە كە. رەنگە ئامىرە كان لەسەر دوا بەيتى گۆرانىيەك لادەيت، يان بۇ گۆرانىيەكى تەواو ئەو بەكەيت. ئەمەش يارمەتى كۆمەلە كە دەدات كە خۇيان بىيستىن و بىريان دەخاتەوە كە گۆرانى گوتن بە شىپوہىەكى سەرەكى پەيوہستە بە خۇيانەوہ. كاتىك دەنگە كان تاكە شتىن، خەلك ھەنگا و ھەلدېنن و گۆرانى دەلىن.

خالىكى زيادە كە دەبىت لەبەرچا و بگرىت و تىدەگەم كە ئەمە چوونە ناو وردە كارى گۆرانى گوتنە، بەلام ستايش كۆردن بەبى ھاوپىيەتى مۆسىقا و بە ھارمۆنى جىواز، باشترە لە گۆرانى بى ھاوپىيەتى مۆسىقا بە يەك دەنگ. ئەمە يەككە لەو ھۆكارانەى كە من ھانى كلىساكان دەدەم بە ھەر شىپوہىەك كە دەتوانن ھارمۆنى لەخۇبگرن - يان لە رىگەى سروودنامەى چاپكراو، لاپەرەى گۆرانى، يان تەنانەت سلايدە كانى پرۆژىكتور كە نۆتە كانى ھارمۆنى لەخۇدەگرن. تەنانەت ئەگەر كەمتر لە پىنج يان دە لەسەر سەدى كلىساكە بتوانن نۆتە كانى ھارمۆنى بلىنەو، ئەو بۇ گۆرانى گوتنە كانى كۆمەلە كە دەولمەند دەكات. بۇ ئەوہى ئەمە كار بەكات، مۆسىقاژەنان پىويستىان بە ژەنىنى ژى و ھارمۆنى ھەيە كە لەگەل ئەو بەشانەدا بگونجىت كە نووسراون. ئەگەر ھارمۆنىيە كانى گۆرانىيەك بە شىپوہىەك رىك بخرىت لەگەل يەكتردا ناكۆك بن، ئەو خەلك بىھىوا دەكات لە گۆرانى گوتنى بەكۆمەل و ھەولە كە بىكارىگەر دەكات.

دووه: گرنگیدان به یه کیتی له کاتی په چاوکردنی شیوازی موسیقا. به و پییه یه کینک له نامانجه سهره کییه کانی گورانی گوتی به به کومه ل بنیادنانی نهوانی دیکه یه، موسیقا دهره فته تیکی نایمان پنده به خشیت بو نه وهی به رامبه ره که مان له خومان به باشر بزاینن (فیلیپی ۲: ۳). پؤلس پیش نه وهی بانگی کولوسییه کان بکات که ریگه بدن په یامی مه سیح له ریگه ی گورانی گوتنه وه له نواپاندا نیشته جی بیت (کولوسی ۳: ۱۶)، پینمایان ده کات که بهرگه ی یه کتر بگرن و له یه کتر خوش بن و «خوشه ویستی له بهر بکن، که له یه کیتییه کی ته واودا هه موویان ده به ستینه وه» (کولوسی ۳: ۱۳-۱۴). ناخر کلپسا له جوله که و ناجوله که، خه ته نه کراو و خه ته نه نه کراو، بهر به ری و سکسی، کویله و نازاد پیکهاتووه (۳: ۱۱).

وه ک گه لیک که له گه ل خودا و یه کتردا ناشت بووینه ته وه، پیویسته کاتیک بو گورانی گوتن کو ده بینه وه ناشتی و نارامیی خومان نشان بدهین. خوشه ویستیمان گرنگتره له ناره زووه کامان. بویه پیویسته شوانه کان نه نامان فیتر بکن که به شدار بن له گوتنه وهی گورانییه کی دیار بکراو، که نه گه ر دلخوازی خویاندا بیت یان نا. له م پوژانه دا هه موومان ده توانین هه ر کاتیک مانه ویبت به هیدفون گوئی له موسیقای دلخوازی خومان بگرین. به لام کاتیک له پوژی په ره وردگادا کو ده بینه وه، ده توانین نه وه نشان بدهین که په یوه ندییه کانی مه سیح به هیترن له پاشخانی که لتووری هاوبه ش یان بوچوونه موسیقییه کامان.

زور جار نه ندانه کامان فیتر ده که م که تیمه کلپسایه کمان ده ویبت که به سه لیه ی موسیقی جوړاوجور دیاری بکریت. تیمه هه وادارانی موسیقای کلاسیک و هیپ هوپ، جاز و پوپ، فولکلور و روکمان ده ویبت. زور جار موسیقا نشانه ی ناسنامه و که لتووری مروقه. که واته کلپسا دهره فته تیکی هه یه بو وروژاندنی دراوسی بیباوه ره کامان: بوچی که سانی جیاواز زور چیژ له پیکه وه گورانی گوتن وهرده گرن؟ له بیرت بیت: بو هه ر گورانییه ک که له رووی موسیقییه وه له گه ل تودا ده گونجیت، ره نگه نه ندانی کلپسا هه بن که له پیناو تودا ناره زووه کانیان داده نین!

که واته، چوون سهرنج له سهر یه کبوون به پلینه وه؟ نه وه تاکه ریگه نییه، به لام پیشنیاریک هه یه، نه ویش نه وه یه که ژه نینی موسیقا که به ساده یی مینیتته وه بو نه وه ی وشه و میلودییه کان دهر بکه ون. له کلپسای کاپیتول هیل ته نها به به کاره پینانی پیانو و گیتار سرود و گورانی روچی ده لینه وه. سهیره به لام نه مه واتای نه وه یه

که ژهنینی مۆسیقا به زۆر به مان نائومیډ ده کات! هه ندیک که س تپیی پړۆکیان پئ
باشتره، هه ندیک دیکه ئۆرگ، هه ندیک دیکه گروپیک فۆلکلۆری، هه ندیک دیکه
ئۆرکیسترا، هه ندیک دیکه کۆرپیک ئینجیلی مۆډیرن. ئیمه هیچ کام له وانه ناکهین.
به لام به مه به سته. ئیمه ده مانه ویت که سائیک که حزیان له وه موو جوړه مۆسیقا
جیاوازه یه، بتوانن وه ک یه ک گۆرانی بلین.

شتیک نییه به ناوی کلّیسیایه کی بئ شیواز و ستایل. هه ر کلّیسیایه ک شیوازی تایه تی
خوی هه یه، له نیویاندا جوړیک تایه تی مۆسیقا که خوی له گه لیدا ده ناسینیت،
ته نانه ت نه گه ر وه ک ئه و شیوازه ی که له کلّیسیایه ی ئیمه دا به کار ده هیئزیت ئالۆز
نه بیت. ناتوانیت خۆت له وه پاریزیت. ئه مه ش به و واتایه یه که هه ندیک له باوه پداران
مۆسیقا که یان زیاتر به دلّه، هه روه ها هه ندیک دیکه هه ن کیشه یان له گه لیدا هه یه.
ته نها دانان به م راستیه ئیشیک زۆری ده ویت. ده بیت سوپاسی ئه و که سانه بکهین
که قوربانییه کی زیاتر ده دن بۆ ئه وه ی خه ریکی سرووده کان بن. پپوسته به گۆرانی
گوتن له گه ل یه کدا ریزیان لی بگرین، ته نانه ت نه گه ر مۆسیقا که شمان به دل نه بیت.
ده بیت به رده وام بیر له وه بکهینه وه که ئایا ریبازی مۆسیقای کلّیسیایه مان چاکه ی
هه موو جه سته له به رچاو ده گریت یان نا. (مایک کۆسپیر) پپشنیاری ئه وه ده کات که
ئیمه له چاویلکه ی میواندۆستییه وه سه یری شیوازی مۆسیقا بکهین: نابیت گۆرانکاری
بکهین بۆ ئه وه ی جه ماوه ر رابکیشین، به لام ره نگه ده ستکاری بچووک هه بیت که
بتوانین بیکهین بۆ ئه وه ی گۆرانی گوتنه که زیاتر گونجاو بیت بۆ ئه ندام و سه ردانکه ری
جیاواز.^a

لیره دا نمونه یه ک ده خهینه روو، ره نگه نمونه یه کی ناته واو بیت. کلّیسیایه مان
میژوو یه کی دوور و دریز ی هه یه له گۆرانی گوتن به سرووده کلاسیکیه کان به
شیوازیکی هه تا راده یه ک نه ریتی. به لام ئیمه له ناوه راستی واشتنن دی سیداین، که
ناوه ندیک گه وره ی پۆشنیری ئه فریقی-ئه مریکیه. کلّیسیایه له سه دا هه فتای سپی
پپسته، به لام ره نگه بگوتریت که ئه و گۆرانیانیه ی لی ده دهین زیاتر هه ی سپی
پپسته کانه. له راستیدا، به دلنیا یه وه هه ردوو کلّیسیای ره ش پپست و سپی پپستی
نه ریتی، زۆر جار هه مان سروود ده لینه وه، به لام له کلّیسیاکانی وه ک ئه وه ی مندا زۆر

a Mike Cosper, Rhythms of Grace: How the Church's Worship Tells the Story of the Gospel
(Wheaton, IL: Crossway, 2013), 181.

جار ئەم سروودانە بە ریتەم و پۆحیککی کەمتەرەو پێشکەش دەکرین!

شوانە کەمان بە ئاگادار بوون لەم راستییە، وای لێکردین دەست بکەین بە فێربوونی چەند گۆرانییەکی نایاب لە سروودی نەتەوویی ئەفریقی - ئەمریکی، وەک «هەموو یارمەتیەکانم لە پەرورەدگارەو دەین»، «تاجەکە»، «ئەو زۆر شتی بو من کردووە»، «پەرورەدگار پۆژ بە پۆژ بپاریزە» و «دەبێ لە کوێ بم؟» ئامانجە کە تەنها ئەو نەبوو کە میوانداری ئەندامان و سەردانەکرانی رەشپێست بکەین، بە لکو هەموو ئەندامەکانمان بنیاد بنیین بە ئاھەنگگیران بە دەولەمەندی نەریتی سروودی ئەفریقی - ئەمریکی، داننان بە زۆری نەعمەتی خودا لە سەر ئەو ژن و پیاوانە کە ئەم گۆرانیانەیان نووسیوە. هیشتا وەک کۆمەڵیک مۆسیقاژەن کە زۆر بەیان سپی پێست بوون، دەمانزانی کە نابێت هەول بەدەین بە تەواوی وەک هاوتا مۆسیقییەکانمان لە کلێسا رەشپێستەکاندا ئەم ئاوازە بژەین. لە راستیدا دەمانزانی ئەگەر هەولیش بەدەین لە باشترین حالەدا ئاسایی دەردەکەوێت و لە خراپترین حالەدا بێهەست دەبێت. بۆیە هەولمان دا بە سادەیی و ئاسایی بیانژەنین، ئامانجمان پاراستنی هەستی بنەرەتی گۆرانییە کە بوو بە لۆم بەبێ ئەو هەول بەدەین شتیک بین لە رووی مۆسیقیەو ئێمە نین.

ئایا هاوسەنگییەکی مۆسیقی دروستمان گرتووە؟ من دلنیا نیم. شتیکە کە لە ئێستادا بە تێپەربوونی کات باشتر دەکریت یان پەرە پێدەدرێت. بە لۆم زۆریک لە ئەندامان و سەردانەکرانی رەش پێست، سوپاسیان کردوین کە ئەم سروودانەمان خستوو تە پوو، تەنانەت لە کاتی کەدا دلنیا کە پشوودریژییەکی هاوشیۆی مەسیح لەگەڵ ئێمە مۆسیقاژەنان نیشان دەدەن، کاتیک کەم کەم فێری مۆسیقا کە دەبین.

۳. چۆن کلێساکان دەتوانن پەرە بە گۆرانی گوتنیککی بەهێز بدەن؟

زۆر جار دەگوترێت کە هیچ هەلبژاردەیهکی بێلایەن لە خەزەتی مۆسیقادا نییە. هەر بپاریک کە دەیدەین یان یارمەتی گۆرانی گوتنی بە کۆمەڵ دەدات یان ریگری لێ دەکات. بەم بیرۆکە، بە ئەم بەشە بە چەندین پێگە پراکتیکی کۆتایی پێ بهێنین کە کلێساکان دەتوانن پێژەری گۆرانی گوتنی بە کۆمەڵ زیاد بکەن:

۱. بەردەوام بە لەو هەوێ کە گۆرانی گوتنی بە کۆمەڵ بکەیتە مۆسیقای سەرەکیت. مۆسیقای نمایشکراو یان «تایبەت» دەتوانت بنیادنەر بنیت، بە لۆم پەیمانی

نوئى فەرمان بە ھەموو باوەرداران دەکات گۆرانى بۆلین. نیگەرانی من سەبارەت بەو گۆرانىیانەى کە لە پێشەو پێشکەش دەکرین لە کاتیکدا زۆربەى کلیساکە دادەنیشن و گوئى دەگرن، لانیكەم لە ساتەوختى کەلتوورى ئیئمەدا، ئەوێهە کە پێدەچیت ئەم کارە ئەندامانى کلیسا لە دۆخیکى ناچالاکدا رابھێنیت. چاوەروانییەک دەگەیهنیت کە گۆرانى بۆ کات بەسەربردمانە.

۲. ھانى گۆرانىیژان و مۆسیقاژەنان بەدە بۆ ئەوێهە بە متمانەو سەرپەرشتى بکەن. ھەلەیهکى باو کە من دەبیینم ئەوێهە کە گۆرانىیژان زمانى جەستەیان بەکارناھینن بۆ ئاماژەدان بەوێهە کەى پێویستە کۆمەلەکە بەشدارى بکەن. یەکیک لە سادەترین رینگاکان بۆ بەدەستھێنانى پێشکەوتنیکى بەرچاو لە گۆرانى گوتنە کەتدا ئەوێهە کە سەرپەرشتیاریک ھەبیت کە ئاماژە بە بەشدارى بدات لە سەرھەتای ھەر ئایەتیکدا: ھەناسەیهکى قوول ھەلمژە؛ راستەوخۆ سەپرى کۆمەلەکە بکە، سەر بلەقینە بۆ ئەوێهە ئاماژە بەوێهە بکەیت کە خەریکە دەست بە گۆرانى گوتن دەکەیت؛ وە بە چاوى خۆت ھەستى ئایەتى داھاتوو بگەیهنە.

۳. شیواز و پیکھاتەى ھەر گۆرانىیەک بۆ خویندەنەو ناسان بکە. پێشەکییە درێژەکان، کۆمەلەکە ناچار دەکەن بوەستت و چاوەرپۆ بکەن، ھەست بە نادۆنیاى دەکەن لەوێهە کە کەى گۆرانى بۆلین. ھەول بەدە گۆرینی مۆسیقى (ھەندیکجار پێى دەوتریت «بەستەر») لە نیوان برگەکاندا کورت بیت؛ ئامانجى ئەم بەشانە ئەوێهە کە ریکخستنیکی روون بۆ سەرھەتای برگەى داھاتوو بدریت.

۴. پێویستە شوانەکان بە جۆش و خرۆشەو بەشدارى بکەن. کتیبى پیرۆز بانگەوازی چاودێران دەکات بۆ ئەوێهە ببنە ھوونە بۆ میگەل (یەكەم پەترۆس ۵: ۳). ئەگەر شوانیک دواى دەستپیکردنى خزمەتەکە بچیتە ناو پەرستگاگە، لە کاتى گۆرانىیەکاندا پێداچوونەو بە تێبینیەکانى وتارى خۆیدا بکات، یان بە گشتى وەک کە سێکی دابراو دەرکەوت، زمانى جەستەى بە ھەموو کلیساکە دەلێت کە گۆرانى گوتن بەراستى گرنگ نییە. لە لایەکی دیکەو ئەگەر بە دل و بە گیان گۆرانى بۆلین، کۆمەلەکە گۆرانى گوتنى بەھیز وەکو شتیکی ئاسایى و باو دەبینیت.

۵. گلۆپەکان دابگیرسینە. ئەمە پشت بە دانایى دەبەستیت، نەک یاسا، بەلام سەکوئى گەشاوہ لەگەل ھۆلى تاریکی پەرستگاگە ئەو دەیکە یەنن کە ئەوێهە روودەدات زیاتر لە کۆنسیرت دەچیت نەک کۆبوونەوێهە خیزان.

6. بیر له دانیشتن بکهرهوه. ئایا دهتوانن کورسییهکان پریکبخهن بو ئهوهی خه لک باشتربینن و گوئیان له گۆرانی گوتنه که بیت؟ ئه گهر وایه، دهتوانیت سروشتی پهرستنی به کۆمه للی گۆرانی گوتن به هیئز بکه ییت.

7. پهره پیدانی خوینده واری موسیقی. چه ندین پریگه ی کاریگهر هه یه که کلپساکان دهتوانن یارمه تی ئەندامه کانیان بدهن باشت له موسیقا تیبگهن، به ئامانجی باشتکردنی گۆرانی گوتنی به کۆمه ل. بیر له وه بکهره وه که نۆته کانی هارمۆنی نیشان بدهن، تاکو خه لک بتوانن هه وللی فیربوونیان بدهن به شوینکه ووتنی گۆرانییێزه به هیئزه کان له ریزه کانی پێشه وه دا. گۆرانییه کانی کلپساکه ت له پله ی لیستیکی ئۆنلایندا بلاو بکهره وه، تاکو خه لک بتوانن به باشی بیانناسن. دابینکردنی نامیلکه ی گۆرانی که ئەندامان بتوانن له ماله وه له پهرستنی تایه ت و خیزانیدا به کاری به یئن. من کلپسایه ک ده ناسم که مانگانه «خولی گۆرانی» پێشکەش ده کات، که تیدا به شه کانی هارمۆنی به یه ک سروود فیر ده کهن. به م شیوه یه له ماوه ی سالیئکده ئه وانهی به شداری کۆبوونه وه کان ده کهن به هاواهه نگی دوانزه گۆرانی فیر ده بن و له تیگه یشتنی موسیقی خوئیان گه شه ده کهن. به تپه ربوونی کات، ئەم ده ستپێشخهرییه ساده یه یارمه تی هه موو کۆمه له که ی دا که باشترب گۆرانی بلین.

گۆرانی گوتن وه کو گه لی زیارتکه ر

به م دواییه سه ردانی کلپسایه کی تۆمارنه کراوم کرد له ئاسیا. کۆمه له که به گهرموگوری و سۆزیکي نایابه وه گۆرانییان ده گوت. به لام له گه ل ئه وه شدا به نهرمی و به دانیشته وه گۆرانییان ده گوت، نیگه ران بوون له وه ی وه ستان ده نگیان دوور ده خاته وه. ئه گهر زۆر به ده نگی به رز گۆرانییان بگوتبا، ترسیان له وه هه بوو پۆلیس بیان دۆزیته وه.

ئه گهر کلپساکه ت له چوارچیوه یه کدا کو بیته وه که بتوانیت به ده نگی به رز گۆرانی بلییت به بی ترسی ده ستگیرکردن، بوچی سوودی ته واو له و ئازادییه وه رناگریت؟ هیشتا ئیمه له ئاسیا بین یان ئەمریکا، هه موومان وه ک گه لیکی زیاره تکار گۆرانی ده لیئن. هه موومان سروودی تامه زرۆیی ده لیئن، ئاوازه کانی ده ربه ده ری ده لیئنه وه، تامه زرۆی ماله ئاسمانیه که مانینن. پیکه وه وه ک کلپسایه ک به یه ک ده نگ ده نگمان به رز ده که ینه وه، ده زانین رۆژیک دیت زریانه کانی تاریکی کۆتایی دیت.

گورانی گوتنه که مان پیشینی شتیکی دیکه ده کات - کاتیکی دیکه و شوینیکی دیکه. شیوازی ئیستای گورانی گوتنمان هیشتا له و ئاسته دا نییه که دواچار له داهاتوو دا ده بیټ. نمونه یه کی پیشینی ئه و پرۆژه پیشکesh ده کات که هه موو خیزانی خودا له ده وری ته خته کهیدا کوّ ده بنه وه. له و پرۆژه دا شانبه شانی خوشک و برا ئازا کائمان له ئاسمانی نوئی و زهوی نویدا کوّ ده بینه وه، که هیچ ده سه لات و میرنشینیک دژایه تیان ناکات چونکه پاشا عیسای سه رکه و تو وه.

گه ره ده که م که به ده نگیکی زور بهرز گورانی ده ئینه وه. که ره نا لیده دریت، گورانییه کی نوئی ده ست پیده کات و گه لی خودا له هه موو هوّز و زمانیکه وه سروو دیکی ستایش بهرز ده که نه وه که ده نگدانه وهی ده بیټ و بوّ هه تاهه تایه به رده وام ده بیټ.

دەرەنجام

خودا وهك گهلى خوۆى كوۆمان ده كاته وه. شوناسى كلّيسا (يان خاوهنى كلّيسا) كارىگهرى راسته وخوۆى له سههر چوۆنيه تى ستايش و په رستن داده نيّت. وه په رستنى به كوۆمه لّيش له به رامبه ردا كارىگه رى راسته وخوۆى له سههر كلّيسا كه ده نيّت.

دواى ئه وه چى؟ په ننگه ئه م كتيبه واى ليكر دوويت كه جياواز بير له كلّيسا بكه يته وه، ههر بوّيه جياواز بير له په رستنى به كوۆمه لّ بكه يته وه. ئه گه ر من تيزه كه م سه مانديت كه سروشتى كلّيساى ناوخوۆى كارىگه رى راسته وخوۆى له سههر پيناسى په رستنى هه يه، ئه وا هيوادارم كه ئيستا درك به وه بكه يت كه كلّيساناسى و سرود و گووانى ستايش كارىگه رىيان له سههر يه كتر هه يه و په يوه ندييه كى پته و له نيوانياندا هه يه. له وان هه پارسىاره كه ت ئه وه نيّت كه ده توانيت چ هه نگاويكى پراكتيكى بوّ به هيز كردنى په رستنى به كوۆمه لّ له كلّيسا كه تدا بنّيّت.

ليره دا چه ند بيروكه يه ك له سههر چوۆنيه تى جيبه جيكردى ئه م كتيبه ده خه ينه روو:

۱. سه رنجت له سههر مزگينى نيّت

له هه موو دلخووشيه كمان بوّ په رستنى به كوۆمه لّ، هه رگيز ناييت ئه و راستيه له به رچاو لاده ين كه په رستن هه مووى په يوه سته به عيساى مه سيحه وه. خودا له ريگه ي مردنى قوربانى سا و جيگره وه و زيندوو بوونه وهى سه ركه وتوانه ي كوره كه به وه له گه ل خويدا ئاشتى كردينه وه. روچ به هيزه وه ئيمه ي له مردنه وه هيناوه ته ژيان له ريگه ي توّبه و باوه ر بوون به مه سيح. ئه مه ش هوكار يكه بوّ ئه وهى ئيمه بيه رستين.

چاكسازى له په رستنى به كوۆمه لّدا ئامانج يكى شايس ته يه. به لام شايس ته يه چونكه په رستنى به كوۆمه لّ كلّيسا ده گريته وه، بووكى مه سيح، كه له ريگه ي قوربانديانويه و رزگارى كردوو و پاكي كردوو ته وه. بوّيه هه ول مه ده په رستنى به كوۆمه لّ بگوڤريت بوّ ئه وهى كلّيسا كه ت وهك جوانتر، زيره كتر، يان قوولتر ده ربه كه ويّت. ئه وه بكه چونكه ئه و كلّيسا يه ت خووشده ويّت كه مه سيح بوّى مردوو و ئاره زووى ئه وه ده كه يت كه كوۆمه لّ كه ت له پيروۆى و پينگه يشتن و خووشه ويستيدا گه شه بكات. ئه وه بكه چونكه ده ته ويّت هه موو كلّيسا كه قوولتر خوداى مزگينى بيه رستيت و ريزى بگريّت و به هاكه ي بزانيت.

۲. نزا بۆ كۆپسايه كى تهن دروستر بكه

هه تا كۆمه له كه پيگه يشتووتر بيت، په رستنى به كۆمه ل باشت ده بيت. بۆيه يه كيك له ريگاكاني باشترووني په رستنى به كۆمه ل، نزا كرنه بۆ تهن دروستى له بواره كاني ديكه دا. نزا بكنه كه كۆمه له كه به روونى له گۆرانكارى تيبگه ن و دلسۆز بن بۆ مزگينى. خۆت پابه ند بكه به فيركردن و پاشان پراكتيزه كردنى ئەنداميتى و تهميكردى واتادار. نزا بۆ پيره خوداپه رست و شايسته كان بكنه، كه سه ركردايه تي كۆپسا بكنه بۆ گه شه پيدانى كه لتورى په يوه ندى قوولى فيركردن.

۳. هانى رابه رايه تى پيره كان به دن

هه موو لايه نه كاني كۆبوونه وهى كۆپسا شتيك فير ده كات. پيوسته پيره كان چاودپرى كۆبوونه وهى به كۆمه ل بكنه، چونكه كۆمه له كه دانيان به واندا ناوه كه «بتوانيت خه لك فير بكات» (يه كه م تيمۆساوس ۳: ۲).

كه واته كاتيک باس له گۆرانكارى له شيوازى مامه له كردنى كۆپسا له گه ل په رستن ده كريت، ئەم گۆرانكارى يانه به شيوه يه كى ئاسايى پيوسته له سه ره وه بيت. ئەگه ر تۆ پيرى كۆپساي، بير له وه بكه ره وه كه چۆن له گه ل پيره كاني ديكه دا ئەو ده سه لاته به كار به ينيت كه خودا پيى به خشيويت بۆ سه ره رشتكردنى كۆپسا كه له ريگه ي شيوازى ريكخستنى په رستنى به كۆمه له وه.

ئەمه به و واتايه نيه كه هه موو پيريك پيوسته به يه كسانى به شدار بيت له پلاندانان بۆ كۆبوونه وه كه. يه كيك له پيره كان، به تايبه تى شوان يان شوانيكى بالا، ده توانيت پيشه نگاهه تي بكات. به لام هه موو پيره كان ده بى هه ستى به رپوه به رايه تيبان له هه مبه ر ديدگاي گشتى بۆ په رستنى كۆپسا و هه ره ها ناوه رپوكى هه ر كۆبوونه وه يه كى يه كشه مه هه بيت.

ئەگه ر تۆ پيرى كۆپسا نيت، هيشتا زۆر شت هه يه كه ده توانيت بيكه يت. نزا بۆ شوانه كان بكنه تاكو دانيان هه بيت. له گه ليان قسه بكه سه به رت به وهى له سه ر په رستنى به كۆمه ل فيرى بووى. (بيگومان زۆر باشته ئامازه به كتيبي پيرۆز بكه يت وه ك له م كتيبه!) ئەگه ر تۆ به شداريت له هه ر لايه نيكي خزمه ته كه دا، هه موو ئەو كارانه بكه كه له چوارچيويه رۆله كه تدا گونجاون به مه به ستى ره نگدانه وهى له پيشينه كاني كتيبي پيرۆز.

۴. به پشوودرپژیهوه فیر بکه و ههنگاو به ههنگاو گۆرانکاری بکه

پۆلس رینمایى تیمۆسوس دهکات و دهئیت: «خه لکی راسته ری بکه، سه رزه نشت بکه و وره یان بهرز بکه ره وه، به و په ری پشوودرپژى و هه و لى فیرکردن» (دووهم تیمۆسوس ۴: ۲). خه لک بۆچوونى به هیزیان هه یه سه بارهت به وه ی که رۆژانى یه کشه مه چى روو ده دات. هه ندیک جار له ریگه ی ته مه تیک له خویندى پر له نوێژ و نزا روانگه ی خو یان په ره پیداوه. کاته کانى دیکه، ئه وان ته نیا هه ست و سو زیان مه زنده ی ئه وه ده کات که چى وایکردوو په رستنى به کۆمه ل «باش» یان «خراب» بیت - هه ستیک که ره نگه «باش» یان «خراب» بیت. به هو ی هه موو ئه م هو کارانه وه، زۆر گرنگه شو انه کان به شیوه یه کی به رفراوان رینمایى و په ره رده ی کۆمه له که یان بکه ن، پيش ئه وه ی ده ستکاری شتیکی بنه رته ی کۆمه له که یان بکه ن که کاریگه ری له سه ر په یوه ندى رۆحییان له گه ل خودا داده ئیت.

بیر له وه بکه ره وه که کۆبوونه وه کانى ئه ندامان، پۆله کانى قوتا بخانه ی یه کشه مه، خویندى کتیبى پیروژ و زنجیره وتار به کاربه ئیت بۆ فیرکردن له سه ر په رستنى به کۆمه ل. له گه ل خۆبه خشه سه ره کییه کان کۆ بنه وه بۆ خوینده وه ی کتیبى پیروژ و قسه کردن و نوێژکردن.

له په رستنى به کۆمه لدا، به ده گمه ن شتیک پۆیستى به چاکسازیه کی رۆژ و ده سته به جى هه یه. مرو فقه کان به شیوه یه کی ئاسایى له ماوه ی چه ندین مانگ و سالدا گه شه ده که ن نه ک چه ند رۆژ و هه فته یه ک. مه گه ر زۆر پۆیست بیت، ئه گینا به ریگه سته وه ی ریشه یی خزمه تی به کۆمه ل، خه لکه که ت مه شیو نه.

۵. متمان به سه ره وه ری خودا بکه

ته نها یه ک کۆبوونه وه ی په رستنى ته واو هه یه، ئه ویش کۆبوونه وه یه له ده وری ته ختى به رانه که. که واته، هه تا ئه و کاته ی ئیمه به شداری ئه و «جه ماوه ره پیروژه» نه که ین، هه میشه ده توانین شتیک ده رباره ی کۆبوونه وه ی کلێسا که مان ده ستنیشان بکه ین که ده توانیت باشتری بکه ین.

خودا بانگمان ده کات که متمان به ی بکه ین. په رستن بیرو که ی ئه وه. ئه و په رستنى به کۆمه لمان قبول ناکات چونکه ئیمه به ته واو و کاملی پيشکه شی ده که ین، به لکو

گوئی له ستایشه کانمان ده بیټ چونکه ئیمه له گه ل کورپه خوشه ویسته که یه کگرتووین. عیسا ئه و که سه یه که به پړوحی خوئی له ئیمه دا کار ده کات. له مه سیحدا په رستنی به کومه ل دیاریه که که سه ره تا پیمان ده دات، پاشان له ئیمه وه وه ریده گریټ. پپو یسته کار بو چاکسازی و قوول کړنه وه ی په رستنی به کومه لمان بکه یین، به لام پپو یسته به و تیگه یشتنه له م ئه رکه نزیک بینه وه که به پپی نیاز و کاتی باشی خودا پرووده دات.

خودا ئیمه ی بو شکومه ندی خوئی دروست کړدوه. بو شکومه ندی خوئی ئیمه ی پزگار کړد. بو شکومه ندی خوئی ئیمه ی کړده گه لی خوئی. بو شکومه ندی خوئی کومان ده کاته وه. وه پړوژیک - له پړوژی په روه ردگاردا - هه موو کلپسا که کو ده کاته وه بو ئه و کوبوونه وه هه میسه ییه ی که بو هه تاهه تایه چیژ له شکومه ندی ئه و وه رده گریټ.

اقلیم کوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
وزارة الثقافة والشباب
المديرية العامة للمكتبات العامة
شعبة ايلاع الكتب

Kurdistan Regional – Iraq / Council of Ministers
Ministry of Culture & Youth – G.D. of Public Libraries

هەریمی کوردستان - عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی رۆشنیاری و لاوان
بەریوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان
هۆبەیی سپەردنی کتێب

العدد:
التاريخ: ٢٠٢٣/٠١/٢٢

ژماره: ١٨٥
رؤژ: ٢ / ٢٧٢٢٢ کوردی / ٢٠٢٣

بۆ / چاپخانهی ئاسیا چاپ
بابت / ژمارهی سپاردن

به پیتی یاسای چاپمهنی ژماره (١٠)ی سالی ١٩٩٣، ژمارهی سپاردن درا بهم کتێبهی که له خوارهوه ناوی هاتوو له چاپخانه که تان چاپ بکرنیت به تیرازی (١٠٠٠) دانه بۆ ههر کتێبیک به مه رجیک (٥) دانه بۆ به شی سپاردن رهوانه بکهن.

ژ	ناوی کتیب	ئاماده کردن	بابت	ژ. سپاردن
٢	په رستنی به کۆمه ل	مات مۆکر دانیاڵ گهردی و نهریمان تاهیر	ئابینی	١٤٧

دیاری وهستا عهزین
به رۆبهری گشتی
٢٠٢٣/٠١/٢٢

١- دهنهواژهی سپاردن بهم شێوهی دهنوسرێتی له بهریۆبهرایهتی گشتی کتێبخانه گشیهکان / ههریمی کوردستان ژمارهی سپاردنی (.....) سالی ٢٠٢٢ پێدراوه.
١- ههرچاپخانهیهک بابهند نه بهیت به تار دهنهوی (٥) دانه له کتێبه که ژمارهی سپاردنی نادریتن

بتهیه ک:
کارگری خۆبهتی
هه لگرن
خولو

library.kurdistan@yahoo.com
Iraq - KRG – Erbil – Behind MOCY

هەریمی کوردستانی عێراق – ههولێر – شهقامی کوردستان – پشت وەزارەتی رۆشنیاری و لاوان
اقلیم کوردستان العراق – ژبیل – شلام کوردستان – خلف وزارة الثقافة و الشباب

ئەرك و رۆلى پەرستى بەكۆمەل لى كلىسادا چىيە؟

شۇنكىكە وتوۋانى مەسىح ھەفتانە لى كلىسادا خودا دەپەرستى و ستايشى دەكەن، بەلام زۆر كەس نازانن كە پەرستى چىيە و بۇچى دەيكەن؟ بۇ ھەندىك كەس، پەرستى خۇگەرمكردنە بۇ وتارى شوانى كلىسا. بۇ ھەندىكى دىكە كاتىكى تايەتە لەنىۋان خۇى و عىساي مەسىحدا. بەپى كىتى پىرۆز دەبىت چۆن تەماشاي پەرستى بەكۆمەل بكەين؟

مات مىركر لەم كىتەدا نىشانى دەدات كە پەرستى بەكۆمەل بە نىعمەتى خودا كۆبۈنەى گەلى خودايە بۇ شكۆدا كرنى، بۇ باشى گەلى خودا و لەبەردەم جىهان كە تەماشايان دەكات. نووسەرى بەرچاۋروونىمان پىدەدات بەپى كىتى پىرۆز و پىشنىارى كردهىمان پىدەدات كە خواپەرستى بكەين بەۋەى كە لە بنەرەتدا بوو: تامىكى پىشۋەختەى پەرستى ھەتاھەتايى بەكۆمەلى گەلى خودا لەو دنىادا.

